

GLAS

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Pečeno več osnovnega kruha

Kranjska pekarna, tozd ljubljanskega Žita, je verjetno med rednimi pekarnami, kjer ne zmanjšujejo deleža peke osnovnega kruha – celo več, v primerjavi z lansko peko so ga celo zvečali. V devetih mesecih letos so napekli 3360 ton osnovnega in posebnega kruha ter peciva ali povprečno 14 ton dnevno.

Inaj – V trgovinah je osnovni bolj reden. Potrošnik, ki bi rad bolj lež ali pa črni kruh, navadno povražuje, jezi se, nato pa kupi domači kruh, ržen kruh, črni kruh ali ovseneva, ajdovega morda le katerega, saj ga je sicer dovolj. Nekaj dražja je sicer zahtevanega osnovnega kruha, morda, ko kruh na mizi mora biti, je vedno nepogrešljivi del naše prehrane. Res pa je, da v obratih izgine s polic, kjer prodajajo kruh.

Naši niti kosa iz – vsaj za naše razmere – sroke ponudbe specialnih kruhov. Na mizah so le visoki kupi osnovnega kruha. Tako je tudi po osnovnih šolah, bolnišnicah in tudi sicer redkih trgovinah, kamor sicer že do 6. ure zjutraj sprejmejo kruh od nočne peke; običajno imajo razvajalci kruha ključ od posebnega prostora, kjer oddajo kruh ali pa ga oddajo nočnemu dežurnemu.

Osnovne vrste kruha so praktično izginile s polic, kjer prodajajo kruh.

Potem ko smo spremnili tipe mokrake tako omogočili mlevskim organizacijam, da meljejo več dražjih svetih mok. Seveda so takšno spremembo takoj občutile pekarne, ki zdaj ne dobivajo toliko moke za peko osnovnega kruha kot pa pred omenjeno spremembo tipov mok. Čeprav se sicer peki ne branijo ravno očitkov, da osnovnih vrst kruha, za katere je cena določena, ne pečejo v dovoljni količini, ker imajo od posebnih vrst kruha, za katere pa lahko iztržijo več, seveda večji dohodek.

Kranjska pekarna je ena redkih pekarne, ki kljub dokaj skromnim dobavam osnovne moke za beli in črni kruh, ne zmanjšuje deleža osnovnega kruha v svoji proizvodnji. Celo več: letos v devetih mesecih so celo za poldrug odstotek napekli več osnovnega kruha kot pa lani v enakem obdobju. To res ni kdo ve kako veliko povečanje, je pa vseeno znak, da se delež osnovnega kruha med pekovskimi izdelki vendarle ne manjša. Peki sicer zatrjujejo, da si s tako peko manjšajo dohodek, ki pa ga po drugi strani rešujejo z dokaj večjo peko specialnih kruhov in peciva. Vendar pa tudi pri pecivu, ki naj bi ga v kranjski pekarni v devetih mesecih napekli 13 odstotkov vseh izdelkov, ne gre po načrtih: iz njihovih peči je namreč prišlo v tričetrtletju za 4 odstotke manj peciva, kot so načrtovali. Napekli pa so za dober odstotek več specialnih vrst kruha kot lani: načrtovali so sicer peko po 2000 ton specialnega kruha, vendar so v devetih mesecih letos spekli že 2036 ton te vrste kruha.

L. M.

Karavla dobi Titovo ime

Tržič – Tovariš Tito je imel rad ljudi. Če je le uategui, je zašel tudi v obmejne kraje, se pogovarjal s preprostimi domačini in z graničarji, ki varujejo naše meje.

5. januarja 1962. leta je obiskal karavlo na Ljubelju in v njej celo prenočil. Vojaki so 1975. leta prostor uredili v spominsko sobo. Napis na plošči in fotografije z obiska pričajo o tem dogodku. V sobi je vse tako, kot je bilo pred leti: dve vojaški postelji, omarica med njima, večja omara v kótu in dva stola ob mizici. Nova je le vpisna knjiga za obiskovalce.

Ob naslednjem dnevu mladosti, predvidoma 22. maja 1981, bo karavla, katere vojaki in starešine, z njimi pa tudi vse Tržičani, so ponosni na predsednikov obisk, deležna nove časti. Edina v vsej Jugoslaviji bo nosila Titovo ime.

Odbor, ki so ga ustavili pri občinski konferenci socialistične zveze, se že pripravlja na slovenski dogodek. Zvezno privoljenje za imenovanje karavle ima, zdaj pa čaka še na soglasje republike konference SZDL Slovenije. Želi tudi, da bi prireditev prišla v republiški koledar in tako dobila širši značaj, ki ji po pomenu vsekakor gre. Park pred karavlo bo krasil odlitek Titove podobe, viden bo že s ceste, hkrati pa nameravajo urediti tudi poseben dostop do spominske sobe.

H. J.

Gostinsko-turistični zbor

Bled – V sredo, 28. oktobra, se je v Festivalni dvorani na Bledu začel letoski 29. gostinsko-turistični zbor, ki se ga udeležuje 700 gostinskih in turističnih delavcev iz Slovenije. Gostinsko-turistični zbor sta na Bledu pozdravila tudi predsednik komiteja za turizem in gostinstvo Franc Razdevšek in predsednik Turistične zveze Slovenije Leopold Kresl. Gostinski delavci bodo v treh dneh organizirali več tekmovanj in pripravili več razstav, na posvetu pa so se pogovorili tudi o ekonomičnosti poslovanja v gostinstvu in turizmu.

D. K.

Most na Suhi zaprt

Most čez Soro na Suhi pri Škofji Loka je pred kratkim ogledala sveta za preventivo in v prometu, postaje milice na Loko, krajevne skupnosti, in inspekcijskih služb za Gorenjsko in komiteja za družbeno planiranje in urejanje prostora pri lokalni občinski skupnosti. Ugotovili, da most zaradi dotrajano in več primeren za promet. Zato je včeraj naprej zaprt za promet. Zato je včeraj naprej zaprt za promet. D. K.

Ugodna ocena Cancuna

BEograd – V sredo je bila v Beogradu seja predsedstva Socijalno-federativne republike Jugoslavije, na kateri je predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher seznani predsedstvo z rezultati srečanja 22 razvitih držav in dežel v razvoju v kakovem letoviškem mestu Cancunu. Naše predsedstvo je ugodno ocenilo rezultate srečanja in potrdilo aktivnost naše delegacije z predsednikom Kraigherjem na tem sestanku. Predsedstvo je ocenilo, da so bili razgovori v Cancunu odkriti in ustvarjalni, kar uspeh srečanja se morebiti. Cancun je bil brez vpraševanja k hitrejšemu reševanju žgočih problemov sveta in zmanjševanju razlike med razvitim in deželami v razvoju. Za uspeh velja oceniti načelni

-jk

dogovor, da so se v Cancunu odločili začeti splošna pogajanja o mednarodnem gospodarskem sodelovanju pri razvoju sveta. V Organizaciji združenih narodov bi kazalo čim prej sprejeti dogovor o odstranitvi ovir pri začetku splošnih pogajanj. Pomembna je tudi ugotovitev, da je svet danes bolj soodvisen kot kdajkoli prej in da so vse države sveta odgovorne za mir in gospodarski napredok. Pogajanja in sporazumevanje je zato nujno. Cancun je tudi ugotovil, da je hitrejši napredok držav v razvoju glavnega predpostavka splošnemu napredku sveta, napredku manj in bolj razvitega dela. Naša država si bo še naprej prizadevala za urejevanje teh vprašanj, ki so bistvena tudi za mir in varnost na svetu.

PO JUGOSLAVIJI

OBISK V NEMŠKI DEMOKRATIČNI REPUBLIKI

V sredo popoldne je z brniškega letališča odpotovala delegacija republiškega izvrinega sveta, ki jo vodi predsednik Janez Zemljarič. V njej sta še član izvrinega sveta in predsednik republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje Jernej Jan ter direktor zavoda SRS za mednarodno, znanstveno, tehnično in prosvetno kulturno sodelovanje Ivan Seničar. Delegacija je odpotovala v Nemško demokratično republiko, kjer se bo z najvišjima državnimi predstavniki pogovarjala o gospodarskem sodelovanju med NDR in Slovenijo.

OD ZEMELJE PRIČAKUJEMO VEĆ

V zadnjih desetih letih smo v Sloveniji sprejeli pet zakonov, ki urejajo kmetijsko področje, zabeležili pa smo tudi nekaj vidnih premikov. Nenihno se povečujejo obdelovalne površine v družbeni lasti, napredek je pri usposabljanju novih zemljišč in združevanju zemlje. Družbeno kmetijstvo, ki obdeluje petnajst odstotkov zemelje, ustvarja prek petdeset odstotkov celotne slovenske tržne proizvodnje, vendar vse bolj postaja jasno, da bodo morali več odgovornosti za izboljšanje preskrbe s kmetijskimi proizvodi nositi tudi kmetje. Da bodo kmetje postali pomembnejši tržni proizvajalci hrane, je v veliki meri odvisno tudi od zakonodaje, zato bo treba v zakonih, ki urejajo kmetijstvo, marsikaj spremeniti. Toda dokler v občinah ne bodo izpolnjevali niti sedanjih spodbud za pridelovanje hrane, tudi nova zakonodaja ne bo prinesla boljšega izkorisčanja zemelje.

RAZVOJ PODREJEN IZVOZU

Predsedstvo SRS je razpravljalo o ključnih problemih družbenoekonomskega razvoja v letu 1982 in obravnavalo ukrepe in aktivnosti ekonomske politike, opredeljene v osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega razvoja Slovenije v prihodnjem letu. Pri tem je predsedstvo izhajalo iz ocene in stališč predsedstva SFRJ o perečih uprašanjih uresničevanja ekonomske politike. Predsedstvo je podprlo v osnutku predlagane usmeritve, ki naj zagotove bistveno preusmeritev, ki naj zagotove bistveno preusmeritev h kvalitetnejšemu in širšemu vključevanju gospodarstva v mednarodno delitev dela. Prav tako je ocenilo kot najne dodatne ukrepe, ki jih še namerava predlagati IS za povečanje deleža izvoza na konvertibilno področje pri ustvarjanju družbenega proizvoda, kar bo zagotovo uravnoteženje bilančne položaja SR Slovenije in hkrati omogočilo višjo stopnjo gospodarske rasti.

NIJE DAVČINE NA NAŠO MESO

Zunanji ministri EGS so potrebovali dva dni, da so sprejeli kompromisno rešitev o znižanju davčin na našo govedino. Ta sporna točka je sredi septembra povzročila začasno prekinitev pogajanj z bruseljsko komisijo o takoj imenovanem »grškem protokolu«. Dosej so naši izvozniki plačevali 117 obratunskih enot (za valutni skupek, ki ga uporabljajo v EGS velja 1,06 dolarja), po novem za 65 obratunskih enot ali 69 dollarjev na sto kilogramov govedine.

GLAS

Ustanovitelji Glas občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – V. d. odgovorni urednik Jože Kočnik – Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Došenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Len Mencinger, Stojan Seje, Darinka Sedec-Kuralt, Marija Volčnik, Cvetko Zapotnik, Andrej Žilar in Danica Žlebir – Fotoreporter Franc Perdan – Tehnični urednik Marjan Ajdočev – Oblikovalci: Ljubo Erjavec, Tomaz Gruden, Sivko Hain in Igor Kokalj – List izhaja od oktobra 1987 kot tednik, od januarja 1988 kot poltednik, ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkah in petkah. – Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljubljanska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moda Pijadeja 1 – Tekotni račun pri SGD v Kranju Številka 51-500-500-31000 – Telefon: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-500, odgovorni urednik 21-535, tehnični urednik 21-535, komerciala, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-500 – Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnemu 421-1/72.

Preprečevanje prva skrb

Stopnja rasti invalidnosti se vsako leto povečuje. Letos dosegajo 13,9 odstotkov. V Kranju je vsako leto 300 novih invalidov, od tega se jih kar polovica upokoji. Ob teh številkah se velja ponovno vprašati, koliko družba resnično storiti za to, da bi bilo spriče sodobne civilizacije manj invalidov. Preventivna dejavnost, trdijo invalidi in strokovnjaki različnih socialnih služb za pomoč invalidom, bi morala veljati kot prva, prednostna naloga, če naj se zavzemamo za zniževanje stopnje invalidnosti.

Skupna komisija obeh zborov

Zbor združenega dela je na septembriški seji zavrnil predlog odloka o poslovнем času v občini Škofja Loka, zbor krajevnih skupnosti pa je odlok sprejel. Če je sprejem odloka odvisen od enakopravne pristojnosti dveh zborov in če eden od zborov odloka ne sprejme, se začne usklajevalni postopek. V ta namen zborna določita skupno komisijo, ki obravnava sporna vprašanja z namenom, da bi se uskladila stališča in bi se sestavil sporazumen predlog, ki ga komisija potem predloži v sprejem. Vsak zbor bo zato v zasedanju v sredo izvolil pet članov komisije.

D. Žlebir

Gorjanski samoprispevki

Gorje – V krajevni skupnosti Gorje so se odločili, da bodo v naslednjih petih letih, vse do leta 1986, plačevali krajevni samoprispevki. Zanj so glasovali v številnih naseljih gorjanske krajevne skupnosti, saj imajo še vrsto komunalnih problemov, ki bi jih radi čimprej rešili.

Tako so sklenili, da bodo v skupnem programu krajevne skupnosti zgradili mlinške vežice in razširili pokopalische. Vrednost teh del so ocenili na okoli 2 milijona 500.000 dinarjev. Za projekt za izgradnjo telefonskega omrežja naj bi namenili 500.000 dinarjev. Asfaltiranje ceste k Šoli jih bo veljalo 200.000 dinarjev.

Po vseh pa imajo več problemov. V Grabču naj bi zgradili glavni vodovod in za izgradnjo namenili 100.000 dinarjev. Prav toliko bodo stala dela za izgradnjo kanalizacije na Višnici in Poljčici, kjer se pripravljajo še na izgradnjo vodovoda Zatrata. V Spodnjih Gorjah naj bi dobili kanalizacijo skozi Megre, dogradili primarno kanalizacijo od križišča proti novemu naselju in podaljšali asfalt v Megre. Razširitev ceste v Radovno bo po predračunu veljala 200.000 dinarjev. Krnica pa naj bi bila bogatejša tudi za razširitev ceste proti Rotunjama. V Mevkusu se predvideva asfalt skozi vas, v Podhomu asfalt preko Gabrca, na Laze pa tudi asfalt. Zgornje Gorje naj bi doobile asfalt mimo bloka Gozdnega gospodarstva.

Skupni program jih bo veljal 3 milijone 200.000 dinarjev, ves program pa predstavlja vrednostno 6 milijonov dinarjev. Tako izgradnja

Velika večina invalidnosti je posledica sodobne mehanizirane proizvodnje, zato je vse večjo pozornost treba nameniti varnemu delovnemu mestu ter vsestranski in pravočasni skrb za delavca. Žal pa ugotavljamo, da je zdravstvenih delavcev prepremo, da so strokovnjaki medicine dela preredki, da bi se lahko pogosteje in temeljiteje posvetili delavcem na preventivnih pregledih.

Ko bi bili pregledi pogostejši, bi bila verjetnost, da pravočasne odlikejo zmetke invalidnosti, večja. Tudi možnost, da se »tik pred zdravstvenimi invalidnostmi prepreči, bi bila večja. Če pa bi pri delavcu odkrili manjšo delovno sposobnost, bi bilo še dovolj časa za ugotovitev njegovih preostalih sposobnosti in preusmeritev na ustreznejše delovno mesto. Sploh bi morali pri delavcu, ki si je pri delu nakopal invalidnost, ugotavljati sposobnost, ki jo še ima za delo, ne pa le bolezni. Ždaj pa je to bolj izjema kot pravilo in zaradi invalidnosti prejkone grozi invalidska upokojitev.

Ozadje tega vprašanja je seveda denar. Sredstva za varno delovno mesto, za sodobnejšo tehnologijo, sredstva, ki jih terja učinkovitejša organizacija dela, sredstva za klimatsko zdravljence, za usposoblitev večjega števila medicinskih strokovnjakov, ki bi jih pritegnili v medicino dela... Pri teh sredstvih delovne organizacije ne bi smele zamisliti na eno oko, češ da so to sicer koristne stvari, a vse to bi terjal precej denarja. Toda prej ali slej bodo morale priznati, da se denar, vložen v preventivo, zagotovo vrne, tisti od zdravljenja pa je za ložen enkrat za vselej.

D. Žlebir

NAS SOGOVORNIK

Janez PETRAČ

Evidentirana tretjina članov kolektiva

Lipnica – V vseh osnovnih organizacijah sindikata po radovniških občini poteka evidentiranje kandidatov za naloge v družbenopolitičnih skupnostih in interesnih skupnostih ter za samoupravne organe delovnih, temeljnih in drugih organizacij. Evidentiranje predvsem poteka dokaj počasi, saj je še precej delovnih in temeljnih organizacij ter skupnosti, ki evidentirana še niso opravile.

V delovni organizaciji Iskra v Lipnici so kandidate že evidentirane obenem pa so se vključili tudi v vse naloge, ki so v tem trenutku najbolj aktualne. Predsednik osnovne organizacije v Iskri Lipnica je Janez Petrac;

»V naši delovni organizaciji smo evidentirali po sindikalnih skupinah. Pri tem smo vključevali tudi mlade in se zavneli, da je bilo evidentiranje kandidatov za družbenopolitično skupnost in interesne skupnosti kar najbolj učinkovito. Moram pa povedati da je teh kandidatov zelo veliko. Moram pa povedati da je pri okoli 350 zapostenih evidentirana kar tretjina članov kolektiva. Večakor ogromno, pri tem pa sploh ne upoštevamo evidentiranja za krajevne skupnosti, kjer naj bi bili delovni ljudje in občani tudi kar najbolj aktivni. Tetili smo k temu, da je evidentirali kar največ novih.

Sindikalna organizacija se je tudi vključila v planiranje in naslednje srednjoročno obdobje in še posebej za prihodnje leta. Plani naj bi bili kotliko le mogoče realni, vendar je povsem konkretno planirati izredno težko. Ugotovljamo, da je planiranje odvisno od vrste zunanjih vplivov. Našo delovno organizacijo bodo prizadene uvoz reprodukcijskega materiala in opreme, saj imamo nekatere stroje povezeni dotrajane, skoraj leto dni pa nujno potreben stroj čaka na carini. S starimi stroji ne moremo dosegati. Planiranje je torej občutljivo in kompleksno področje, ki ni odvisno le od delovnih organizacij. Temelji gospodarjenja bi morali biti večakor bolje znani in trdnejši, da bi lahko načrtovali, predpisali za uvoz pa se ne bi smeli tako hitro menjati. To je še posebej pomembno za našo delovno organizacijo, ki okoli 70 odstotkov materiala dobivamo iz uvoza, istočasno pa na vse načine prizadevamo, da bi kar največ izvozili. Carinske postopki tistih, ki izvajajo, bi morali biti hitrejši in se na mejah nikakor ne bi smelo tako zatikati.«

D. Kuralt

BRALCI SPRAŠUJEJO tel.: 21-860

PREVOZ OTROK

J. K. iz Nove vasi pri Radovljici: »Zanimala me, zakaj žo loobvezni otroci, ki obiskujejo osnovno šolo v Radovljici in se vozijo in v vasi, morajo plačevati avtobusno vozovnico, medtem ko otroci, ki se vozijo le iz streljaj oddaljenih Zapuž, tegu niti treba?«

Izobraževalna skupnost Radovljica: »Zakon o osnovni šoli prima šola za osnovnošolske otroke, ki so oddaljeni več kot 4 kilometre od šole, organizirati prevoz in plačevati stroške prevoza. Nova vas pri Radovljici ni toliko oddaljena, medtem ko so Zapuž že oddaljene. Plačujejo pa različno in tudi vse to je urejeno po zakonu o osnovni šoli.«

MALOOBMEJNI PREHODI

Z. L. Z. Jesenic sprašuje: »Koliko blaga se lahko uvozi z malooobmejnimi propustnicami v Avstrijo?«

Carinarnica Podkoren: »Po mednarodni pogodbi med Avstrijo in Jugoslavijo je predpisano, da imetnik malooobmejne propustnice lahko uvozi iz države 400 dinarjev mesečno, število prehodov meje pa neomejeno. Vrednost uvoženega blaga torej mesečno ne sme biti višja kot 400 dinarjev, pričakujemo pa, da se bo znesek zvišal.«

Kranj – Občinski sindikalni svet v Kranju je na posvetu predsednikov in sekretarjev obravnaval smiselnost obstoja sindikalnih odborov. Odbori, organizirani po posameznih gospodarskih in negospodarskih vejah, so organizirani že tretjo leto, resnično aktivni pa so le nekateri. Zato je sindikat sklenil razčleniti vzroke, zaradi katerih zastaja dejavnost, in ugotovil, da gre pretežno za nepovezanost delavcev v odborih in za organizacijske težave.

V Kranju je organiziranih dvanajst sindikalnih odborov, od tega jih resnično dela le sedem – odbor za tekstilno, usnjarkar in predelovalno industrijo, odbor za kmetijstvo in živilsko industrijo ter odbor za trgovino so med najaktivnejšimi – ostali pa delajo v okviru konferenc osnovnih organizacij sindikata ali koordinacijskih odborov SOZD. V ostalih gorenjskih občinah so prav tako sledili novi organizacijski sindikata in v Škofji Loki ustanovili dva odbora, na Jesenicah šest, v Radovljici pet, v Tržiču pa sta odbor za tekstilno in usnjarsko predelovalno industrijo, medtem ko odbor za tekstilno in usnjarsko predelovalno industrijo, medtem ko odbor za vzgojo, izobraževanje in znanost še ustanavljajo.

Sindikat ugotavlja, da so odbori potrebeni, vendar je treba razmisli.

D. Žlebir

Pomembni sindikalni odbori

Letna skupčina vezistov NOV Gorenjske – V petek, 30. oktobra, ob 16. uri bodo imeli vezisti NOV Gorenjske v prostoru PTT Kranj na Primorskem redno letno skupčino. Na njej bodo pregledali svoje delo v preteklosti in sprejeli program dela za prihodnje leto. V minulem letu dni so se vsi vezasti sestali dvakrat, podobor vezistov pa je imel štiri seje. Težišča dejavnosti vezistov je bilo na zbiranju gradiva za monografijo o delovanju zvez med NOB in pripravi programa delovanja občinskih aktivov. Razen tega so pripravljali programe srečanj, udeležili so se večavnost, sestavljali predloge za priznanja in delovanja, skrbeli za oddih članov in drugo.

Na skupčini bodo tudi podelili jubilejna priznanja, izročili trem članom knjige v dar od uprave zvez in zveznega odbora za negovanje tradicij vezistov v NOV ter se javno zahvalili zgodovinskih krožkom na šolah za pomoč pri zbiranju gradiva za monografijo. (B. B.)

C. R.

Pripravljeni na trše pogoje

Pri tem obsegu proizvodnje dosegla Tekstilindus višji dohodek – Ambiciozni izvozni načrti – Prihodnje leto grozi devizna nujba tudi pri nabavi domačih surovin

Kranj – Kranjski Tekstilindus se z osni devetmesečnega gospodarskega lahko pojavlja z ugodnimi rezultati, posebej pa, kar se tiče ustvarjenega dohodka in uresničevanja načrtovanega izvoza. V odnosu na izvožena sredstva Tekstilindus ustvarja dvakrat večji dohodek, v primerjavi z republiškimi mernimi je kranjski tekstilni velikan že dobro uspešnejši, glede na celotno tekstilno industrijo pa so vložena sredstva presežena s kar štirikratnim dohodkom.

Izlogi, da Tekstilindus zadnje leto dosegla vse večji dohodek pri tem obsegu proizvodnje, so v dejstvu izboru tistih izdelkov, ki so dohodkovno zanimivejši. S proizvodnjo preprostih tekstilnih izdelkov namreč ni bilo več moč upeti na tržišču, saj je bila cenena proizvodnja tekštilne industrije iz drugih republik premičen konkurz. Stagnacije proizvodnje je kriva precejšnjem razdrobljenost programov, saj le dve peti deli so predstavljala manj zahtevno in v tem hitrejšo proizvodnjo enostavnih tkanin. Na račun izboljšane kvalitete proizvodnje se je nekako zelo zmanjšal njen obseg in dejavni po doseganju zaposlovanje je bilo na ta način zadoščeno.

Doma je k uspešnosti gospodarskega pridomoga tudi racionalna uporaba materiala, čeprav so le-te dosegla izčrpane. Nekaj težav vedenje omejevanje uvoza materiala, vendar pa Tekstilindus ni vezan nanj, saj skuša kar največ narediti z lastnimi sredstvi. Do konca leta ni pričakovati pretresov, posebej pa, če jim uspešno uresniči ambiciozno načrtovan izvoz. Ta namreč obsegata 2.000.000 dolarjev, do zdaj pa so ga dosegli za 2.500.000 dolarjev ob tem večjem uvozu 2.700.000 dobelj. Z 92-odstotnim pokritjem, je v tekštilni industriji redkost, da dovolj stabilizacijske številke.

Dosegli pa so jih v veliki meri tudi s preusmeritvijo nabav na klirinško območje. Osnovni plan izvoza za prihodnje leto predstavlja kar tretjino celotnega fizičnega obsega proizvodnje, na sčetovito tržišče nameravajo izvoziti za 5.200.000 dolarjev, na klirinško pa le za simbiličnih 800.000 dolarjev.

Letošnji gospodarski uspehi prav gotovo obvezujejo, da Tekstilindus tudi v načrtih prihodnjega leta ostaja na isti ravni. Na več dinamiko, pravijo, da ni računati, kajti na vidiku je že vrsta neznan, s katerimi se bo prihodnja leta otepala tekštilna industrija. Tudi pri

domačem materialu se namreč obeta devizna udeležba, in sicer pri poliestru in lugu, katerih dobavitelj je varaždinski Hemtex. Prihodnje leto bo zadrga tudi pri delitvi bombaža, ki ga uvažamo z vzhoda. Slovenija je bila v preteklih delitvah vedno močno udeležena, letos pa ji obetajo 2.500 ton bombaža manj kot prej. Iz pomanjkanja se bo treba reševati z nakupom surovine na dolarskem trgu ali pa primešati bombažu nekatere domače surovine, da ga bo dovolj za proizvodnjo.

Prihodnje leto bo torej trše, stabilizacija se bo še stopnjevala, rast dohodka bo bistveno nižja in še teže bo obrzdati inflacijo. Vendar je Tekstilindus, kot kaže, z letošnjo trdo gospodarsko podlagu na te pogoje dovolj dobro pripravljen.

D. Žlebir

Asfaltna baza v Naklem

Čas dogovarjanja – ali sporov

Zbori kranjske občinske skupštine se strinjajo z obnovo asfaltne baze v Naklem na sedanjem lokaciji, ker uresničitev družbenega dogovora o presežitvi trenutno finančno ni uresničljiva – Pripravevna KS Naklo za čisto okolje so razumljiva, vendar pa nočemo in ne verjamejo niti novi čistejši tehniki

Kranj – Tako kot je bilo pričakovati, je razprava o asfaltni bazi v skupščini občine Kranj razvredna najbolj delegate zborna krajevnih skupnosti. Vsi trije zbori skupščine so na ločenih sejah sicer sprejeli predlog kranjskega izvršnega sveta, da se na sedanjem lokaciji v Naklem postavi nova tehnologija za tovarno asfalta ter tako zamenja dosedanje povsem že dotrajano. S takim sklepom skupščina seveda ni za večne čase pokopala tudi družbenega dogovora o izgradnji asfaltne baze, katerega podpisnik je tudi med drugimi, pač pa je uresničitev dogovora, v katerem je tudi preselitev baze na novo lokacijo, le odložila za nedoločen čas. Kdaj bodo ugodnejši ekonomski pogoji za uresničitev dogovora, se seveda ne ve: jasno je le

to, da v sedanjih pogojih, ko je ustalitveno obnašanje ostreje zarezalo v gospodarjenje, ne investitor Cestno podjetje Kranj ne Temeljna banka in drugi financerji ne bi zmogli pokriti razlike med rekonstrukcijo na sedanjem lokaciji in postavljivijo nove tovarne asfalta na novem mestu.

Tako sta sicer za enako rešitev oba – krajevna skupnost Naklo in skupščina občine: oba se zavezama za uresničitev dogovora, da se baza preseli. Medtem ko so delegati vseh zborov skušali razumeti, da preselitev trenutno ni mogoča, pa tega dejavja Naklanci ne sprejemajo. Ne verjamejo strokovnim zagotovilom, da bo nova tehnologija, ki naj zamenja dotrajano, zagotovljala čistejše okolje, predvsem zrak. Krajevna skupnost Naklo pravzaprav noči niti take buze, ki ne bi onesnaževala okolja, nobene baze noči sredi svoje krajevne skupnosti. Pri tem pa pravzaprav ne zapažajo, da tudi brez asfaltne baze Naklo ne bo postal turistični kraj, saj s tovorno železniško postajo in industrijsko cono že povsem spreminja svoj videz. Lepo je povedal delegat Vogelj v zboru krajevnih skupnosti, ko je dejal, da so v občini še krajevne skupnosti, katerih krajanji so pravzaprav bolj prizadeti zaradi zahtev gospodarskega razvoja družbenega pomena: misil je na njive in gozdove okoli letališča Brnik.

S pravkar sprejetimi sklepi v skupščini, ki odlagajo preselitev baze na novo lokacijo izven Nakla in sedanje tovarno obnavljajo z novo tehnologijo, pravzaprav še ni povsem jasno, ali je že dana zelena luč za začetek pripravljalnih del na rekonstrukciji. Krajevna skupnost Naklo je, kot se je izkazalo v debati na skupščini, vendarle v svojih pripravljajih za izločitev baze in zavračanjem »izboljšane« ostala osamljena. Prav ta osamljenost pa vendarle narekuje premislek, ali je zaradi tega vredno opustiti dogovaranje in sporazumevanje ob takem velikem družbenem interesu – ali pa se naprej »vojskovati«, kot so v Naklem napovedali. L. M.

Zazidalni načrt »Center Gorenja vas«

Z obravljanjem rudnika urana Žirovski vrh pričakujejo v Gorenji vasi povečanje števila prebivalstva, hkrati pa je na ta kraj vezano prebivalstvo od Javorje do Lučin in Trebiče ter Poljan. Zato je v vasi nujno potrebno zgraditi manjši center za nekatere potrebe prebivalstva. Nujna je zlasti izgradnja krajevne pošte in trgovine, manjše banke ter postajte milice.

Izgradnja centra bo zahtevala rušitev nekaj objektov. Center je namreč predviden v starem delu naselja na levem bregu Sore in je ločen od javnega prometa. Objekti so naničani okoli trga, ki se bo širil glede na izgradnjo proti severu in jugu. Predel vzhodno od centra do mostu prek Sore je predviden kot rezervat za kasnejše širitev. Celotno območje bo obdano z dvema cestama – s sedanjem cesto Gorenja vas – Ziri in novo obvoznico, za katero je predvideno, da bo speljana po bregu Sore.

Nove objekte bo moč priključiti na javne komunalne naprave, za ogrevanje je predvidena lastna kotlarna z možnostjo priključitve na centralni toplarniški objekt v območju industrijske cone.

D. Kuralt

Stroj se pokvari tudi popoldne

Včetina podjetij servisne dejavnosti v Kranju dela le do 15. ure ali še manj – Občan pa čaka doma ali nosi na servis dopoldne, medtem ko privredni sektor »dežura« ves dan – Le za večje vodovodne in elektro okvare je telefon vedno odprt – Drani delovni čas naj približa servis občanu, zdaj je obratno

Kranj – Se je pokvaril televizijski sprejemnik, pralni stroj, morda je počila vodovodna cev ali pa je nenadoma mrknila elektrika v stanovanju? Te povsem vsakdanje skrbijo pa so včasih teže rešljive, kot bi si občan mislil; še posebej zato, ker gre občan ob 6. ali 7. uri v službo in dela sedem ali osem ur, to je do 14. ali do 15. ure. Do te ure pa delajo – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne

– vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnesemo v prvo servisno delavnico – je spet treba vzeti dopust. Sedaj se to da bolje rešiti zaradi premakljivega delovnega časa. Zasebni sektor se bolj prozno prilagaja potrebam občanov, saj delajo po reku »Tudi popoldne – vsaj včetina – tudi različne obrtni in servisne dejavnosti. Seveda občan ne ostane povsem nemočen pred tako zakoličenim delovnim časom, ki se na žalost pokriva z njegovim. Ce ima srečo da ni sam, doma dežura in čaka na delavca iz servisa kdo od nezaposlenih domačih, sicer pa je treba vzeti dopust. Ce se pokvari le likalnik ali kaj podobnega, kar lahko odnes

Gosta uredništva

Les je prepoceni, zato pa je »šverc«

Kmete, ki sodelujejo z gozdni gospodarstvi, najbolj boli nizka odkupna cena – Lesna industrija in gozdarji bi se morali tesneje dohodkovno povezati

Kranj – Na Gorenjskem je pri obeh Gozdnih gospodarstvih, tako na Bledu kot v Kranju, precej gozdov v zasebni lasti. Kmetje torej razpolagajo z veliko količino lesa, ki ga naša lesna industrija še kako potrebuje, ker mora tako kot druga industrija kar največ izvoziti.

V začetku letosnjega leta in tudi v poznejših mesecih pa so pri obeh Gozdnih gospodarstv ugotavljali, da kmetje kooperantje niso izpolnili plana sečenje in so zato na vse mogoče načine želeli pospešiti sečenje v zasebnih gozdovih. Vzroki za to, da so kmetje zaostajali za planom, so različni: od prenike odkupne cene vse do slabe dostopnosti do gozdov.

O problematiki zasebnega gospodarstva smo se pogovarjali z dvema kmetoma kooperantoma. Iz Gozdnega gospodarstva Bled se je našemu vabilu odzval **Franc Klinar**, kmet iz jeseniškega Rovta, in iz Škofjeloškega območja **Franc Tušek**, kmet iz Železnikov. Razgovor je vodil odgovorni urednik Jože Kočnik, Darinka Kuralt pa je pogovor pripravila za objavo.

Glas: Kaj gorenjskega kmeta gospodarja v tem času najbolj tare?

Tušek: »Kar nas najbolj tare, je odkupna cena. Gozdnina gospodarstva pravijo, da je odkupna cena lesa visoka, a po našem mnenju je les tako poceni kot še nikoli. Naslednja primerjava morda ni najbolj objektivna, pa vendar po svoje zgovorno: leta 1956 je gozdar zaslužil toliko, kot je veljal kubični meter hlodovine, danes zasluži za 7 kubikov lesa. Vendar moramo obenem tudi vedeti: kmetje »krivijo« za razmeroma nizko ceno Gozdnin gospodarstvi, kar pa ni res. GG je pač v teh primerih le kupec, ne več tisti stari lesni trgovci, temveč ima veliko zaslug. Bilo je zgrajen veliko gozdnih cest prav po zaslugi »gegejev«. Mislim pa, da lesna industrija poje več kruha kot kmet, zato bi morali nujno urediti dohodkovne odnose. »Gegeji«, bi morda zameril le to, da včasih premalo odločno zastopa stališča na kmetov, da so preveč mlačni.

Pri nas hribovškega in nižinskega kmeta mečemo v isti koš! Nižinski kmet živi od poljedelstva, hribovec pa večinoma od lesa in bi nujno moral za les dobiti več kot nižinski. Leta 1979 so opravili anketo, katere rezultati so prav presenetljivi in še

kako zgovorni. Na prvem mestu je dohodek, od katerega gorenjski kmetje živijo, dohodek iz rednega razmerja, na drugem mestu dohodek od živinoreje in še na tretjem mestu dohodek od gozda. Vsekakor to ni preveč poahljivo, saj je jasno, da živimo sredi gmajne.

Kar naprej gorovijo o »švercu« z lesom, odgovor pa je en sam: les je prepoceni, zato pa je »šverc«. Če je kmet odvisen od lesa, druge možnosti za zaščite nima. Sam osebno bi prav rad videl, da mi družba da toliko, kot zaslužim. Že Krpanu se ni dobro zdelo, da je tihotapil sol, a je bil prisiljen.

Nikjer ne boste dobili koga, ki bi za les dobil toliko, da bi lahko živel. Znano je tudi, da ima lesna industrija lahko »dobro naloženih« več milijonov dinarjev, GG Kranj pa dobi bore malo. Vsi obrati lesne industrije kar »dobro stojijo«, po Martinj vrhu in v Davči pa so same revne domačije. Včasih je bilo razmerje med kubičnim metrom hlopa in desk 1:2. Lesni trgovci je za hlop plačali toliko in toliko in za polovico več prodal desko, danes je hlodovina po 1.800 dinarjev, kubični meter desk pa 12.000 dinarjev, razmerje je torej 1:6.

Klinar: Odkupna cena se mora nujno spremeniti.

Tušek: »Gege« vedno navaja bruto ceno, treba pa je odšteeti še 33 odstotkov za razne dajavte. Razen tega je pač tako: če bo za kubični meter desk dobil milijon in več, kaj bi naredili vi? Vse to bi se moral urediti preko GG. Sam sem že predlagal, da bi Gozdnina gospodarstvo imelo žago.

Delavec v delovni organizaciji dobiva denar vsak mesec, kmet pa za les le enkrat. Mislim, da bi bili dobrodošli poračuni, še posebej ob današnji inflaciji. Pošteno bi bilo treba kmetu povedati: toliko smo več iztržili, napravimo poračun.«

Tušek: »Po zakonu ima lahko vsak pol hektara gozda in ta zakon je napravil samo škodo, saj je znano, da imamo v nekaj zadnjih letih za okoli 70 odstotkov več lastnikov zasebnih gozdov. Vsekakor dobrodošlo za nižinskega kmeta, med katerimi marsikdo sploh ne ve, kje ima gmajno, in izredno slabo za hribovca. Spet in spet trdim, da bi moral visokogorski kmet dobiti za les več. S tako politiko razdrobljen.

Tušek: »Po zakonu ima lahko vsak pol hektara gozda in ta zakon je napravil samo škodo, saj je znano, da imamo v nekaj zadnjih letih za okoli 70 odstotkov več lastnikov zasebnih gozdov. Vsekakor dobrodošlo za nižinskega kmeta, med katerimi marsikdo sploh ne ve, kje ima gmajno, in izredno slabo za hribovca. Spet in spet trdim, da bi moral visokogorski kmet dobiti za les več. S tako politiko razdrobljen.

Glas: Kaj pa če bi deske kupovali od kmetov?

Tušek: »To nima nobenega posamezne, vsak bi imel žago, bila bi zmešnjava. Hlodovino je treba pošteno plačati, pa je. Ne bi bilo slabšo, ko bi marsikje zmanjšali tudi strošek. Če vse skupaj izračunamo, potem bi resnično morali poskrbeti za bolj poštene dohodkovne odnose in lesne industrie.

Glas: Kaj pa vrednostni razred?

Tušek: »Včasih je bil les iz bolj oddaljenega gozda več vreden, toda vrednostni razred si so dvorenem meč. Kmeta, ki ima les v bolj oddaljenem kraju, ne spodbujajo, da bi gradil cesto, saj bo tako les cenejši. Če ne bi bilo tega, bi bili vrednostni razred kar dobrodošli.«

Glas: Kaj pa davčna politika in davčna osnova?

Klinar: V gozdarstvu se plačuje davek po oddanem lesu, kar pa ni pravilno. Gozd naj bi obdavčili po katastru, saj je zdajnji sistem potuha za tistega nekmeta, ki sploh ne seká. Ne vem, če je to pravilno. Tisti, ki redno seká, ima veliko večje obremenitve od tistega, ki se za gozd sploh ne zmeni.«

Tušek: »Obdavčitev od lesne ma-

se bi bil bolj pošten kriterij. Tako pa se ščiti tiste, ki nočajo sekati.«

Konec dober, vse dobro, bi rekli.

Pri prizadetih krajnih pa je vendar ostal grenek priokus; zaradi napake električarjev so imeli dober mesec in pol začasen prikljuk, ko pa niso mogli zaradi dejza izpolniti njihovih zahtev, da bi bila odpravljena napaka, ki ni nastala po krvidi krajnov, so bili dva dni brez elektrike.

L. Bogataj

nosti gozdnih parcel ne bomo daleč prisli...«

Glas: Kaj pa stalni očitki kmetom kooperantom, da ne sekate po planih?

Tušek: »Upam si trditi, da prav vsi tisti, ki smo čisti kmetje, izpolnjujemo plane, nekmetje pa ne. Le-ti pa imajo v lasti ogromno gozda in pa ne sekajo, ker nimajo potreb.«

Klinar: »Pri Gozdnom gospodarstvu na Bledu, kamor jeseniški kmetje sodimo, smo želeli točen obračun glede razmerja hlop:deska, a po prvi seji odgovora še nismo dobili. Mislim, da bi se morali vsi skupaj bolje dogovarjati. Gozdnina gospodarstva in lesna industrija, LIP, denimo, deske izvaja v dobi devize, po drugi strani pa deske tudi uvažamo. Kmet bi za domačo uporabo moral dobiti tudi več lesa.«

Dogovorili smo se tudi, da je član temeljne organizacije kooperantov lahko le čisti kmet, a se je še to izjavilo.«

Tušek: »...ker je čisti kmetov zmanjkal...«

Klinar: »Švercajo malo gozdnini posestniki, ki lesa za domačo uporabo sploh ne rabijo. Kmetijski površini so se »odkrižali«, les pa so ohranili in sekajo tako, kakor hočejo. Vsekakor bi morali bolj razlikovati med kmetom in tistim, ki ima gmajno le kot kapital. Na kmečkih parcelah kaj malo ostaja, se že »pomatraš in posekaš, četudi je dostopnost slabša. Na nekmečkih parcelah pa les stoji.«

Glas: Od prodanega lesa se odvajajo sredstva za biološko amortizacijo, za gradnjo cest...«

Klinar: »Res je, da ne bi bilo toliko cest, če ne bi bilo Gozdnih gospodarstev, precešnja sredstva pa za ceste dajemo tudi mi.«

Tušek: »Vsi prispevamo za gozne ceste in vlake, kmetje dajemo 14,4 odstotka od kubičnega metra za biološko amortizacijo. Pri vsem, kar se prispeva, je treba upoštevati tudi starostno zavarovanje, ki je velik strošek. Če vse skupaj izračunamo, potem bi resnično morali poskrbeti za bolj poštene dohodkovne odnose in lesne industrie.«

Glas: Kaj pa če bi deske kupovali od kmetov?

Tušek: »To nima nobenega posamezne, vsak bi imel žago, bila bi zmešnjava. Hlodovino je treba pošteno plačati, pa je. Ne bi bilo slabšo, ko bi marsikje zmanjšali tudi strošek. Če vse skupaj izračunamo, potem bi resnično morali poskrbeti za bolj poštene dohodkovne odnose in lesne industrie.«

Glas: Kaj pa vrednostni razred?

Tušek: »Včasih je bil les iz bolj oddaljenega gozda več vreden, toda vrednostni razred so dvorenem meč. Kmeta, ki ima les v bolj oddaljenem kraju, ne spodbujajo, da bi gradil cesto, saj bo tako les cenejši. Če ne bi bilo tega, bi bili vrednostni razred kar dobrodošli.«

Glas: Kaj pa davčna politika in davčna osnova?

Klinar: V gozdarstvu se plačuje davek po oddanem lesu, kar pa ni pravilno. Gozd naj bi obdavčili po katastru, saj je zdajnji sistem potuha za tistega nekmeta, ki sploh ne seká. Ne vem, če je to pravilno. Tisti, ki redno seká, ima veliko večje obremenitve od tistega, ki se za gozd sploh ne zmeni.«

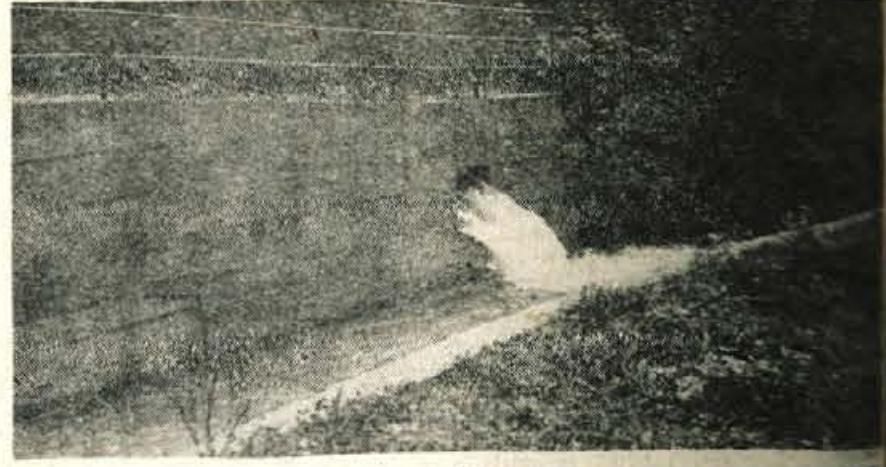
Tušek: »Obdavčitev od lesne ma-

se bi bil bolj pošten kriterij. Tako pa se ščiti tiste, ki nočajo sekati.«

Konec dober, vse dobro, bi rekli.

Pri prizadetih krajnih pa je vendar ostal grenek priokus; zaradi napake električarjev so imeli dober mesec in pol začasen prikljuk, ko pa niso mogli zaradi dejza izpolniti njihovih zahtev, da bi bila odpravljena napaka, ki ni nastala po krvidi krajnov, so bili dva dni brez elektrike.

L. Bogataj

Na Mlinem obupno smrdi

Blejska »natega« je ob svoji nedvomni koristnosti pokazuje, da je nekmeti, ki morajo vendar ne morejo uporabiti vode na Mlinem nezgodno smrditi.

Bled – Blejska »natega«, kakor imenujejo sedanje čiščenje blejskega jezerskega dna s tem, da spravljajo po cevi iz jezera vso nesnago in tako poskušajo počasi, a zanesljivo ohraniti naše najlepše alpeko jezero, ima poleg svojih nespornih dobrih lastnosti tudi slabe.

Najprej so napeljali krak natega od hotela Toplje proti Mlinemu. Umazana in smrdljiva voda, v kateri je nemalo žvepljive dvokisine in drugih strupenih in škodljivih prirodnih, odteka skozi cevi mimo potoka Jezerica in se na koncu vasi Mlin izteka v Jezerico, nato pa v Savo Bohinjko. Zdaj so potegnili še drugi krak natega od Zake proti Mlinemu in tako odvajajo še enkrat toliko vode in umazanje kot prej. Se enkrat večji pa je tudi smrad tam, kjer se jezerska voda izlivá v potok...

Krajani, ki živijo ob Jezerici, domača ne morejo več prenašati obupnega smrada, ki ga povzroča »natega«. In resnično ob potoku tako zelo smrdi, da ne moreš zdržati niti pet minut. »Vonje« so nezgodni še posebej tedaj, ko je nizek zračni pritisak in takrat morajo zapirati vsa okna in vrata.

Smrad so občutili tudi predstavniki območne vodne skupnosti iz

D. Kuts

Prav gotovo bi morali nadrljati blejsko »natego« bolj pametno, saj so lahko predvideli, da ob izpustu škodljive jezerske vode vse umazanje močno smrdeti. To je zato, ker je zelo težko verjeti, da je kaj bistveno spremeni, takoj pa prenašati v preostale vodne skupnosti.

Jezersko vodo, ki se je znebiti, da bi lahko napeljali Radovno, bi morali spremeniti kanalizacijo. To se je zdaj umorno izkazalo. Prav bi bilo in potreben do vseh stanovalcov ob nem izteku, da bi najprej kanalizacijo ali vsej potencialne nategate vse do Save Bohinjke. Tolaža, da bo pač bolje in treba malo potrpiti, je dokaj nepravilna.

Resnično tako hudo smrdi, da treba nemudoma nekaj ukrepati.

D. Kuts

Največjo težavo pri urejanju tistih zemljišč predstavlja oblikovanje hektarov kmetijskih zemljišč. Lastna sredstva bodo dopolnjena hidromelioracijo manjših področij, kjer je primerni posegi so najpogosteje izravnavanje zemljišč, širjenje rastlinskih površin in nanašanje zemlje na plitva tla.

Največjo težavo pri urejanju tistih zemljišč predstavlja oblikovanje hektarov zamočvirjenih področij. Lastna sredstva bodo dopolnjena hidromelioracijo manjših področij, kjer je primerni posegi so najpogosteje izravnavanje zemljišč, širjenje rastlinskih površin in nanašanje zemlje na plitva tla.

Era pomembnejših nalog kmetijskih zemljišč skupnosti je načrtovanje skrb za razvoj področja. Na področju od Ratec do Blejskega Dobravi. Celotna skrb za vodna sistema na področju Ratec in Podkorenje pa je odvisna sodelovanja območno vodne skupnosti. Slednja teh deli se v svojem srednjoročnem načrtu.

Era pomembnejših nalog kmetijskih zemljišč skupnosti je načrtovanje skrb za razvoj področja. Na področju od Ratec do Blejskega Dobravi. Celotna skrb za vodna sistema na področju Ratec in Podkorenje pa je odvisna sodelovanja območno vodne skupnosti. Slednja teh deli se v svojem srednjoročnem načrtu.

Era pomembnejših nalog kmetijskih zemljišč skupnosti je načrtovanje skrb za razvoj področja. Na področju od Ratec do Blejskega Dobravi. Celotna skrb za vodna sistema na področju Ratec in Podkorenje pa je odvisna sodelovanja območno vodne skupnosti. Slednja teh deli se v svojem srednjoročnem načrtu.

Era pomembnejših nalog kmetijskih zemljišč skupnosti je načrtovanje skrb za razvoj področja. Na področju od Ratec do Blejskega Dobravi. Celotna skrb za vodna sistema na področju Ratec in Podkorenje pa je odvisna sodelovanja

Janez Bogataj o sebi in svoji fotografiji

»S tem ne boš mogel živeti,« so rekli doma

Fotografija danes pomeni mnogim dejavnost, ki ji namejam prostega časa. Nekateri pa ravnajo kaj kmalu prej. Fotografski krožki in klubki so od osnovnih šol naprej vse več članov, ki se ne zadovoljujejo s priložnostnim fotografijem, tako rekoč »albumskim« fotografijskim. Eden fotograf, ki so začeli v krajevni fotografski ter so s svojo vztrajnostjo do fotografije voljo do tega dela in nenazadnje z namenom sorazmerno mladi proti slovensko jugoslovensko umetniško dogajanje konj dvajsetletni Janez Bogataj.

Gorenji vasi foto klub obstaja že pet let,« pravi Janez, ko se na svojih fotografiskih začetkih med prvimi člani. Še otrok sem bil, ko me je

mentor kluba, mojster fotografije Vlastja Simončič, povabil k sodelovanju. Tako se je začelo. Sprva se ni premaknilo nikamor in nekajkrat sem celo obupal, čisto odnehal pa nisem. Potem sem dobil pohvale pa tudi nagrade na skupinskih razstavah in to me je spodbudilo, da sem nadaljeval.«

All torek meniš, da so nagrade najpomembnejše pri ukvarjanju s fotografijo?

»Danes mi nagrade ne pomenijo več kaj dosti. Za začetek pa, torej za čas, ko se iščeš, so vsekakor koristna in morda tudi potrebna stvar. Vem, da sem na začetku skakal od veselja, ko sem izvedel, da sem prejel priznanje.«

Kdaj si se pravzaprav začel ukvarjati s fotografijo?

»Začel sem z dvanajstimi leti. Tedaj je seveda nad mojim delom bdel mentor Vlastja Simončič.«

Povsem osamosvojil sem se pred dobrimi štirimi leti. Začel sem delati sam in hitro uvidel, da mi gre dosti bolje od rok. Najprej sem delal s klubskim fotoaparatom, nato sem jih doma preprosil, da so mi kupili Bayaretto. Nasploh sem imel doma sprva precej težav, saj starši niso bili ravno najbolj navdušeni nad mojim delom. Toda uvideli so, da sem predan fotografiji. Rekli so, s tem ne boš mogel živeti, to ni nič, toda kasneje so vseeno popustili.«

Pred dobrimi tremi leti je Janez Bogataj prejel svojo prvo, kot sam pravi, najpomembnejšo nagrado na slovenski mladinski razstavi fotografije. Tedaj je pristopil k ljubljanskemu SOLT, kjer je docela začel razvijati svoj fotografiski opus. Rečemo lahko, da je Janez v tem trenutku neke vrste fotograf krajinar. Njegove najboljše slike predstavljajo utrinke iz slikovite narave, pokrajine, mimo katere ali skozi katero se prebijamo dan za dan. Toda fotografisko oko vidi skozi objektiv fotoaparata marsikaj drugače, bolj lirično, če hočete. Seveda se ob svojem poklicu laboranta in fotoreporterja, ki ga že dve leti opravlja pri slovenskem mladinskem tedniku Mladina, vsak dan srečuje z neštetimi možnostmi tudi za svoj lastni razvoj.

Janezova mladostna zagnanost in izražanja, iskati vedno nove možnosti izražanja, je že obrodila sadove. Številna priznanja in visoke nagrade v slovenskem in jugoslovenskem merilu zgovorno dokazujejo plodno ustvarjalno osebnost. Sam pravi, da mu največ pomeni letošnja Zlata ptica, ki sta mu jo podelila za plodno delo na področju fotografije Republiška konferenca ZSMS in tednik Mladina.

Janez je končal srednjo grafično šolo. »Najprej sem žezeliti na fotografiko šolo, pa se tisto leto, ko sem končal osnovno šolo, ni začela. Ker tudi na grafični obstaja oddelek za fotografijo, sem se odločil zanj. Pravzaprav niso vedeli, da se ukvarjam prvenstveno s fotografijo, toda danes se mi zdi dobro, da sem se tako odločil. Spoznal sem osnove grafike, kar tudi pri fotografiji pride prav.«

Tvoje fotografije so črno-bele, se z barvno fotografijo ne ukvarjaš?

»Nekaj sem jih naredil tudi v barvah, toda predvsem pri izdelavi vzamejo več časa pa tudi tako poceni niso v primerjavi s končnim učinkom fotografije. Res je, da je črno-bela tehnika fotografije tudi zahtevnejša, obenem pa nudi več možnosti tako za delo kot za poskus.«

Boris Bogataj

Leta 1453 so Bizanc zavzeli in uničili Osmani pod Mehmedom II. in s tem je bilo konec 1000-letnega bizantinskega cesarstva.

Razstavljeni so tudi kovanci držav, ki so mejile na Vzhodnorimsko cesarstvo, ker so vplivale na bizantinsko denarstvo, delno pa so kovali svoj denar pod bizantinskim vplivom. To so Kilički Armenija, Sasanidi v Perziji in njihovi nasledniki. Arabci, turška pleme kot Ortukidi, Zengidi in Osmani.

Albin Pogačnik

Zagnana skupina mladih iz Stražišča nam je v petek, 23. oktobra, pripravila prav prijetno presenečenje. V tamkajšnjem Domu krajevne skupnosti je namreč pred polno dvorano odigrala igro Slavomira Mrožka POLICIJA.

Vse skupaj se je začelo z navdušenostjo nekaj deklet (in celo enega fanta), ki so želeli ustanoviti amatersko gledališko skupino in tako popestriti kulturno življenje v Stražišču. Za vodstvo in izbiro teksta so poprosili Rasta Tepina, ki ima na tem področju že nekaj izkušenj. Z veseljem je pristal, tako da so v začetku leta začeli resno delati. Brez problemov seveda ni šlo.

Sprva (kot je že v navadi pri takih skupinah) je primanjkovalo fantov, pa so rešitev hitro našli. Vse moške vloge so enostano spremenili v ženske in lahko rečemo, da je bila predstava zato že bolj zanimiva. Potem sta dve igralki odstopili in njuni vlogi je bilo potrebno na novo postaviti, to pa je zahtevalo še več

vaje in premiero so za nekaj mesecov preložili. Največji problem pa je bil prostor. Res je, da jim je bila vsekozi na voljo dvorana v obnovljenem Domu krajevne skupnosti Stražišče. Na žalost pa načrtovlvalci pri obnovi niso misli na gledališko dejavnost. Odra sploh ni, akustika je slaba, tudi za gledalce je bolj slabo poskrbljeno. Z domiselnou sceno, ki sta jo oblikovala Franc Jagodic in Bojan Frantar, pa so tudi to prav uspešno rešili. Za igro so namreč izkoristili balkon in prostor pod njim, sedež za gledalce so razporedili tako, da je imel vsak izmed njih dober pogled na prizorišče. Da je predstava sploh lahko uspela, so prisločili na pomoč še aktivni mladinci OO ZSMS in DPD Svoboda iz Stražišča OŠ Lucijana Seljaka, Gorenjski muzej, Prešernovo gledališče in Merkur iz Kranja.

Igra je bila taka, kot jo od povsem amaterskih igralcev lahko pričakujemo. Večkrat niso znali izkoristiti prostora in možnosti, ki jih je

Iraška grafika v galeriji loškega gradu

Hitro dozorevanje mlade generacije umetnikov je danes značilno ne le za evropske razmere, temveč tudi za mlade grafike, ki prihajajo iz del tretjega sveta – le na ogled ali na daljši studij. Prav studij je pripeljal na ljubljansko akademijo mlada grafika Tahirja Hamida in Walida Mustafe iz Iraka, od koder sta prinesla s seboj močno navezanost na domovino, ki sta jo znala prelit v hrepene domotiče v svojih grafikah. Za oba je značilna prav ta poteza in se ne izgubi niti v najnovejših grafikah, ki so po svojem značaju že kozmopolitske, a se vedno polne spominov na dom, pa naj je ta danes kakršenkoli. Walid jo upodablja z mirno ironijo kot osebno izkaznico oziroma potno listino. Tahir z risbami raznih figur, katerih detajli kot antropomorfne oblike prevevajo tudi njegove grafike. Kakorkoli že, pri obeh odseva današnji čas, odseva v vsebinski logiki in grafični likovni govorici. Prav ta je tista, ki se najbolj sledi najnovejšim grafičnim in umetnostnim tokovom nasploh in rečemo lahko, da sta prav tu ujela vlak časa.

Za oba je značilna angažiranost in zato so zgodnejše grafike tam od leta 1978 do 1980 ploskovnejše zaradi težnje, da bi bila pripovedna dominantna vsakega lista močnejša. Nato polje oziroma ploskev delita na nekakšno poliptično razdrobenost, ki pa vsebuje kontrastno željo po enovitem učinkovanju grafike, polne sodobnega registra likovnega medija – to so črke, posnetki fotografij, prekopirani dokumenti in podobno in še posebej v Tahirjevih grafikah že omenjene oblike človeških telov ali samo njihovih delov.

Brez dvoma je razstava osvežila sicer tako skromno razstavno sezono letošnjega leta. Posebna zahvala velja ob tem delovni organizaciji Embalažno grafično podjetju iz Škofje Loke, ki je omogočila natisk kataloga in vabil.

A. Pavlovec

Zenski pevski zbor Jesenice ima tudi oktet, ki nastopa na slovenskih v manjših prostorih. Često je gost otvoritev razstav. Zenski pevski zbor vodi Mira Mesarič, njegova predsednica je Melita Jelen, oktet pa vodi Metka Piber. Oktet ima običajno že spremjevalko Mojca Legat, ki s harmoniko daje intonacijo ali sprembla petje. – B. B.

Bogatejše knjižne police

Ljubljana — Naše knjižne police so po zaslugu pisateljev, ki mlajšim rodovom prikazujejo naš narodno-ovsobodilni boj, spet bogatejše. To ni le zasluga avtorjev, ampak tudi založbe.

Fajfarjeva »Odločitev« je dopolnjena izdaja dela, ki je izšlo kmalu po vojni. Knjiga je sestavljena iz dveh delov. Prva obravnava čas od 6. aprila 1941 do aprila 1943, ko je Tone Fajfar začel pisati svoj partizanski dnevnik, ki je zajet tudi v drugem delu knjige. V obeh delih pisatelj opisuje dogodek, kot jih je sam doživljaval. Podrobnejše spoznamo dogodek ob II. zasedanju AVNOJ, saj je bil Tone Fajfar udeleženec zasedanja. Zanimiva je njegova razprava o »dolomitski izjavji«. Delo je opremljeno z risbami avtorja in Božidarja Jakca.

Knjiga »V ognju in snegu« Miletja Pavline je izpolnjena izdaja iz leta 1963, ko je izšla broširana knjižica o dogodkih 15. decembra 1943 na Gorenjskem na Pokljuki, ko so padli borci 3. bataljona Prešernove brigade.

Jože Vidic je s svojimi deli že dobro poznani med Gorenjsci. S svojo zadnjim knjigo »Semenj v Bistrici« sega tokrat v Bistrico pri Naklem. Lotil se je dogodek, ko so se Nemci na semanji dan 25. julija 1942

maščevali nad vaščani Bistrici, ker so sodelovali v uspelem partizanskem napadu na nemški policijski avto. Kot je že njegova navada, je obiskal številne ljudi, še žive price dogodkov tega krvavega dne. Knjiga je zanimiva, posebej pa zato, ker je opremljena tudi s številnimi fotografijsimi iz tistih dni.

Založba Borec je pripravila tudi slovensko izdajo izredno zanimive knjige ameriškega pisatelja Josepha E. Persica »Prodiranje v Rajh«. Opisuje dogodek jeseni 1944, ko se je Američanom zdelo, da je Nemčija že vsa v razsulu, potem pa so ugotovili, da je doma še izredno močna in da je ne bo moč zavzeti z lahkoto. V vseh državah naokrog so morali vzpostaviti močno obveščevalno službo, tudi pri nas. Akcijska je in v njej bomo našli marsikaj zanimivega, kar nam do zdaj ni bilo poznano iz obveščevalnih služb, predvsem pa dobro in napeto branje.

Delo Borisa Grabnarja »Noč temna, ki tare duha« je iz povsem drugačnega testa, bi rekel. Založba Borec zadnje čase namreč odpira svoja vrata tudi pisateljem, ki ne segajo na področja iz narodno-ovsobodilne borbe. Grabnarjevo delo je posvečeno teoriji komunikacij, s katerim bralce izizza v razmišljjanju o našem nenehnem vsakodnevnom druženju s sodobnimi občili. Njegova problematika je zagotovo zelo aktualna in v slovenski javnosti pre malo znana – delo je knjigovodstvo obdelana njegova doktorska disertacija – zato pa bo ta za ne malce nenevadna knjiga gotovo obudila živo zanimanje, pri tistih ki že danes razmišljajo o rabi na tudi zlorabi raznih občil.

Svetinove »Volčiče« v bistvu že poznamo, saj so že nekaj mesecov v prodaji. V njej je pisatev oživel dogodek s Kozare, tragedije otrok in starcev, ki jih je zajel krvavi metež vojne, njihove drobne usode. Sam pravi, da bi stotine knjig lahko napisal o boju ljudi s Kozare, kajti vsaka hiša ima tu svojo tragedijo in svoj roman.

D. Dolenc

Uspela premiera v Stražišču

Zagnana skupina mladih iz Stražišča nam je v petek, 23. oktobra, pripravila prav prijetno presenečenje. V tamkajšnjem Domu krajevne skupnosti je namreč pred polno dvorano odigrala igro Slavomira Mrožka POLICIJA.

Vse skupaj se je začelo z navdušenostjo nekaj deklet (in celo enega fanta), ki so želeli ustanoviti amatersko gledališko skupino in tako popestriti kulturno življenje v Stražišču. Za vodstvo in izbiro teksta so poprosili Rasta Tepina, ki ima na tem področju že nekaj izkušenj. Večkrat niso znali izkoristiti prostora in možnosti, ki jih je

nudila scena, tu pa tam se je besedilo malo zataknilo, zato pa so igrali s tisto pravo zavzetostjo, ki je dala igri poseben pečat. Režiser Rasto Tepina pravi, da so igralci pravzaprav smi naredili to predstavo in da je bil on samo nekakšen povezovalec. Sami so prinesli tudi obrezki revizite, ki so jih izbrskali s podstreški, a brez njih najbrž sploh ne bi šlo.

Igrali so: Irena Koncut, Tatjana Trilar, Edita Renko, Anita Verner, Bojan Rakovec in Mojca Merlak. Sodelovala sta še Simon Uršič (glasba) in Aco Konedič (luč), vodja predstave pa je bil Rasto Pezdirc.

Občinstvo je bilo sprva hladno, pozneje pa se je vedno pogostejo odzivalo dogajjanju na sceni in na koncu nagradilo igralce z bučnim plaskanjem. Prav s tem pa jim je poplačalo njihov trud in dobro voljo, ki so celo leto nesobično in s pravo ljubeznijo do gledališke umetnosti vlagali v to predstavo. Polona Sosič

27. seja družbenopolitičnega zbora občinske skupščine Škofja Loka, ki bo v ponedeljek, 2. novembra 1981, ob 13.30 v mali sejni sobi občinske skupščine

Dnevni red:

- ugotovitev sklepčnosti,
- delegata vprašanja,
- potrditev zapisnika 26. družbenopolitičnega zbora z dne 28. 9. 1981 in poročilo o uresničevanju sklepov,
- trenutne gospodarsko-politične razmere v občini,
- poročilo o spremeljanju izgradnje rudnika urana Žirovski vrh,
- predlog odloka o dopolnitivem odloku o pripravi in sprejetju dolgoročnega družbenega plana občine Škofja Loka,
- osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Škofja Loka za obdobje 1981-85 v letu 1982,
- osnutek odloka o določitvi delegatih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupne delegacije za zbor zdržanega dela skupščine občine Škofja Loka,
- volitve in imenovanja

16. seja zбора krajnih skupnosti, ki bo v sredo, 4. novembra, ob 16. uri v mali sejni sobi občinske skupščine

Dnevni red:

- izvolitev komisije za verifikacijo pooblastil, verifikacija pooblastil in ugotovitev sklepčnosti,
- delegata vprašanja,
- potrditev zapisnika 15. seje in poročilo o uresničevanju sklepov
- osnutek odloka o določitvi delegatih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupne delegacije za zbor zdržanega dela skupščine občine Škofja Loka,
- predlog za izvolitev članov za skupno komisijo za sestavo sporazumnega predloga v zvezi s predlogom o poslovnom času v občini Škofja Loka,
- predlog odloka o zazidalnem načrtu Pod Plevno,
- predlog odloka o zazidalnem načrtu Center Gorenja vas,
- osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Škofja Loka za obdobje 1981 do 1985 v letu 1982,
- predlog odloka o dopolnitivem odloku o pripravi in sprejetju dolgoročnega družbenega plana občine Škofja Loka,
- predlog dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe načinovnost kmetijskega zemljišča ali gozda,
- predlog odloka o odškodnini zaradi spremembe načinovnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča,
- poročilo o spremeljanju gradnje rudnika urana Žirovski vrh,
- predlog za izdajo soglasja k statutu osnovne šole Blaž Ostrovčar Škofja Loka,
- volitve in imenovanja.

18. seja zboru zdržanega dela občinske skupščine Škofja Loka, ki bo v sredo, 4. novembra, ob 16. uri v sejni dvorani občinske skupščine Škofja Loka

Dnevni red:

- izvolitev komisije za verifikacijo, verifikacija pooblastil in ugotovitev sklepčnosti,
- delegata vprašanja,
- potrditev zapisnika 17. seje zboru zdržanega dela in poročilo o uresničevanju sklepov,
- trenutne gospodarsko-politične razmere v občini,
- informacija o uresničevanju ekonomskih odnosov s tujino v letu 1981,
- osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Škofja Loka v prihodnjem letu,
- poročilo o spremeljanju izgradnje rudnika urana Žirovski vrh,
- predlog odloka o dopolnitivem odloku o pripravi in sprejetju dolgoročnega družbenega plana občine Škofja Loka,
- osnutek odloka o določitvi delegatih mest, oblikovanju konferenc delegacij in skupne delegacije za zbor zdržanega dela občinske skupščine Škofja Loka,
- predlog dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe načinovnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča,
- predlog odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča,
- predlog odloka o zazidalnem načrtu Pod plevno,
- predlog odloka o zazidalnem načrtu Center Gorenja vas,
- predlog za izdajo soglasja k statutu osnovne šole Blaž Ostrovčar Škofja Loka,
- predlog za izvolitev članov za skupno komisijo za sestavo sporazumnega predloga v zvezi s predlogom o poslovnom času v občini Škofja Loka,
- volitve in imenovanja

ŠK. LOKA DOGOVORIMO SE

Rudnik leta 1983

Rudnik urana Žirovski vrh bo dal prvo surovino za gorivo jedrske elektrarne čez dve leti - Primanjkuje denarja - Omejitve uvoza zavirajo nakup opreme - Zgrajena sta nov daljnovid, vodovod, gradi se cesta, stanovanja pa naj bi začeli graditi šele prihodnje leto

Prvotno je bilo predvideno, naj bi Rudnik urana Žirovski vrh odpri了解 koncu letosnjega leta, vendar je sedaj začetek obratovanja prestavljen na sredino leta 1983. Vzrok je več. Med najpomembnejšimi velja omeniti pomanjkanje denarja. Interesna skupnost elektrogospodarstva Slovenije je namreč v posameznih letih zagotavljala manj denarja, kot je bilo predvideno v programu. Temu so se pridružile še velike podražitve, hkrati pa je pomanjkanje denarja povzročalo težave pri sklepanju pogodb z izvajalci. Ovirat hitrejši gradnji so še uvozne omejitve opreme in izredno strogi predpisi o varstvu okolja, kar vse je podražilo investicijo od prvotnih 2,6 milijard do 4,2 milijarde, kolikor naj bi veljala leta 1983.

Pri jamskih objektih je do sedaj zaključena dobra tretjina del, kar je precej manj kot po investicijskem programu, vendar v rudniku menijo, da se bo še vse dalo zgraditi do roka. Zamuda je nastala predvsem zaradi spremembe tehnologije. Namesto klasične bodo namreč v jami uporabljali visoko produktivno elektrohidravlično opremo, katere prednost je v tem, da zahteva manjše število rudarjev, hkrati pa porabi manj energije. Spremenili so tudi način transporta.

Zunanji jamski objekti so do sedaj zgradili dobro petino, od predevolnih obratov pa so zgrajene tri četrtine. Kasni tudi oprema, saj so

do sedaj dobili še četrtino predvidene domače in petino tuje opreme.

Ker ISE ne more zagotavljati celotne predvidene letne transce, kasnijo tudi druga dela. Med drugim slabše, kot je bilo planirano, poteka geološke raziskave v okolici sedanega rudnišča oziroma Žirovskoga vrha. Kljub temu pa je sedaj že znano, da je okolina z rudo tako bogata, da bo izkorisčanje rudnika, ki je bilo prvotno predvideno za 15 let, podaljšali še za enkrat toliko. Pristem je izrednega pomena, da ne bi bilo potrebno graditi še enega predevolnega obrata, saj bi v slednjem lahko z obstoječo opremo podvojili proizvodnjo. To bi vsekakor zmanjšalo stroške in pocenilo surovino za gorivo, ki ga uporablajo v JE Krško.

Hkrati z izgradnjo rudnika mora RUZV prispevati tudi za izgradnjo infrastrukture v Gorenji vasi in deloma tudi v Poljanah ter zgraditi ustrezno število stanovanj. Nekateri objekti so v gradnji, pri drugih pa so velike zamude. Čeprav je že zgrajene približno 6 km uranske ceste od Bodovlj do Visokega, so dela skoraj za leto dni za planom. Zgrajen pa je daljnovid Žiri-Zirovski vrh. Čez mesec dni bo otvoritev vodovoda Trebija-Todraž.

Zapletlo se je pri stanovanjski gradnji, zato se bodo lahko še prihodnje leto lotili izgradnje stanovanjskih blokov, v katerih bo nekaj čez sto stanovanj za rudniške delavce.

Zazidalni načrt »Pod Plevno«

Območje bodoče pozidave Pod Plevno leži v vzhodnem delu mesta Škofja Loka med Ljubljansko cesto na severu, Šuško cesto na jugu, obstoječo pozidavo na zahodu in lokalno cesto Špan-Kovač na vzhodu. Za pozidavo je pripravljenih slabih 5 ha zemljišča in sicer je to zemljišče predvideno za gradnjo na podlagi družbenega plana občine Škofja Loka.

Pozidava na območju Pod Plevno je individualno-kolektivna in predstavlja začetek bodočega naselja Zakamnitnik. Vse hiše bodo razpolojene tako, da bodo v kar najbolj ugodni meri izkorisčale sončno toplobo. Razporejene bodo v sedem grupacij, oblikovanih s tvorbo vrstnih in atrijskih hiš. Predvideno je, da bi zgradili 97 hiš in dosegli gostoto 114 prebivalcev na ha. V novem naselju naj bi živelok okoli 550 prebivalcev s stanovanjskim standardom 20 kvadratnih metrov na prebivalca in s poprečno stanovanjsko površino

110 kvadratnih metrov, poprečna velikost parcele pa bi bila 310 kvadratnih metrov.

Osnovno strukturo pozidave se stavljajo ulice, ki omogočajo mrežo dostopnih poti do posameznih objektov, ki so navznoter obrnjeni v zelene površine. Takšna zaključena skupina pozidave navznoter prek internih površin atrija prehaja v obdelane parcele, ki se v sredini združijo v skupni prostor, namenjen združevanju prebivalcev v posamezne grupe in varno otroško igrišče.

V sredini celotne pozidave je park, peš pot, ki povezuje naselje Pod Plevno z naseljem Nad Plevno.

Gleda na planirano število prebivalcev bo po izračunu 48 otrok vključenih v vzgojno-varstveni zavod. Osnutek zazidalnega načrta predvideva, da se v času izgradnje ena od atrijskih hiš nameni za vrtec, ko pa bo zgrajen vrtec v naselju Nad Plevno, se otroki vključi v novi vrtec. Soloobvezni otroci pa bodo obiskovali osnovno šolo na Trati. Poskrbljeno bo tudi za preskrbo prebivalstva.

Visok presežek izvoza nad uvozom

Skofjeloško gospodarstvo je od januarja do septembra 1981 izvozo za 63,5 milijona dolarjev blaga, kar je za 46 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Od celotnega izvoza je bilo 62 odstotkov blaga prodanega na konvertibilno tržišče, 29,7 odstotka na kliring in le 8,2 odstotka v dežele v razvoju.

Ob vrednosti uvoza 38 milijonov dolarjev so v devetih mesecih dosegli 67,1 odstoten presežek izvoza nad uvozom. Pokritje uvoza z izvozom na konvertibilno področje je 129 odstotkov. Pozitivni premik je posledica uvoza iz klirinškega področja in sicer se je letos povečal za petkrat in predstavlja 9 odstotkov celotnega uvoza.

Surovine in repromaterial zavzemajo 88,9 odstotka, investicijska oprema pa 11,1 odstotka skupne vrednosti uvoza. Uvoz investicijske opreme se je glede na lani povečal za 21,5 odstotka; uvoz surovin in repromateriala pa le za 6 odstotkov.

Delovne organizacije so za letos načrtovale izvoz v višini 84,5 milijona dolarjev, uvoz pa v višini 65,5 milijona dolarjev, kar pomeni planirani presežek izvoza nad uvozom za 29 odstotkov. Doseganje plana izvoza je ustrezno, realizacija plana uvoza pa zaostaja. Zato je doseženo kritično uvoza z izvozom (167,1) toliko više od planiranega.

Stališča in predlogi

povedani na seji zboru zdržanega dela občinske skupščine 30. 9. 1981 v razpravi o analizi gospodarjenja gospodarstva in negospodarstva v prvem polletju 1981 ter analizi uresničevanja dogovora o družbeni usmeritvi razpojemanja dohodka za leto 1981, zlasti pa v razpravi o izvozu na konvertibilno področje

1. Kooperacijske pogodbe s tujimi partnerji iz konvertibilnega področja, pri katerih je uvoz enak izvozu, naj se obravnavajo tako kot pred sprejetjem uvoznih omejitev. Pogodbe so sklenjene na podlagi dolgoročnega sodelovanja, zato jih je potrebno upoštevati in izvrševati na vseh ravneh. Realizacija teh pogodb na plačilno bilancu ne vpliva, saj je razmerje uvoz - izvoz 1:1. Negativne posledice nerealizacije pa nastopijo v nadaljnji produkciji TOZD, ki pomenijo čist izvoz. Ob ustreševanju navedenega je v vidiku devizno bilanci posledice pogodba absolutno pozitivna, nespostavljanje pogodb pa skoduje mednarodnemu poslovnu ugledu SFRJ. Neizvajanje teh pogodb bi pomenilo odstop od pogodb tujega partnerja, kar bi imelo posledice predvsem v naslednjih letih. Navedeno lahko privede do težav v zveri, ki prodajo v naslednjih letih oziroma do menjanja uspešnih proizvodnih programov, ki so izvozno zanimivi. Upoštevanje je potrebno, da so te pogodbe rezultat dolgoročnih vlaganj v izvoz in so nastale na podlagi dobre kvalitete dela naših proizvajalcev.

2. Združevanje deviznih sredstev za posebej dogovorjene načine poteka tako, da člani skupnosti SISEOT, ki ustvarijo konvertibilne devizne prilive, sporazumno dosežen priliv združijo. Preostale devizne pravice pa naj ostanejo tistem, ki jih je ustvaril. Odločno nasprotjujemo izsiljevanju po plačilu v devizah mimo samoupravno dogovorjenih združenj.

Obenem naj se pri koriščenju deviznih pravic upošteva planirana letna dinamika izvoza in uvoza.

3. Opozarjam, da klub trenutni bitki kratkoročnega reševanja deviznega plačilnega položaja SFRJ oziroma SRS ne smemo zanemariti vlaganj v intenziviranje tehnološko zahtevnejših programov za izvoz. Stališče v obliki porabe »vse za izvoz« naj izhaja iz prej navedenega cilja in ne v smislu priznavanja težke devizne bilančne situacije, kar tujim kupcem služi kot osnova za zniževanje prodajnih cen.

4. Stimulacija za izvoz je iz vidika nadomestitve izpada dohodka potrebna, vendar je najprej potrebno zagotoviti redno očakovanje.

5. Z uvozнимi omejitvami je ponekod ogrožena redna proizvodnja. Proizvajalci, ki isčejo ustrezne materiale doma, se srečujejo z nevarenim domaćem trgu kot izvozu. Vse to se rezultira v dohodkovni neudinkovitosti, v trošenju sil za proizvodnjo, ki ne daje finančnih rezultatov, katerih posledice so tudi nižji osebni dohodki oziroma tudi neizvajanje sprevjetih planov.

6. Poenostaviti oziroma spremeniti je administrativne postopek pri izvozu in uvozu, saj so le-ti prezapleteni in predlogi, kar povzroči zaradi zamud težave v proizvodnji (npr. zaradi zapletenega postopeka uvoza rezervnih delov strojov stoji dalj časa kot bi bilo potrebno).

7. Sistem pospeševalnih izvoznih ukrepov in izračun izvoznih simulacij je preveč komplikiran, zato se jih vsi izvozniki ne poslužujejo. S tem v zvezi je potrebno postopki poenostaviti in denar, ki je namenjen za stimulacije, čimprej vložiti v proizvodnjo.

8. Uvozne restrikcije naj upoštevajo gospodarjenje v posameznih OZD, izpolnjevanje planskih obvez in realizacijo uvoza in izvoza glede na preteklo srednjoročno obdobje, ne pa sprejeti ukrep, ki je več enak. Zato je potrebno selektorirati tiste, ki niso upoštevani planski obvez oziroma izboljševali devizno bilanco, zato naj le-ti občutijo posledice. Samo na tak način bomo obvarovali sistem dogovarjanja.

9. S problematiko je treba seznaniti preko delegatov vse delavce vzdruženem delu.

Poročilo o uresničevanju sklepov

1. Izvleček sklepov iz zapisnika 25. seje družbenopolitičnega zboru z dne 28. 9. 1981, 17. seje zboru zdržanega dela in 15. seje zboru krajnih skupnosti z dne 30. 9. 1981 je bil posredovan članom predsedstva izvršnega sveta ter upravnim organom za seznanitev in neposredno izvajanje.

2. Na vprašanje delegacije Krajevne skupnosti Javorje je komisija za družbeno planiranje in urejanje prostora odgovorila 5. 10. 1981.

Na vprašanje delegacije Krajevne skupnosti Škofja Loka je komisija za občo upravo in proračun odgovorila 21. 10. 1981.

Oddelek za notranje zadeve je pripravil odgovor v zvezi z izvajanjem odloka o pogrebnih svečanostih in je priložen gradivu.

3. Odlok o obveznem radiofotografiraju prebivalcev v občini Škofja Loka v letu 1981 je objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske št. 29/81 z dne 20. 10. 1981.

Odlok o dopolnitivem odloku o davku na promet nepremičnin v občini Škofja Loka pa bo objavljen hkrati s pravilnikom o pogojih za priznanje oprostitev davka na promet nepremičnin v občini Škofja Loka, ki jih kupijo občani za potrebe čebelarstva. Pravilnik je izvršni svet

Stenmark v Elanu

REGUNJE – Prijerano je bilo snidenje z najboljšim alpskim smučarjem legendarnim Stenmarkom v pondeljek v Elanu in osnovni šoli 4. maj v Slovini. Sloviti Šved je obiskal tovarno Elan in si ogledal proizvodnjo smuči, s katerimi je od svojega začetka vozil slalom in veleslalom. S temi smuči je tudi vse kar se da doseči v smučarji. Enako prijeročeno je bilo tudi na tiskovni konferenci, saj je bil sloviti Šved na udaru jugoslovanskih športnih časnikarjev. Izjava na jeziku je Ingemar Stenmark dajal odgovore.

«V letnini sezoni bom nastopal v svetovnem pokalu. Poglaviti cilj te sezoni mi je nastop na svetovnem prvenstvu v februarju. V Schladmingu bom vse možnosti poskusiti obe zlati kolajni. Temu svetovnemu prvenstvu sem si podredil tudi izdelovanje priprave. Na snegu sem bil dosegel te štirinajst dni. Sicer pa sem izdeloval tudi takot za vsako sezono dosegel.»

Zajem daje prednost svetovnemu prvenstvu in ne pokalu? »V svetovnem pokalu sem dosegel tisto, kar se naspoloh dosegi da. Če imam leta 1978 na svetovnem prvenstvu v Garmischu osvojil obe zlati kolajni, mi bo tudi Schladming dal tisto, kar pridakujem.«

Koško časno boste še v kolegiji alpskega cirkusa? »Ali vam vam reči. Izprekel bom takrat, ko mi ne bo več šlo. Dokler športnik vamda je s svojo zadovoljstvo, potem ne more kar tako izpreči. Tudi na Elanove snegovi sem navezan. Če od svoje mladosti jih vozim in dajejo mi tisto ugodje, s tem sevjam vse kar se osvojiti da. Ostal bom zvest tem smuču do svojega konca v tekmovalnih aren. In tudi pozneje, če me bodo še potrebovali.«

Kaj menite o jugoslovanskih smučarjih in njihovem prodoru v svetovni vrh? »Imate res pravo zakladnico talentov. Križaja, Strela, Kuralta, ki so že v samem svetovnem vrhu, bodo nasledili mladi. Če nekaj let spremjam jugoslovansko smučarje in kar dobro jo poznam. Ni se vam treba biti za skrivnost vedno smučanja. Vedno boste imeli smučarje, ki bodo posegali po vseh mestih in kolajnah. Pri tem pa imate še tako tovarno smuči, ki ji na voljo ni para.«

D. Humer

Upščina smučarske zveze Slovenije

Nižji finančni načrt za novo sezono

LJUBLJANA – Delegati osrednje zvezne organizacije so pretekli teden sprejeli finančni načrt za sezono 1980/81 in sprejeli finančni načrt za novo sezono. Poleg tega so ocenili še dobitki priprave naših reprezentančnih v vseh disciplinah.

Uradna je sprejela predlog gospodarske komisije in sekretariata zveze za finančnega načrta za novo sezono, ki se privne že konec novembra. Leta 25 odstotkov manjši od načrtovanega med že znanim finančnim in planom prihodkov naj bi vreden sredstev ZTK Jugoslavije. Nekaj več kot dosegel, naj bi tudi SZ Jugoslavije. Da pa načrt ne bi bil tako okleščen, SZ je načrtoval široko akcijo zbiranja. Če se bo vse to uresničilo, se bo obvezni obvezni prispevki posameznih smučarskih organizacij, ki so v svojih vrstah tekmovalce v vseh disciplinah. Ta obvezni prispevki za reprezentante našim smučarskim klubom vsako leto pobere veliko denarja.

Ugodna je bila tudi ocena delegatov na dosedanje priprave reprezentantov v alpskem smučanju in smučarskih skokih. Vsi ti so se v tem pripravljalnem obdobju dobro pripravljali za novo sezono, ki bo v vseh disciplinah postregla s tekovanji v svetovnem pokalu, mednarodnih tekmarjih, za nameček pa še s svetovnimi prvenstvimi. Nekaj težav je s smučarskimi tekaci, ki imajo novega trenerja Honcuja iz CSSR. Vendar le-ta ne more narediti čudezov čez noč. Prav pri tekačih se poznavajo posledice minulega skromnega dela. Vendar se tudi pri teh reprezentančnih vrstah obráča na bolje.

Vsekakor so te ugodne ocene res lepa vzpodbuda, da nas bodo tudi v tej smučarski sezoni naši reprezentanti razveseljevali z novimi mednarodnimi uspehi, ki že v prejšnjih sezонаh niso bili slabih.

-dh

Komentiramo

Vrhunskega športa tožba

Tržič – Izvršni odbor TKS se je na nedavni seji lotil izredno pereče, splošne in boleče zadeve: problematike vrhunskega športa v občini. Zatika se je, da so v Tržiču želeli na posameznih področjih utopiti ter zanje ne velja upoštevanje časopisanega prostora. Zatakne pa se pri tem, kar športna društva morajo potrebujejo za nemoteno delo, ter med tistim, kar iz polpravne blagajne TKS Tržič lahko dobijo. Primer. Smučarski klub Tržič z dvema tekmovalcem v naši izbrani pionirski vrsti ima odobrenih 655.957,- din, za nemoteno delo pa bi potrebovali 1.619.000,- din. Zato se v SK Tržič izvaja do zmanjševanja okrnjeni program, ki pa v precejšnjem delu temelji na samoprispevku tekmovalcev in staršev. SK Tržič je prejel priznanje v obliki ponudbe za izredno pereče probleme. Že iz povedanega je razvidno, da bodo v Tržiču delegati skupščine TKS morali poiskati rešitev: ali napraviti nekaj nujnih dodatnih sredstev (prispevna stopnja iz BOD za telesno vzdružbo je v Tržiču med najnižjimi!) ali pa črtati katero od parov. Slednja rešitev je verjetno te teoretična – in prav zato je nujno, da o problematiki ne napravijo le organi TKS Tržič, temveč celotna družbenopolitična skupnost. O menjenih problemih so se med svojim obiskom v Tržiču seznanili tudi člani delovne skupine CK ZKS minuli teden.

M. Valjavec

Alpinistične novice

• V petek, 9. 10. je Tomo Česen opravil peto solo ponovitev Direktne smeri v S steni Spika. Piezal je 3 ure.

• V sredo, 14. 10. sta Tomo Česen in Matej Kranjc preplezali Kamniško smer v Vršičih, nato pa se Rekrutsko smer ter sestopila po Smeri brez imena (vse smeri so v isti steni). Tomo je po sestopu še sam preplezel Preložnikovo smer – prav tako v isti steni.

• Naslednji dan je Nejc Zaplotnik s sodelavcem preplezel Spominsko smer Zajc-Solar v Koglu.

• V soboto, 10. oktobra, so imeli tečajniki in pripravniki AO Kranj praktični in teoretični del izpitov po končani Alpinistični šoli. Izpiti so bili na Vršiču, opravila pa jih je velika večina kandidatov za pripravnike in alpiniste.

Matjaž Dolenc

Zbor planinskih vodnikov

Preteklo soboto so se v Vratih sestali planinski vodniki Slovenije.

Od preko 300 vseh registriranih se jih je tu zbralo 130, od teh 20 iz Gorenjske, ki imata okoli 80 vodnikov.

V Aljaževem domu so poslušali predavanja in se pogovorili o pravilnem načinu prehrane v gorah, obravnavali so problematiko planinskih vodnikov, analizirali neverečno letnino, pregledali norme ter primere kazenske, materialne in moralne odgovornosti. Kritično so ocenili obnašanje posameznih vodnikov in obdobji pisanje v tečajnih planincev, ki je nemalokrat botrovalo gorakin nešrečam. Glavna naloga planinskih vodnikov je vedenje planincev po nadeljih poteh ter varno in srečno vračanje v dolino. Zato je potrebno stalno izpolnjevanje pa tudi pridobivanje novih vodnikov, saj je planinstvo postalo sestavni del življenja delovnega človeka. V nedeljo so šli na skupno preizkusno turo do bivaka IV pod Dolkovo Špico. Obnovili so tehniko gibanja na terenu, varovanje, spuščanje po vrvi, hoja ob fikani vrvi, prečkanje plazit... Vajo so vodili in nadzorovali člani GRS ter instruktorji.

Podobna srečanja organizirajo vsako leto. Letošnje so pozitivno ocenili.

Slaba tehnična opremljenost planinskih postojank (redke imajo povezave z dolino, še manj z drugo postojanko), premajhne zmogljivosti in težave s kadri zelo omejujejo večji razmah planinstva in otežujejo delo vodnikov. V kočah so predvsem ob zaključku tedna nevzdržne razmere, zato so menili, da je primerno tedaj organizirati le enodnevne ture.

LP

Judo

Tečaj za začetnike

Kranj – V vsakem športu, čeprav se z njim ukvarjamо le rekreativno, je potrebno začeti postopoma, z utrijevalnimi vajami za vzdržljivost in moč. Šele potem pride na vrsto tehnika športa, za katerega smo se opredelili. Tako terja organizem, ki bo le s postopnimi vajami dobil potrebno odpornost. Takšne ugotovitve veljajo tudi za judo. Treba je postopno in pravilno izvrševanje vaj, kar vodi h kašnejšemu avtomatičnemu obvladovanju tehnik, prijemov, blokad, davljenj, metov in udarcev. To so misli japonskega judoista in prijatelja Slovenije dr. Nagaoke.

Tega se morajo zavedati tudi udeleženci začetnega tečaja juda, ki ga organizira Judo klub Triglav v televadnici kranjske gimnazije. Vadba je vsak torek in četrtek ob 19. uri. Čeprav se je tečaj že začel, vabi organizator k sodelovanju še nove ljubitelje juda. Posebno so na tečaj vabljeni pionirki in pionirji, starejši od 11 let, pa tudi starejša dekleta in fantje.

M. Benedik

Sporočili ste nam

DOBER ZAČETEK SAVE – Sava, novincev v medrepubliški namiznotenistični ligi, je presestljivo dobro začela tekmovanje, saj je doma premagal favorizirani Marathon. Izkazala se je Meščeva s tremi zmagami. Zmagali sta tudi Fojkarjeva in Blažičeva. Savčanke so premagale tudi Varaždin. Izkazala se je tokrat Fojkarjeva s tremi zmagami. Kranjski namiznotenistični igralci so bili uspešni tudi na I. selekcionskem turnirju 40 najboljih slovenskih pionirjev. Brez poraza je zmagal Savčan Jerša, Prelovšek, član Triglava, pa je bil sedmi. V drugi skupini je bil Kejzar (Triglav) osmi, Poljanc (Ljubljana) pa deveti. V tretji skupini je zmagal Bukovšek (Triglav), v četrti pa Stare (Sava).

PIONIRKE NA JESENICAH – na Jesenicah pa je igralo 30 najboljih slovenskih pionirk v namiznem tenisu. V odnosnosti najboljše Ojsterško je slavila Ravenčanka Pandeva. V prvi skupini je bila Jesenčanka Zalokarjeva, tretja, Preljova (Triglav) pa deseta. V drugi skupini je bila Marmova (Sava) peta, Stražišarjeva (Jesenice) sedma in Matjaževičeva (Triglav) deveta, v tretji pa je bila Tepina (Sava) prva.

ZADNJA DJERKA V BEOGRADU – V Beogradu je bila pred nedavnim zadnja dirka za državno prvenstvo v kartingu. Nastopil je tudi Sandi Jakopič z Bledu, ki je bil v svoji kategoriji tretji. Kranjčan Dejan Majkič pa je bil v kategoriji 100 cm senior osmi. Tako je končana letošnja sezona v kartingu.

Alpinizem

Aktivna komisija

Vse večji uspehi v alpinizmu, s tem pa tudi povečane težave pri vodenju in organiziranju dejavnosti v okviru alpinističnih odsekov, sekcij, pa tudi nekaterih dejavnosti v okviru matičnih planinskih društev, so pripeljale tudi na ravni republike do organiziranja komisije za alpinizem, ki je ena izmed komisij Planinske zveze Slovenije. Z leti se je komisija oblikovala v vedno bolj aktivno skupino delegiranih predstavnikov vseh alpinističnih odsekov.

Vajožne akcije: KA bo v letu 1982 organizirala zimske alpinistične tečaj s preizkusno turo, letni alpinistični tečaj s preizkusno turo, začetniški ledeniški tečaj, ledeniški tečaj za pripravnike za gorske vodnike in letni tečaj za pripravnike za gorske vodnike.

Vrhunski alpinizem: program se prikrije s programom KOTG (komisija za odprave v tuju gorstva).

Prireditve: KA bo kakor vsako leto organizirala pomladanski in jesenski zbor načelnikov alpinističnih odsekov, zbor alpinistov Slovenije, jesenski seminar za vodje AO, AS in alpinističnih šol, alpinističnih inštruktorjev in gorskih vodnikov. Poleg tega namerava KA v letu 1982 ob 60-letnici ustanovitve Turistovskega kluba Skala prirediti srečanje vseh generacij alpinistov.

Sodelovanje s tujino: Kot dosedaj namerava KA nadaljevati z uspešnim sodelovanjem s tujino. V prihodnjem letu planira sledeče akcije: sodelovanje pri smučarjem prečenju Alp, sodelovanje na tečajih ENSE (francoske šole smučanja in alpinizma v Chamonixu), sofinanciranje udeležbe alpinistov na mednarodnem srečanju le-teh, udeležba na alpinistični olimpijadi v Romuniji, udeležba na mednarodnem srečovanju o vzgoji in varnosti. Glede na neugodno gospodarsko stanje bo skušala KA naverzati kar največji stikov z alpinisti iz socialističnih držav in se skušala z njimi dogovoriti za medsebojne izmenjave.

Zaključništvo: KA bo tudi v prihodnjem letu izdajala svoje interno glasilo »Alpinistični razgledi«, zadala pa si je tudi nalogi izdati II. del Alpinistične šole in nekaj publikacij. Prav tako se bodo nadaljevala dela na področju priprav in izdaj plezalnih vodnikov po posameznih ostanjih.

Letna akcija KA je reorganizacija vodniške službe. KA namerava izdati kvalitetni učni načrt, ga verificirati pri izobraževalni skupnosti Slovenije in nato urediti vse potrebno glede mednarodne registracije in vključitve v mednarodno zvezo Gorskih vodnikov. Po izvršitvi zgornjih zadanih nalog je potrebno vodniško službo posredovati kar največji številu ljudi.

Poleg naštetih akcij bo KA organizirala še naslednje akcije: pohod po poti Planica–Pokička, pohod Vrata–Grič–Martuljek, soudežba na smučarskih tekmovanjih alpinistov, jesenski alpinistični tabor v zahodnih Julijih, sodelovanje pri organiziranih taborih v Paklenici.

Matjaž Dolenc

Rokomet

V Loki Alples: Zamet

Kranj – Po velikem sobotnem uspehu gorenjskih ekip na gostovanju v zvezni in republiških rokometnih ligah, bodo izredno zanimiva tudi jutrišnja srečanja.

V prvi B zvezni rokometni ligi se bodo jutri ob 18. urah srečali ekipa Alples z Jelovico, Predvorčani pa bodo tudi drugo rokometne ekipe Štajerske Zamete v Splitu, bodo rokometne ekipe Štajerske Zamete zelo neugoden nasprotnik.

V drugi zvezni rokometni ligi – sever ob Gorenskih ekipah gostujeta. Rokometne ekipe Jelovice bodo igrali v Hrpeljah z Jadranom, Predvorčani pa bodo v drugouvrščeni ekipi Žirinski.

V republiških rokometnih ligah bodo vsa srečanja jutri zvečer. Rokometne ekipe Peka se bodo v zelo pomembnem srečanju devetega kola sestali z ekipo Usnjarija. Tekma Peka : Usnjari bo jutri ob 18. urah v Krizah. Tudi v ženski republiški rokometni ligi bodo vsa srečanja devetega kola odigrali že jutri. Derby srečanje bo jutri v Dupljah, ko se bosta ob 17. urah srečali vrati Dupelj in drugouvrščena Burja. Po nepriskakovani zmagi rokometne ekipe Dupelj na Ravnhah je to srečanje še toliko bolj pomembno za obe ekipe.

V drugi moški republiški rokometni ligi – zahod bo izredno zanimivo prvenstveno srečanje devetega kola jutri ob 18. urah med Žabnico in Izolo. Predvorčani pa gostujejo pri ekipi Jadran.

V ženski ligi pa bo jutri ob 16. urah derbi srečanje Alples : Jadran, medtem, ko je ekipa Peka prosta.

V ml

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

JUDY, PSICA S ŠESTIMI ŽIVLJENJI

2

O živali, ki je do zadnjega della dobro in slabo s svojimi gospodarji

Že tedaj so po kakih devet tisoč kilometrov dolgi vodni poti, po Jangceju, patruljirale majhne britanske vojne ladje. Ena izmed njih, Gnat, ki so jo ravnokar popravili v řanghajskih dokih, se je odpravljala, da bo spet zaplula po reki in varovala ladje pred razbojniki in rečnimi pirati.

S skromno nosilnostjo 650 ton se je lahko neovirano gibala med mnogimi rečnimi pastmi, hitrimi tokovi in sipinami. Opremljena je bila z več puškami, brzostrelkami in protiletalsko strojnicami.

Na mnogih ladjah, ki so patruljirale po reki, so imeli to ali ono žival, malce kot maskoto, malce za zabavo. Tokrat so tudi na Gnatu zaprosili, naj jim dovolijo peljati s seboj psa ali mačko, morda celo osla, kot so ga imeli na neki drugi ladji.

JUDY VSTOPI V MORNARICO

Po temeljitem pretresu so častniki sklenili, da bodo imeli psa. Moštvo se je strinjalo. In tako se je zgodilo, da je nekega dne, tik pred odhodom Gnatu, po palubi pricapljal Judy, da se je na zboru predstavila vsem, ki so pluli na tej britanski ladji.

Podčastnik Charles Jeffery je zapisal v svoj dnevnik: »Judy iz Susexa je belo-rjav ptičar in na vso moč ljubeznično bitje. Ker sva jo prav kapitan in jaz kupila, so tudi mene zadolžili, naj zanjo skrbim. Predvsem naj se ne bi preveč spoprijateljila z moštvom, če jo hočemo zdresirati. A to je nemogoče, saj jo imajo vsi na moč radi in jo razvajajo.«

Njen dom je postala škatla z veliko odprtino in Judy je bila povsem zadovoljna.

PES V MORJU!

Judy je seveda raziskala vsako ped svojega novega doma. Dobro je vedela, kam sme in kateri deli ladje so ji prepovedani. Najmanj rada sta jo srečevala kitajska kuharja v svoji kuhinji.

Judy pozira v zračniku ladje »Gnat«. Bilo je leta 1937 in vojna je bila, če steješ leta po pasje, se daleč daleč. Judy je bila stara leto dni in po človeško bi bilo to sedem let ...

Zlata Volarič: Nazaj še pridemo

V zadnji številki našega časnika smo vam predstavili knjigo Zlate Volarič: Koraki, ki je letos izšla pri založbi Kmečki glas in po kateri boste nedvomno radi segli. Korakom tematsko sorodna je povešta Nazaj še pridemo, saj prav tako priponuje o preseženi slovenski družini. Povest objavljamo v nadaljevanjih.

PREKMURJE 1942

Pričnica polja so se v rahlem vetraru pregibal v zlatih valovih in obetala bogat predledek.

Cigaj bo kruh z naših polj? Naše njive letos, 1942, rodijo tujcem. Madžarskim fašistom.

Stopila sem v vežo, ko je preko dvorišča počasi korakal malce ukrivljeno sosed Mihelj.

»Dobr dan!« je rekel očetu, visokemu, subjistem, z malce sivih las ob senceh in z gnojnim vilami v rokah.

Zajela sem si vode v kozarec in pilat. Bilo je tolo in suho poletje. Pravzaprav je bila še kolektivna pomlad, a je vročina pripekala, kot bi bil že julij ali avgust.

Oče je držal vile v rokah. Le čemu? Saj v hlevu ni ne krav ne konjev. Vrata je široko odprli in čistili tla širokega prostora, dovolj na moder trilitrski lomec. Prazna. Mati ni imela kaj dati vanju.

Sredi novembra pa bi bila Judy skoraj ob življenje. Potikala se je preblizu roba ladje in ne-nadoma ji je zmanjkalo tal po nogami. Znašla se je v deroči rumeni reki in po njej bi bilo, ko jo ne bi bil v tistem usodnem trenutku zagledal Jefery. Zaklical je kapitanu in ta je takoj nakazal: ustavite in z vso paro nazaj! Deroča reka je Judy že odnašala.

Ko se je ladja ustavila, so takoj spustili čoln in kapitan Vic Oliver in Kitajec Vugle sta se odpavila pomagat Judy. Reka je tu tekla s hitrostjo kakih desetih vozlov in čoln je najprej zaneslo mimo utapljače se psice. Vugle se je v naslednjem poskusu sklonil daleč nad vodo in jo zgrabil za ovratnik, a se pri tem tudi sam znašel v vodi. Sele tretjič se je posrečilo. Vse tri so na ladji pozdravili z veselim vzklikanjem. Judy pa se je poslej izogibala nevarnega roba ladje. Previdna je bila celo, kadar je moralova po mostičku na kopno.

JUDY ZAVOHA PIRATE

Gnat je tako kot druge rečne ladje podnevi plul, ponoči pa se je zasidal. Straž niso postavljali. Neke noči, bilo je okrog tretje ure, pa je Judy nenadoma skočila iz svoje škatle na poveljniški most in začela lajati. Očitno je bila hudo vznemirjena in tisto nekaj, kar jo je vznemirjalo, je bilo skrito v temi pred Gnatom.

Možje se niso obotavljali. Brž so pričgali močne žaromete in jih usmerili v temo pred ladjo. Svetlobna snopa sta ujela veliki džunki, ki sta drseli proti Gnatu. Strel iz pištole je prikljal na krov še preostalo moštvo, kar v pižamah.

Častnik je ukazal Judy, naj bo tiho, in može so se pripravili. Očitno je bilo, da poskušajo rečni pirati na star, tisti način napasti spečo ladjo. Ko so se tokrat hoteli pognati v napad, jih je čakalo neljubo presečenje. Na Gnatu so bili krepko pripravljeni. Njihovi strelji so jasno razglasili, da se ne gre saliti. Piratski džunki sta se kmalu izgubili v noči, može z Gnatu pa so soglasno priznali Judy zasluge za zmago.

PTIČAR, KI NE MARA JAPONCEV

Ni manj se ni Judy izkazala ob neki drugi priložnosti, ko je Gnat obiskal neki višji častnik. Njegova naloga je bila pregledati, ali so na ladji vsi primerno pripravljeni in ali so vse stvari takšne, kot morajo biti. Male vojne ladje so namreč po reki plule vsaka zase, nepovezane med seboj, brez admiralske ladje in brez zastavic, s katerimi bi si signalizirale sporočila. Tako tudi ni bilo običajnih vojaških mornariških vaj in pregledov in tak obisk visokega častnika je bil redek dogodek.

Ko so se možje že pošteno naveličali pregledovanja, je Judy nenadoma uperila smrček v nebo in začela lajati. Niso je mogli umiriti in videti je bilo, da hoče pokvariti dober vtip moštva. Tedaj pa je vzrok njenega lajanja postal očiten: iz daljave se je približalo japonsko izvidniško letalo, zakrožilo nad ladjo in izginilo. Sele tedaj je Judy utihnila in se zleknila k častnikovim nogam, češ, tudi jaz sem opravila svojo dolžnost.

»Prihaja čas,« je komentiral dogodek častnik, »ko bomo vši potrebovali takšno Judy na mostičku!«

ZAŠČITNICA PRIJATELJEV

Gnat je nadaljeval pot po reki navzgor. Judy je postala prava članica posadke. Jeffery je zapisal:

»Videti je, kot bi se ji razvijali človeški možgani, kot bi razumela vsako besedo. Kadar se umaze, pride k meni in skloni glavo. Če ji pravim, da je grd pes, povesi ušesa in civili. Potem jo potrepljam po glavi in že ve, da je vse odpuščeno. Kako prijazen pes!«

Ko se je Gnat zasidal pri Kiu Kiangu, je Jeffery odpeljal Judy s seboj v Journe's End, hotel, ki so si ga lahko privočili samo premožnejši Evropejci. Tedaj se je Judy spet izkazala. Ko sta se nekega zgodnega jutra sprehabila po visoki travni ob bližnjem robu pragozda, se je nenadoma pognala v goščavo. Jeffery je menil, da je zavohala kakšno manjšo žival in si je privočila malo zabave. Ko jo je poklical, se je vrnila iz goščave, a se je vsa tresla. Preden se je je lahko dotaknil, je zbežala naprej po cesti. In ko se je Jeffery ozrl, je nenadoma opazil v goščavi velikega leoparda. Tega se je moralata ustrašiti Judy. A ko je o dogodku kasneje premisljeval, je prišel do prepričanja, da se je Judy žrtvovala v hotelu odvrniti leopardovo pozornost s svojega prijatelja Jefferyja nase in ga tako zavarovali.

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST

Martin Prešeren

»Kaj misliš, Jože, koliko časa bomo v tej vasi?« je vprašal Marjan. »Saj veš, da bo jutri velikonočna sobota, za praznike se ne bomo premikali, ker je treba vse praznike spoštovati. Jutri zjutraj vas bomo skupaj poklicali na zajtrk ter vam dal šunke in potice, pa še po nekaj lepih pirhov bo dobil vsak,« se je šalil Jože.

»Jaz imam pa občutek, da se iz te vasi ne bomo nikam več premikali, tu je naš poslednji počitek in tu bo tudi naš konec,« je modroval Jakob.

»Ej, hudiča, ne jemli vsega tako tragično! Če se bomo enkrat posmipočili, pa že misliš na ne vem kakšen konec. Konec vsega tega mora pravčno ne bomo v premikih, da smo se pa umaknili v to vas, je zame je skrivanje pred Nemci in prav nič drugega,« je menil Jože.

»Najbrž bo vse to res, kar govorji Jože, saj vidite, da je na vseh koncih polomija, vsaj kar je bilo slišati iz radijskih poročil v Višnji gori. Mislim, da je umik s ceste v to vas pametna poteza. Če bi slučajno ponovil Nemci po cesti pod vasjo, jim prav gotovo še od daleč ne bi prido na misel, da smo tukaj. Mi imamo pa še vedno možnost, da se po skupinah ali posamezno rešimo ujetništva. Saj je hudičev žalostno vse skupaj, ampak stvar moramo jemati takšno, kakšna je. Sicer pa bomo gotovo zvedeli na zboru, ki je napovedan po večerji, v kakšni situaciji se nahajamo. Sami ne bomo resnični ničesar,« se je razgovoril Cene, stoječ sredi kmečke hiše. V rokah je držal majhno sekiro in med govorjenjem mahal z njo po zraku, da je bilo videti, da se brani pred nečim nevidnim.

»Veš kaj, Cene, mislim, da bi bilo bolj koristno, če stopiš malo po vse in poprosiš za kakšno odvisno petrolejko ali za nekaj svet, saj vidis, da skoraj v temi,« mu je svetoval Marko.

»Prav imam, nesel bom sekiro nazaj k sosedu in obenem res poprosiš kakšno luč.« Že je izginil skozi vrata. Cene je med vrati skoraj trčil v nekega narednika, ki je prihajal v hišo. Narednik se je pojavil v hiši z razprtim plaščem, v roki pa je držal opaznik na katerem je viseval tok s pištolem.

»Je že v redu, fantje!« je rekel narednik in se vsezel na klop k zoru. Je videti utrujen in žalosten. Nekaj časa je stoljal na mizi, molčal in gledal Jožeta in Marka, nato pa je rekel: »Napovedanega zboru po veterji ne bo podnarednik, sedi malo k meni, da se nekaj pomeniva. Jože je že napelj mihi in sedel poleg narednika. V hiši je vladala tišina, Marko, Marjan, Jaka so se posedli na drugo stran mize in se med seboj poglavljajo. Narednik je pričel govoriti Jožetu kar na glas tako, da so slišali tudi drugi. Dejal mu je: »Prišel sem vam povedat, da čakamo v tej konci kumurki, ki nam bo povedal smer umika. Imej vse pripravljeno. S seboj boš samo dokumentacijo, drugo bomo pustili v tej vasi. V primeru, da se pa tod ne bomo več umikali in da bomo razpuščeni, vse dokumentacijo kopljite v gnojno jamo. Pomagajo naj ti vsoj vojak, ki se tukaj skupi. Govoriti o teh stvarih zaenkrat ni treba nikomur, naj ostane med vsemi. Bodite tudi vsi pripravljeni na nočni premik, če bo potrebno, in vse tak uredit, kot sem vam povedal. Nemci in italijani so že brez bojev zavzeli nekaj mest, le Gorenjska z Ljubljano in ta del Dolenjske zaenkrat še niso okupirana. Sicer pa v nem, kakšna je sploh situacija in kje se v tem nahajajo nemške in italijanske čete. Še bolj žalostno pa je to, da ima naša enota le še tri oficirje in vse kaže tako, da so dezertirali. Če se kaj kmetova ne pojavi v vasi, bo domneva kapetana utemeljena, zato tudi ne vzbura.«

Ob tej novici je v hiši nastala grobna tišina. Narednik je vdihnil, da odložil veliko bremo, njegova težka roka pa je padla po mizi kator pa kano drevlo. Ura v cerkevnu stolpnu je odbila osmo, v prostoru se je zmrčilo. Marko se je zazrl skozi okno in toliko, da ni zanj. Ni morebiti, da je jugoslovanska vojska tako žalostno končala, saj je vedno opevana kot hrabra armada z neustreljenimi borci. V Markovih slih se je nenadoma vse podrlo, kot edini upravljal je na klopi. Če se bo še tam vse rušilo kot tu, potem je prišel konec Jugoslavije. Markove misli je kot bliski šinila misel na komunistično brodarsko, kateri sta naslikana Hitler in Mussolini, ki stegujeta krempile po slovenski zemlji. Kako resničen je bil ta opomin komunistov! Kako dalec so vse kaj se pripravljajo za mejami Jugoslavije. In zaradi takih resnih napovedi so komunisti zapirali in jih vlačili po raznih taboriščih Bilec, Ivanjica, jih zapirali v Lepoglavo in druge zapore, namesto da bi postavili spomini na njihovi daljnovidnosti, požrtvovnosti in upornosti proti fašizmu. Ali smo res nesposobni upreti se zavojalcem? Le tako nam dali puške v roke? Vseeno bi bilo, če bi nam dali navadne, vse nam koristili, bi se vsaj lahko opiral nanje na tej dolgi in odvečni poti, prekleti izdajalci, kdor koli ste in kjer koli ste! Vse te misli so Madžarsko bliskovito preletele skozi možgane.

Markov pogled se je ustavil na naredniku, ki se je počasi dvigal in se sklonjeno glavo postavil na sredno hišo in pozdravil. »Zdravljite!« Obrnil se je in z dvema korakoma dosegel vrata in izginil pod boji. Vrata je takoj nalahko zaprl za seboj, kot bi se bal, da koga prebudil iz sna.

Lakota se je naselila v vseh dvajsetih slovenskih domovih. Kašče in shrambe so bile prazne. Pa ne le to. Prebivalci so se bali za gožnje, saj so vsak dan poslušali gožnje.

»Zdaj pridemo po vas in boste morali od tod.« Kam, ni vedel nihče. Čemu, so le slutili.

2.

Pisalo se je leto 1933. Miheljevi, Mezekovi, naši sosedje, Tomeljevi, Vidičevi, Birsovi, Grježevi, Lapajnetovi, Sankovičevi in drugi so se že pred nami, Vežnaverjevimi, naselili v majhni vas Kamovci.

Marsikateremu gospodarju pred naselitvijo bilo znano, kje leži ta majhna prekmurska vas. Tedaj je štela le nekaj hiš domačinov, Madžarov in dvajset novozgrajenih hiš za Slovence. Vseh dvajset so že naselili in tako si tu srečal Primorce, Istrane, Zasavce in celo Dolenjce. Večina je prišla iz drugega konca Slovenije, s Primorskimi in Istre, saj se po prvi svetovni vojni niso hoteli vrniti v Italijo. Ali so jim v soški fronti porušili domove in se niso mogli vrniti ali pa so morali bežati čez mejo zaradi nasprotnega italijanskem oblastem. V Jugoslavijo so si poiskali razne službe. Ko so zvedeli, da si lahko kupijo posestvo v Prekmurju, so se odločili za naselitve. Podpisali so pogodbo, da ga bodo letno odplačevali, kar so tudi storili. Vse do začetka druge svetovne vojne so izpolnjevali svoje obveznosti – odplačevanje dolgov za deset oralov zemlje in hišo. Poleg tega so redno poravnali ostale obveznosti, plačevali davke in druge dajavate.

Ob že omenjenih naseljencih so bili še prostovoljci s solunske ali kakšne druge fronte, ki jim je stara Jugoslavija v zahvalo podarila posestvo. Ti niso odplačevali nobenih

dolgov in se je seveda poznalo pri zivljenskem standardu.

Med naseljenci so bili tudi ljudje, ki so fašistične italijanske oblasti pregnali in zato ilegalno prekoračili mejo med Italijo in Jugoslavijo. V novi domovini so zato določene težave, vendar jih jugoslovani oblasti niso vrnili Italijanom.

Madžarski grof Esterházy je v Jugoslavijo posest. Precejšnje področje pod njim, črne prsti je bilo v Prekmurju ob mimo meji. Starojugoslovenka oblast je bila preklicana v naselitev Slovencev. V lendavskem okraju tako nastalo pet vasi. V vseh so se domačini v majhnem številu in

Institut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik

RAZPORED

radiofotografiranja na območju občine Škofja Loka

za čas od 2. do 11. novembra 1981

Stipan A

SATNIK	CAS	KRAJ RADIOFOTOGRAFIJANJA	ZA NASELJE
1. 11. 1981	9.00 - 10.40	GODEŠČ, Trgovina Loka	Godešč
	11.00 - 16.00	SVETI DUN, Kulturni dom	Dorlava, Forme, Granc, Sv. Duš, Vrmače, Cmrož
	8.00 - 9.30	LOG, Kmetijska zadruga	Brode, Gabrk, Kovski vrh, Log, Valterski vrh, Bukov vrh od št. 24-34, Gabrška gošča od št. 1-8, Logu, Smolno od št. 3-5, Visoko
2. 11. 1981	10.00 - 15.30	GORENJA VAS, Kmetijska zadruga	Bačne, Dobravice, Dolina Dobrave, Gorenje Dobrava, Gorenje vas, Hlavče njive, Dolene brdo, Toderž, Gorenje brdo, Žirovski vrh / Žale, Žirovski vrh / Gorenje vas
	8.00 - 9.30	LUCHNE, Osnovna šola	Brebavnica, Dolga njiva, Lutine, Goli vrh, Pratase, Zadobje
3. 11. 1981	10.30 - 11.45	JAVORJE, Osnovna šola	Cetene ravni, Dolina Žetina, Gorenje Žetina, Dolenčice, Javorje, Murave, Podvrh
	12.00 - 15.30	POLJANE, Kulturni dom	Bukov vrh od št. 3-23, Delnice, Dobje, Gabrška gora od št. 10-13, Hotovlja, Jasbina, Kremšek, Lom nad Volčo, Lovško brdo, Malenški vrh, Podobeno, Pojane, Predmost, Volča, Smolno, Srednja vas, Vinharje, Zapobljek, Žabja vas
	8.00 - 10.30	RETECE, Kulturni dom	Gorenje vas / Retecce, Retecce
4. 11. 1981	11.00 - 12.00	ZDORNA LUŠA, Kmetijska zadruga	Lenart nad Lušo, Rovte, Zaprval, Zgornja Luša, Jarčje brdo, Mlaka, Krivo brdo
	12.00 - 15.00	SUKOVICA, Kmetijska zadruga	Bukovica, Praprotno, Stipnik, Spodnja Luša, Tomaj nad Praprotnim, Bukovščica, Knape, Pozirno, Ševlje, Štrmica
	8.00 - 10.00	DRAŽDORJE, Trgovina	Draždore
	10.15 - 15.30	CEMURCA, Zadržni dom — mala dvorana	Podlomik, Prto, Čebnjice, Log, Na Krešy, Otoki, Studeno, Rudno
	9.00 - 11.30	PODLUBNIK, Trgovina	Virlog, Vester, Tr nje, Pavno, Paprnicna, Moškrin, Krična gora, Binkelj
5. 11. 1981	12.00 - 16.30	ZELEZNKI, Zdravstveni dom	Martinj vrh, Ostri vrh, Smoleva, Jasanovac, Na Pavlu, Racovnik, Trme
6. 11. 1981	9.00 - 15.00	PODLUBNIK, Trgovina	Podlubnik, Cesta talcev, Stara Loka, Groharjevo naselje

Stipan B

SATNIK	CAS	KRAJ RADIOFOTOGRAFIJANJA	ZA NASELJE
1. 11. 1981	9.00 - 9.30	ZMINEC, Gostilna pri Kajetu	Podpuščeca, Breznica pod Lubnikom, Florian nad Zmincem, Gabrovo, Hrib nad Zmincem, Sopotnica, Zminec, Stanše, Bodovje
	10.15 - 16.00	ZIM, Osnovna šola	Koprivnik od št. 1-8, Brekovec, Stara vas, Ziri
2. 11. 1981	9.00 - 10.30	ZIRI, Osnovna šola	Breznica, Dobravča, Jarčja dolina, Gorenje, Izgorje, Ledenica, Opale, Mrzli vrh, Nova vas, Osobjina, Selo, Podlanič, Račeva, Ravne pri Zireh, Sovra, Zabrežnik, Žirovski vrh
	8.30 - 10.30	SOVODENJ, Zadržni dom	Hobovše, Javorjev od, Nova Oselica, Koprivnik od št. 9-41, Sovodenj, Lanšč, Podjelovo brdo, Stara Oselica od št. 1-70
3. 11. 1981	10.54 - 12.30	TREBUJA, Gasilski dom	Fužine, Kladje, Podgora, Trboje, Stara Oselica od št. 22-60
	12.50 - 16.30	HOTAVLJE, Zadržni dom	Cabrate, Davča št. 75, Kopanica, Debeni, Hotavlje, Jelovica, Lajše, Krnice, Laze, Leskovica, Robidnica, Studor, Suha, Volaka, Dolena ravni, Gorenje ravni, Srednje brdo
4. 11. 1981	9.00 - 10.30	TRATA, Osnovna šola »Cvetko Golar«	Lipica, Frankovo naselje, Trata, Hafnerjevo naselje, Kidričeva cesta — del, Ljubljanska cesta — del
	8.30 - 10.00	SOPICA, Gostilna Drol	Podporenec od št. 3-5, Zabrdi, Spodnja Sopica, Spodnje Danje, Zgornja Sopica, Zgornje Danje, Torka
5. 11. 1981	10.30 - 12.30	ZALI LOG, Gostilna »Pri Slavcu« — izhod avtobusa iz Davče ob 9.45	Davča, Podporenec 6, Osojniki, Potok, Ravne, Zala, Zali log
	13.00 - 16.30	SELCA, Kulturni dom	Golica, Kalšice, Selca, Dolena vas, Selške Lajše, Topolje, Zabreke
6. 11. 1981	9.00 - 16.30	ŠKOFJA LOKA, Zdravstveni dom	Andrej nad Zmincem, Sv. Barbara, Obloči nad Zmincem, Titov trg, Tavčarjeva ulica, Šolska ulica, Potocnikova cesta, Šuška cesta, Partizanska cesta, Stara cesta, Ljubljanska cesta — del, Koširjeva cesta, Kidričeva cesta — del, Kamnik, Demšarjeva cesta, Šortska cesta
7. 11. 1981	9.00 - 16.30	ŠKOFJA LOKA, Zdravstveni dom	Hosta, Gosteče, Draga Blaževa ul, Cankarjev trg, Grajska pot, Titov trg, Jegorova predmetna, Kopalnika ulica, Klobovska ulica, Mestni trg, Novi svet, Poljanska cesta, Spodnji trg
8. 11. 1981	9.00 - 16.30	ŠKOFJA LOKA, Zdravstveni dom	Vincarie, Suha, Pušča, Pungert, žumudnik

Oznanj, ki se iz opravičljivih razlogov ne bi mogli uveličiti radiofotografiranja na bazi in v času, ki bosta navedena v nadpisu, naj se zglaša na radiofotografsko slikanje v naslednjih dneh na najbližji radiofotografski bazi ali na 11. 11. na bazi za zamudnike v Škofji Loki. V primeru, da kdo od občanov v starosti nad 45 let ni prejel poziva, naj se resno zglaša na svoji radiofotografski bazi zaradi radiofotografiranja.

BVEŠEVALEC VUČKO 15 Jelo Peternej

Prijeten izlet na Rab

Kranj — Turistična agencija Alpetour je organizirala sodemdnovni izlet oziroma bivanje na Rabu, ki se ga je udeležilo precej Gorenjev. Otok Rab imenujejo tudi otok smrti, saj je italijanska fašistična oblast maja leta 1942 osnovala na otoku veliko koncentracijsko taborišče. V taborišču je pod šotori naenkrat bilovalo nad 6000 ljudi, ki jih je stražilo 2200 vojakov. Taboriščini so živelni v izjemno težkih razmerah, zato so številni za vedo ostali na otoku. Grenkobe taborišča je okusilo nad 15.000 ljudi, večinoma Slovencev. Taboriščni spomenik leži šest kilometrov od mesta Rabe in je prav, da ga ob našem obisku na Rabu običemo. Leta 1953 je bil v taborišču postavljen spomenik umrlim interirancem.

Povedati moramo, da so se izletniki spomnili tudi našega kolektiva in nam poslali pozdrave.

I. Petrič

Največja postrv v Sori

Pretekli mesec je Alojz Firšt, zagriven ribič, sicer pa zaposlen kot šofér pri škofjeloškem Alpetouru, ujet v Poljanščici 80 cm dolgo potočno postrv. Trnek je vrgel v vodo pri fužinskem jezu. Trofeja je ribiča še toliko bolj razveselila, ker tako velikih potočnih postrvi v Sori skoraj ni. Strokovnjaki celo trdijo, da lahko potočna postrv zraste v najbolj idealnih razmerah do dolžine 50 cm. Do sedaj je največjo ujet Feliks Tavčar leta 1934, vendar je Firštova večja. Težka je bila 6 kilogramov in cenijo, da je bila stara med 15 in 20 leti.

Alojz Firšt je postrv podaril ribički družini in najbrž jo bomo lahko kmalu videli prepirirano na ribičkih razstavah.

(Iz Delo življenje)

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI O NEKATERIH KRAJIH JESENISKE OBČINE

(85. zapis)

Pripoved o Prešernovemu rodu sem že nekako zaključil v prejšnjem zapisu; danes pa moram zapis podpreti še z dvema sličicama: s podobo pesnikove pranečakinje Marije Vovk in pranečaka Lovrenca Vovka. Z obema sem še govoril na pomlad 1965 (ko sem pisal venec zapisov »Po Prešernovih stopinjah«), takrat sem ju tudi fotografiral. Zdaj sta oba že več let med pokojnimi.

Hčerka Lovrenčeva Justina poročna Pogačnik — torej pesnikova praplanečakinja — je že vrsto let oskrbnica Prešernove rojstne hiše. Hčerka njena je potemtakem pesnikova prapraplanečakinja!

SE DRUGI PREŠERNI

Najpoprej: le kaj pomeni pesnikov priimek? Vsekakor prešernega, zadovoljnega človeka, ki nase nekaj da — sicer mu ne bi očitali, da je tako prešeren, skoraj vase zagledan. Najbrž pomeni priimek tudi malce porednega, v gojenčini »zrelega« človeka. Saj so celo ženam in hčeram Prešernov še pred stoletjem rekli, da so »prešernes«, ne pa »po novemu Prešernove. Čast imenu je najprej pridobil in to v veliki meri, Janez Krstnik Prešeren, rojen v bližnjih Hraščeta 1655.

»Bil je prava velika zvezda na nebu študiranih Prešernov: doktor filozofije, bogoslovja in obojega prava, prošt ljubljanski in župnik radovljiški, apostolski protonotar, predsednik odbora kranjskih deželnih stanov, latinski pesnik in pisatelj, predsednik prve ljubljanske akademije znanosti, mecen ljubljanske stolnice in semeniški knjižnica«.

In ustanovitelj takoimenovane »prostovte« štipendije, ki je skozi več ko 160 let omogočala obisk ljubljanskih srednjih in višjih šol dolgi vrsti potomcev iz prostovtega »sorodstva«, med njimi tudi pesniku Prešernu iz Vrbe.

Proštov bratranec Janez Krstnik Prešeren (1681-1746) je bil doktor prava in najvišji uradnik kranjskega deželnega sodišča. Bil je prvi Prešeren, ki je dobil plemstvo. Diploma iz leta 1724 mu daje plemički naslov: de Preschern in Heldenfeld.

Iz prostovtega sorodstva sta izšla tudi dva vojaka. Ivan Nikola Prešeren, prej stražmojster v Karlovcu, potem imenitni belaški fevda ter major Vid Prešeren, ki je leta 1760 dobil zase in z svoje potomstvo plemstvo (de Prešeren) in grb, ki spominja na grb proštov in na grb »Preschern in Heldenfeld«.

Kaže, da se je pesnikov značaj ujel med značajne očeta Simona (značilna dobroščnost) in strica Jakoba Prešerna, ki ga je pesnik rad imel »ker je bil tako veselega srca kot on same«. Alenka Prešernova opisuje tega strica: »Jakob so bili stražno fletni in družabni. Bili so majhen, zelo majhen mož, ki so pa navado imeli moža drugače meriti. Namreč: mož se od ušes gori meri. Smejali so se stric Jakob glasno, da se je daleč slišalo. Jakob so bili kot France, skoraj nič niso prihranili.«

Stari stric pesnikov, Anton Muhovec, je bil najbrž edini iz sorodstva, ki »Franceta ni silil v lemenat — kljub temu, da je bil sam duhovnik. »To ima France glavo! Taka bistra glava bi moral biti prefezar. Sploh eno veliko službo morski dobiti, da bo kaj opraviti imel s tako glavo.«

NEKAJ ZNAČAJSKIH ČRT

Kot je bil pesnik vse življenje vse kaj drugega kot povprečne než, tako so tudi nekateri iz njegovega sorodstva bili bolj samovjni ljudje. Za pesnikovo mater Mino je veljalo, da je zelo nadarjena kmetica, ki je znala nemški in slovenski brati in pisati, rada je pela in bila praktična gospodinja. Bolj stroga kot popustljiva. Hkrati pa zelo verna. Njen mož, pesnikov oče, Simon je bil manj izobražen od žene, obenem »špasen« mož tako »dobrega srca«, da mu je žena včasih očitala nepraktičnost, skoraj potratnost.

Marija Vovk,
pesnikova pranečakinja

Dežela, ki jo Slovenci šele odkrivamo

Ohrid se je v zadnjem desetletju v turističnem pogledu bujno razrastel. Vrsto sodobnih hotelov so zgradili ob obali, ki jih zadnja leta preko Kompsovega zračnega mostu vse bolj polnijo tudi gostje iz Slovenije.

Makedonija. Prva beseda, ki jo izrečemo: daleč je. V njej se skriva resnica: premalo jo poznamo.

Bližje nam je sskočiti v London, Pariz kot odkrivati našo najjužnejšo republiko. Je že tako, da nas je sram priznati, da ne razumemo angleške govorice, saj bi bilo prizadeto naše svetovljanstvo. Makedoncu pa vnaprej rečemo, ne razumem te. Toda potrebno je le malce volje, dan, dva in že ti makedonski jezik domače zveni.

Jadransko obalo smo raziskali do poslednjega kotača, poznamo vse njene otroke in otočke. V kri nam je prešlo, da vsako poletje množično drvimo na morje. Nekateri se morda odločijo še za pot čez Bosno. Tja do Beograda nas pot še zanese, posebej zdaj, ko obiskujemo Titov grob. Spotoma se odpravimo še v bližnjo srbska mesta.

Dlje proti jugu pa nam je že predaleč. Slovenci šele zadnja leta odkrivamo Makedonijo, ko je Komps vzpostavil prvi zračni most z Ohridom. Nemalo jih je letos dopust na morju zamenjalo z letovanjem na Ohridu. Avtobus jih je popeljal še tja do Prespana, Bitole in Kruševa. Skrivnost Kompsovega uspešnega pohoda v Makedonijo so izredno nizke cene v tamkajšnjih hotelih, ki jim je dodal še ugodne čarterske polete. Za ponazoritev naj povemo, kako poceni je lahko letovanje v Ohridu. Zdaj, v posezonskih mesecih velja bivanje v najboljšem ohridskem hotelu borih 340 dinarjev. Hotel A kategorije je to, z vsem pripadajočim udobjem.

Titovemu Velesu je močan pečat zapustilo petstoletno turško gospodstvo. Tovarna Teteks je nekdanji dvorec turškega paša preuredila v hotel in restavracijo, ki sta ohranila ime Arabat baba teke.

Naše potovanje po Makedoniji se je začelo v Skopju. Ubrali smo nekakšno krožno pot mimo Titovega Velesa po čudoviti dolini Radike mimo Debra do Struge in Ohrida, čez Galičico do Preganskega jezera, naprej do Bitole ter mimo Kruševa nazaj do Skopja. Videli smo torej dobršen del Makedonije, njen zahodni del.

Ce mi je Makedonija doslej ždela v spominu kot dežela toplega juga z rahlim priokusom orienta, se je poslej toplemu soncu pridružila svežina bistrih jezer, deročih voda in prostranih gozdov.

ARABAT BABA TEKE

Skoje, veliko mesto kot katerokoli drugo pač. Toda današnje Skopje nosi v sebi solidarnost vsega sveta, na ruševinah nizkih hišic so zrasla sodobna poslopja. Najlepše ga odi zajamejo z vzpetine Vodno, izletniške točke Skopjanec. Nedaleč naprej je mala vasica Nerezi s cerkvico iz 12. stoletja, v kateri so ohranjene čudovite freske, ki jih lahko vidite v številnih samostanih širok Makedonije. Tik ob njej je gostilna, urejena v izvirnem makedonskem stilu. Sprejeli vas bodo s kozarčkom mastike, makedonsko žgane pižače, ki ob mešanju z vodo postane bela kri mleko.

Titov Veles, prvo večje mesto na naši poti, danes poznamo predvsem po njeni tovarni,

volne Teteks. Mestu pod vznožjem Šar planine, ki ima prostrane smučarske terene, je pečat zapustilo petstoletno turško gospodstvo. Ohranjena je ena najlepših džamij, pisana džamija, kakor ji pravijo, saj je poslikana tudi njena zunanjost. Prava zanimivost tovarne Teteks pa je njen gostinski lokal Arabat baba teke. Nekdanji dvorec turškega paša so preuredili v hotel in restavracijo. Obed v Arabat baba teke se seveda začne s pekočo papriko, ki jo ima makedonska kuhinja nadvse rada.

ČUDOVITA SOTESKA RADIKE

Makedonija ima niz umetnih jezer, med katerimi je Mavrovska največje in nudi obilo možnosti za turizem. Po nizki čudoviti dolini Radike, na obeh straneh obdani s prostrani gozdovi, ki so se prelivali v prelepnih jesenskih barvah, vodi pot do Debarskega jezera, ki sega tukaj do albanske meje. V živopisani dolini Radike se popotniki ustavljajo v samostanu Jovana Bogorskega in občudujejo freske in rezbarije znanih debarskih rezbarjev.

Kar štirideset izvirov termalne vode ima Makedonija, ob njih je osem znanih toplic. Kosovska banja je tik od Debarskega jezera in topla voda se v sopari izliva v jezero. Po zdravilni moči je znana Debarska banja in Makedonci šaljivo pravijo, da zdravi štirideset bolezni, pri enainštirideseti pa umreš.

Številna makedonska mesta še ponašajo z davno preteklostjo. Nedaleč od Bitole so pred štirimi leti odkrili antično mesto Heraklea, katerega amfiteater s tritoč sedeži govori, da je bila Bitola že v antiki pomembno središče pokrajine.

OHRIDSKO JEZERO JE PRAVI NARAVNI MUZEJ

Dolino Radike za Debarskim jezerom zamenja dolina Črnega Drima, ki se izliva v Ohridsko jezero. Prvo srečanje z Ohridskim jezerom je bilo mesto Struga, ki daleč odmeva s svojimi struškimi večeri poezije. Struga so v davnihi poimenovali Enhalon, kar pomeni jegulja.

Stiri milijone staro Ohridsko jezero je prav naravnemu muzeju, v katerem živi vrsta redkih rib in alg. Jegulja, kači podobna riba, je ena izmed njih. Po Crnem Drimu se odpravi na svatbeni ples tja do Kanarskih otokov, po isti poti se nazaj vračajo mladiči, da se po dvajsetih letih spet odpravijo umret na svatbeni ples. Ohridski jegulji grozi uničenje, saj ji ne-premostljivo oviro predstavljajo jezovi hidroelektarne. Zelo znana riba, prava poslastica za sladkousce, je pastrmka. Izredno plašljiva je in pred sodobnim trutščem se je umaknila v globine našega najglobljega jezera, zato jih danes malo ujamejo. S'pastrmko postrežejo le v eni restavraciji ter v struškem hotelu Biser, ki so ga domiselniki arhitekti vpli v živo skalo.

Obale Ohridskega jezera danes obdajajo sodobni hoteli in poletni utrip Ohrida je vse bolj turističen. Starodavno mesto ima obilo pomnikov, preteklosti, ki govorijo o bogati

kulturi. Na prvem mestu vsekakor velja povedati, da od tod izvira slovenska pisateljica, ki jo je začela solunski brata Ciril in Metod. Njun učenec Kliment je v Ohridu ustanovil prvo slovansko univerzo, pomemben predmet je bil tudi Naum, čigar samostan občutuje njegov spomin.

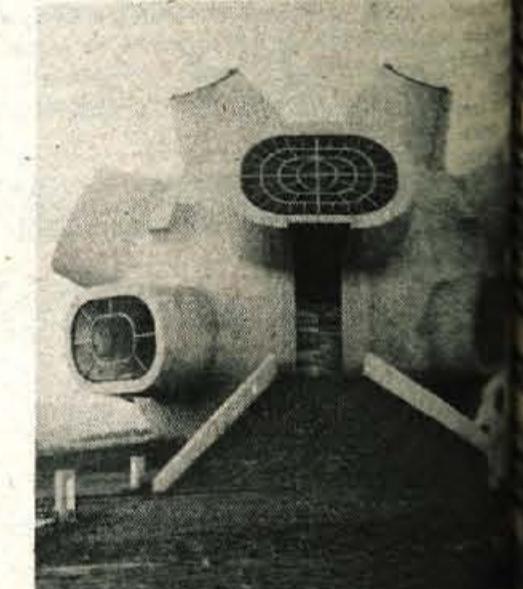
TIŠINA PRESPANSKEGA JEZERA

Ce nas je Ohrid s svojim bujnim turizmom razrastom spominjal na Bled, pa vendar v nedotaknjenosti Prespanskega jezera poščemo podobnost z Bohinjem. Prav tako peščene plaže z ozadjem visokih grebenov Galičice v turističnem pogledu še niso izrabljene. V občini Resen, v okviru katerem spada Prespansko jezero, imajo načrti za razvoju turizma veliko, vendar prav tako bodo ohranili naravno okolje. Turizem postal ostrosti našega življenja, ne da so nam dejali. Resen je danes občina, vendar vsak tretji delavec je zdomec. Poudarjuje, da tudi industriji ter seveda kmetijstvo se razprostirajo na štiri tisoč hektarjev, vsakem Jugoslovani pridejalo kilogram jabolka.

Ce poščemo še primerjavo Ohrida, terem teče meja z Albanijo, in Prespanskega, katerem je jugoslovansko-albansko-grekovo meja, v pogledu letovanja z jadranskim delom lahko zapišemo, da so poletni dnevi vendar tako vroči, noč pa so sveže in prinesajo prijeten spanec. Osvežujoče je tudi kopanje v jezeru, saj ima voda običajno nekaj manjših pinj kot morje. Čudoviti pa so ob makedonskih jezerih jesenski meseci, ki jim pravljajo ganskog poletje, saj so vselej topli in dežja.

OČI PELISTRA

Makedonci vse bolj isčejo tudi mesto za zimskega turizma, saj so njihovi hoteli izrazito sezonski. Planine imajo ponajvišje sneg in za smučanje nameravajo uporabiti Galičico, ki razumejuje Ohridsko in Prespansko jezero. Bitolčani pa že vrsto let snujejo čarsko središče na Pelistrju, pod katerim je Bitola, mesto na robu rodovitne Pelisterje, središče makedonskega juga. Bitola, v Kranjem vežejo bratske vezi. Pelister je vrh gorovja Baba na 2.600 metrih nadmorske višine nudi prostrane planjave, ki bi jih usposobili za smučanje, in ga tako povezali z turizmom ob jezerih. Visoki Pelister je z bogatimi gozdovi, posebej s črnim romom in pinjo. Tukaj ob vrhu, nedaleč vzdoljava imata dva ledeniška jezera, ki jima domačini pravijo Pelistrove oči.

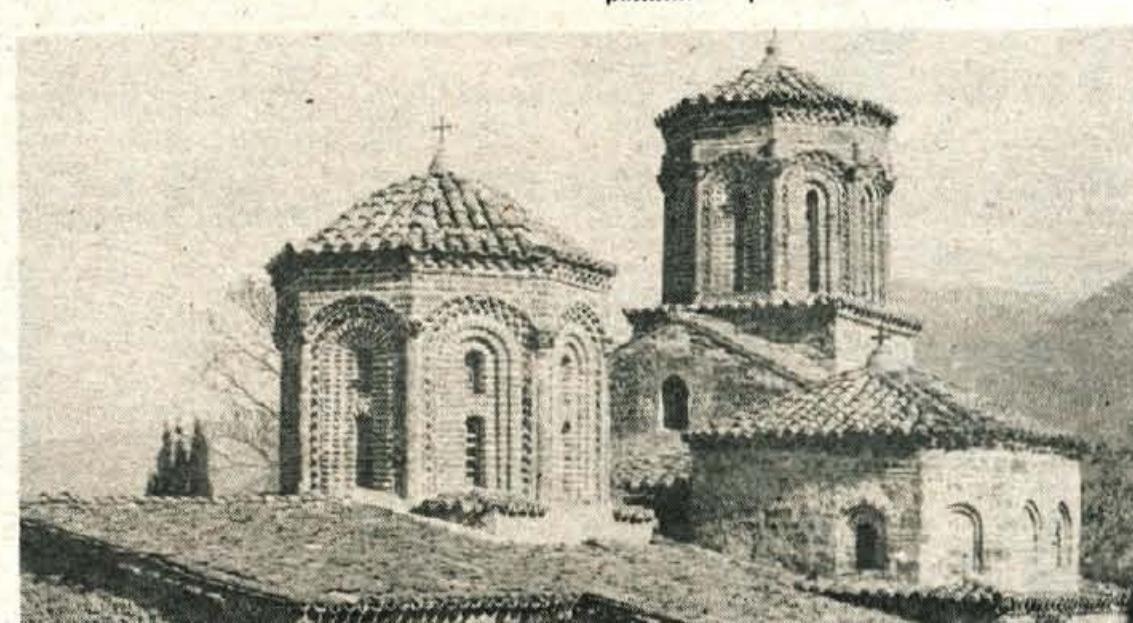

Burna je bila makedonska zgodbina, ki je bila borba za svobodo. Vendar je bila spomenik v Kruševu ponazarja ilindenške vstajo, ki je rodila desetletno krščansko republiko.

VELIČASTNI SPOMENIK ILINDENŠKEJ VSTAJI

Burna je bila makedonska zgodbina, ki so jo Makedonci želeli v novi Jugoslaviji. Po deželi, na kateri so vzhodni balkanski poti, so tekmo stoljetij končali različne vojske in pustile svoje sledi. Nekejši pečat je vsekakor zapustilo petstoletno turško gospodarstvo, ki je dušilo ne le kulturni, temveč tudi gospodarski razvoj. Dalne turške spone je leta 1903 skovali ilindenški vstaji, ki je v Kruševu ustanovili republiko, desetletno revolucionarno obdobje, ki so jo turške čete v krvavi Revolucionarji so tedaj napisali tudi kruščevski manifest, s katerim so povzeli prebivalce Makedonije, ne glede na vrednost, nacionalno pripadnost, da so upravljeni.

Ilindenški vstaji so v Kruševu postavili veličastni spomenik, eden največjih pomnikov, kar smo jih postavili pri ponazarjuje ilindenške vstaje, temveč stoljubno borbo makedonskega naroda za svobodo. Njun učenec Kliment je v Ohridu ustanovil prvo slovansko univerzo, pomemben predmet je bil tudi Naum, čigar samostan občutuje njegov spomin.

Ohrid, starodavno kulturno središče, z razglednic poznano po samostanu sv. Nauma, učenca začetnikov slovenske pismenosti in književnosti Cirila in Metoda. Njun učenec Kliment pa je v Ohridu ustanovil prvo slovansko univerzo.

Na tisoč leta v Beogradu sta zbranim udeležencem vlaka bratstva in enotnosti predsednika SEDL Srbije in Slovenije Žika Radović in Milja Ribič. V programu je zaplevala odlična folklorna skupina KUD Abravšček iz Ljubljane, zapel pa je akademski zbor Branko Kremanović iz Beograda. — D. Dolenc

Med srbskimi prijatelji

lete, lete golubovi
mir vladu svetom

točno je bilo v vlaku tisto nedeljo 11. oktobra, ko so se slovenski izgnanci vrili k svojim bratom in sestram, karim prijateljem. Titov modri vlak, ki je od Maribora sem pa od Jesenice vlekli močnejši lokomotivi Kozara in Drina, pel v noč. Da, danes je drugače kot pred štiridesetimi leti.

Na vsaki postaji prihajajoce na Poljance naložimo v Škofji Loki. Jih je Nato Ljubljancane. Zora tako spoveduje, kako je bilo tiste prve dni 1941, ko so vagone z ljubljanske železnične potorinili vse do Škofovih zavodov v Tržiču, kjer so bili zapori, in naložili prvi z Gorenjske. Sredi noči s 6. na 7. na jih dvignili. V strahu, čudnem času so bili povsem tihi. Le rezka povetja je bilo slišati. Točno opoloči, da je bilo biti v Šentvidu v zvoniku, je noč v tržičkih lokomotive. Kolesa so se pricela v Škofji na kolodvoru so se ustavili. V Škofji na kolodvoru so se ustavili trenutkov. Neverjetna množica ljudi potakala tu, prav tako v Ljubljani. Izgledani so pritekli v samih spalnih v pitanah pozdraviti ta veliki in transport. Ze v Škofji so vzlikali gesla na vagonom, sovražnikom, pljuvali na Ljubljani so vši, ti v vagonih in oni peli »Hej Slovenci. Italijani so letali okrog vlaka. Česa takšnega.

Na peronu jim je vsem dala da bodo že septembra spet doma, so priznani...

je vlak potegnil v noč. V sprednjem vagonu so bili Cigani. Na vseh vagonih, da so v njih Cigani... Pred se v Srbijo veste, da Nemci v Srbijo ... Tako daleč so šli, da so Ciga-

nom ukazali, da morajo gledati ven, Gorenjci pa se niso smeli kazati na oknih.

Srbi so torej pričakovali Cigane. Pa vendar so jih pričakali na postajah, še prej pa jim doma pripravili prebivališča. Svojo hišo na vrtu so jim navadno namenili.

Niso jih upali peljati skozi Beograd, temveč niže, čez Bosno, kajti bali so-se, kakšne demonstracije bi jim pripravili Beograjdanci. V Valjevo sem se namenila tokrat, kajti prav sem je bilo izseljenih največ Gorenjevcov: Kranjčani, Tržičani, Jeseničani, Blejci... Marija Lavš iz Tržiča mi kaže drobne fotografije iz tistega časa. V Valjevu je prišla s svojimi najprej na V. puk. Tu se je tudi poročila. Na slikah je videti svate, njo še vso mlado. Menda je bila to prva poroka med našimi izgnanci v Valjevu. Zdaj je že vdova. Letos praznuje tudi čisto svojo 40-letnico...

Milena se spominja dobre žene iz Brus, ki ji je, potem ko je ponoči rodila, drugo jutro prinesla poln pladenj vsega dobrega, kar je mogla nabratiti, pa korito za pranje in milo. Kakšna vrednost je bila to tedaj! In ko se je v hudi zimi januarju 1945 preselila iz Brusa k družini Nenadović v Valjevo, je na postelji dobila za vsako punčko svojo igračko. Bi ji mogli še lepše povedati, da je dobrodošla, čeprav so imeli že polno hišo Slovencev?

Milan Tadić: »Štirinajst nas je bilo enainštiridesetega na našem domu v Donji Bukovici, pa smo našli še dovolj prostora za Slovence. Bilo je nevarno, toda sprejeli smo jih kot svoje.«

DOBRO NAM DOŠLI

Na tej poti so nobdenje slovenske izgnance v Srbijo in njihove svoje prisrčno obiskovali pionirji, mudinci, na številnih železničnih postajah so jih pričakale folklorne skupine in pevski zbori. Nepozabni so bili trenutki teh bežnih, a lepih

Milinko Nastić iz Gornje Kamenice: »Sprejeli sem Slovence kot svoje goste, kot svoj narod. Eno sobo meni, eno njim. Kar smo imeli na mizi mi, so imeli tudi oni. Česar je manjšalo nam, je tudi njim. Kot ena družina smo bili.«

Janko Lipovec iz Maribora pripoveduje, kako so ga sprejeli v Gornji Kamenici pri Valjevu. Milinko Nastić ga je našel sredi vasi: »Ej ti, Slovenec, imaš stan?«

»Nemam.«

»Podji sa mnom!«

Sel je z ženo in majhnim otrokom, dojenčkom. Hišico na dvorišču je pripravil zanjo. Ni bilo straniča in štedilnika, toda naslednji dan ga je pripeljal. Kar je naše, je tudi vaše, je dejal. Imamo sir, imamo kajmak, imamo proju (koruzen kruh), a nemamo somuna (belega kruha). Kar bomo jedili mi, boste tudi vi, je pribil. Kasneje je mala Rožica umrla. Preveč hudega se je nabralo za dojenčka. Na rokah Milinkove žene je izdihnila. Pokopali so jo na njihovem vrtu, kot je tu navada, in še vedno, za vsak praznik, dobi na grob rožico, sladkorček, hruško, jabolko. Kar ima pač mlad človek rad...«

Spomini, spomini, spomini. Veliko jih je bilo, ki že dolgo let niso bili v Valjevu. Ti se spominjajo mesta takšnega, kot je bilo tedaj: z nekaj leseničami mostovi čez Kolubaro, z nekaj glavnimi ulicami, kjer so hiše nizke, za njimi pa prijetna dvorišča. Sobe v hišah so visoke, zračne. Tako Valjevo so iskali njihovi spomini, toda danes je moderno mesto s preko 40.000 prebivalci. Kasarna »V. puk«, kjer je bilo njihovo prvo stanovanje, kjer so kuhalni v kotlu, kjer so slovenske učiteljice domače otroke učile slovenščine, je danes spremenjen v spominski park padlim. Tu so ob belih stezicah preproste spominske plošče, ki govore o junakih. 23. herojev je dal Valjevo z okolico. Tu ima obeležje tudi narodni heroj Živan Djurdjević, kmet iz Balinovića, ki so ga leta 1943 četniki živega spekli na ražnju, njegovega sina pa prisili, da ga je jedel... Eden od valjevskih parkov v svojem zelenju čuva njegov kip, ki ga je umetnik izdelal tako, da se na obrazu v bronu vidijo opeklne...

Ljuba Babić iz Valjeva je bila tudi ena od dobitnic priznanja jesenike občine. Prnjih je med vojno živelu družino Žmitek z Jesenice. »Nismo jih sprejeli tedaj, da bi kadarkoli pričakovali kakšno povračilo. V tem priznanju vidim veliko zahvalnost. Največja nagrada je že, če se te spomnijo.«

Spomenik vsem padlim za svobodo je na hribu nad mestom. Od daleč je videti kip Stevana Filipovića, naravnega heroja, ki je bil 26 let star 22. maja 1942 obesen na trgu pred Kulturnim domom. Nemci so z njegovo smrtno hoteli preplašili Valjevčane, toda dosegli so prav nasproten učinek. Njegova zadnja želja je bila, da ga obesijo v Valjevu, kjer je delal že pred vojno, kjer je organiziral komuniste in odpor. Za ob enajstih dopoldne so uradno napovedali obešanje. Ko so ga stražniki vodili skozi mesto, je bilo vse tiho in mirno. Prinali so ljudi na ulice, da so ga gledali. Toda ljudje so onemeli. Iz te mrtve tišine je bilo še bolje slišati njegove pozive k uporu, k strmoglavljenju Hitlerjevega režima, k zmagi. Hodil je ponosno, zravnano, s koraki, da so se orožniki ob njem svojih sramovali. Ko mu je sodniški oficir bral sodbo, ga sploh ni poslušal. Do zadnjega trenutka je hotel vlivati ljudem pogum. Ta smrt ni nič, boste videli če nekaj minut, jih je govoril. Ne bojte se. Lahko se prenese, če se ve, za kaj umiraš...«

Nemcem so popustili živci. Namesto strahu je v očeh ljudi seval bes, upor. Stevana Filipovića so obesili prej, kot so nameravali, že 10 minut pred enajsto...

Tedaj se je našel nekje fotograf, toliko drzen, da je upal posneti Filipovića, ko je dvignil pesti in vpil proti sovražniku. Po tej fotografiji je nad mestom postavljen spomenik vsem padlim borcem Valjeva in okolice.

Drugi večer našega bivanja v Valjevu je vsem gostom iz Slovenije in njihovim valjevskim prijateljem zaplesala domača folklora, KUD Abravšček iz Valjeva, ki je bil ustanovljen že leta 1905. Enkratno umetniško doživetje je bilo to. Na slovensosti so predstavniki občine Jesenice podelili 28 gospodarjem, ki so sprejeli v tistih hudičnih dneh Slovence za svoje, z njimi delili vse, kar so imeli, pismene zahvale. To je najmanj, kar smo jim lahko dali za vse, kar so žrtvovali. Hvaležni so za to pozornost in ponosni obenem.

Nemci niso pričakovali, da bodo Srbi Slovence tako sprejeli. Se zdaleč ne. Ker je bilo tveganjo. Tudi njih bi lahko Nemci potolki, kot so Kragujevčane, kot so Kraljevčane. Radi so jih imeli, te njihove Slovence. Kajti niso držali križem rok. Čeprav so jim radi dali vse, kar so imeli, sami od sebe, so Slovenci to hoteli zaslužiti. In prijeli so za vsako delo. Marsikaj so se od njih tedaj tudi naučili, pričnajo še danes.

Spomenik Stevanu Filipoviću na hribčku nad mestom je obenem spomenik vsem padlim borcem in talcem Valjeva in okolice

Ruža Milosavljević iz Valjeva je v tistih hudičnih dneh sprejela družino Stritihovih iz Tržiča.

Naslednji dan so nas gostitelji peljali v okolico. V Gornjo Kamenico, kjer imajo močno kmetijsko zadrugo, kjer suše slike in »pečeo rakijo«. Novo solo imajo, imenovano po narodnem heroju Zdravku Jovanoviću, ki je padel v Sloveniji za Turjak.

Skozi Zavlako nas je peljala pot, kjer je bil 1. septembra 1941 zaplenjen prvi nemški tank, se spominja Vida Janškovec.

V Tržiču smo tudi zavili, kjer še danes stoji rojstna hiša velikega Srba Vuka Karadžića. Od tu pa v Stolice, kjer smo si ogledali nov spomenik, za katerega so kovinske dele izdelali v jesenški Železarni. Tu je delovala prva narodnoosvobodilna partizanska radijska postaja (in tu so bile sprejete pomembne odločitve o naši vojski). Skozi Krupanj nas je tudi vodila pot. Morda ste že kdaj slišali, da je prva nemška bela zastava v zasluženi Evropi zaplapala prav v Krupnju, že 2. in 3. septembra 1941. In tu blizu je Bela Crkva, kjer je 7. julija 1941 v roki narodnega heroja Žikice Jovanovića-Španca počila prva partizanska puška v Srbiji in tako začela narodov upor.

Proti večeru smo se ustavili v Stavah. Krajevna skupnost Stave je namreč že nekaj let pobrata na krajenvo skupnostjo Dovje-Mojstrana. Vesel večer so nam priredili krajanji in mladinci. Z živo glasbo in kolom seveda.

Le še en dan nam je preostal. Tega smo namenili ogledu mesta in največje delovne organizacije Valjeva, »Kruška«. 8000 delavcev zaposluje. Od tu prihajajo stroji za tekstilno industrijo, za predelavo bombaža, volne, sintetike, akumulatorje, armature, tu predelujejo plastiko, izdelujejo vodovodne cevi, specialisti so za precizno varjenje in tako naprej.

Se sprejem na občini tisto popoldne, potem pa se je bilo treba posloviti od Valjeva in go-stoljubnih Valjevcov.

D. Dolenc

Kako tesno je bilo prijateljstvo med Srbi in Slovenci tedaj, priča tudi zgodba Pavla Kotorka iz Kranja. Rodil se je v Valjevu in ko je bil star nekaj mesecev, je hudo zbolel. Zdravnik je ugotovil, da bi ga rešilo le materino mleko. K svojim prsim ga je vzela Ignjatovičeva mama iz Valjeva, ki je prav tedaj dojila tudi svojo Mirjano. Vsakokratno srečanje s to njegovo drugo mamou je naduve prisrčno.

Ponujamo temo

Gotovo vas je že kdaj zadebla Amorjeva puščica. Na skrivaj ste pogledovali k plavolasemu sfrayerju ali modrookim lepotičkim v soedenji klopi, brez zvez za zadevali, ko vas je ogovoril, jokali, če vas ni, sanjali ponoči in podnevi... Ja, ljubezen je res čudna. Ne vem pa, zakaj o njej tako neradi pišete, čemu taka skrivenost. Vabim vas torej, da občutja prelijete na papir. Kortajzno, brez sramu se izpovetite!

Spise pošljite do 16. novembra na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj. Može Prijadeja 1 - Iz šolskih klopi. Najboljšega bomo objavili in nagradili s knjigo. Prosim pa tudi mentorje dopisniških oziroma novinarskih krožkov, da nam pri akciji pomagajo. Hvala.

Kupite, kupite, prodajam poceni! — Sabina Kenda, 2. r.
osnovne šole Simon Jenko Kranj

Jurček

* Danes gremo po kosišu v gozd. mi je povedala mamica. Tako sem vedela, da gremo načinat gozd.

Vzela sem košarico, obula skornje in že sem stekla proti gozdu. Očka in bratec sta hodila skupaj, jaz pa sem se pridružila mamicu.

Že pod prvim hrastom je bilo veliko gob. Sveda neužitnih, drugače bi jih gobarji pobrali. Krenili smo po malo težjem terenu, kjer pa smo imeli več sreče. Pri prvem štoru je bilo precej štorov. Z nožem sem jim porozala glavice in jih skrbno polagala v košarico. Bila sem vesela. Samo nekaj korakov naprej pa me je čakalo pravo presenečenje. Iz zemelje je kuka na rjava glavica.

„Jurček!“ sem zavirkala. K meni je prala mamica in mi pomagala izravati jurčka. Bil je zdrav. Kasneje nisem imela več take sreče. Nabrali smo še nekaj golobi in lisnič.

Doma smo vse gobe razstavili na mizi. Zdele se mi je, da je bil jurček, ki sem ga našla, pravi lepotec med njimi.

Silva Košir, 8. c r. osn. šole heroja Bratča Tržič

SMEH

Smeh ni greh, ampak le šala nasmejanja. ki iz ust je humorista se na dan prikobacala.

V deželi tej smehe za hudo boleznen zdaj mesto boleha. Siri se kot epidemija. Zdravnik ne pozna ji zdravila.

Zupan in stari mestni učenjaki sklenili so, da mesto omejijo na eno samo aveniju, ker radi bi znebili smejalne se bolezni.

Ceprav na vse kriplje so vsi se trudili, se smehe nesrečnega niso znebili.

**Silvo Valjavec, 7. r.
osn. šole
heroja Bratča Tržič**

Iz šolskih klopi**Odkril sem lepoto**

Prebudili so me prvi sončni žarki, ki so pokukali skozi nezasterto zaveso. Vstal sem z odprim okno. Sveti zrak je napolnil sobo.

Orzl sem se po prostoru gozdu in pomislil na stevilo živali, ki prebivajo v njem. Niso sem dvignil pogled proti gorski, ki so se kopale v jutranji sončni Triglav. Je ponosno tarev zahod. Cerkvica sv. Lovrenča je bila nad pokrajino čuvaj. Na bližnjem drevetu so oglasili Akrjanček in njegova pesem se je vpela v sumorne reke Kokre. Travniki, ki so tudi prebudili iz nočnega spana so bili posuti s pisanimi črkami.

Radost mi je napolnila srca, zakaj do tega jutra se niso zavedali lepot svoje domovine.

**Silva Jenko, 7. c r.
osn. šole Cvetko Golar
Škofja Loka**

OB GROBU

Dež rosi, sveča tli, na grobu krizantema cveti.

Vsak molči, tihom smo tudi mi, veter lase nam rahlo mrši.

Misli hite, pokojnika časte, žalost neopazno lega na.

V srcu nas tišči, v prsih boli, resen pogled na grob.

Dež več ne rosi, sveča ne gori, a krizantema veni, čas hit.

**Tomaž Kriznar, 7. d r.
osn. šole Lucijan Seljak
Kranj**

Vojakovo pismo

Iz Škofje Loke, kjer služi vojaški rok, se je oglasil Milan Pilipovič s toplimi pozdravi in pesmico za vas, šolarje. Pravi, da v civilu dosti piše za najmlajše in tudi take, ki trdijo, da so že veliki.

Ceprav naša stran ni odprta odraslim literatom, bomo tokrat napravili izjemo. Saj ste za to, kajne? Pismo je tako prijazno... Pesem o jeseni objavljamo v izvirniku, da je s prevodom ne bi pokvarili.

Jedan listak žut. Sletio mi na kaput.

Sletjelo ih posle pet. Ijoš mnogo, mnogo više Pa nam zemlju obojiše.

Sad smo svi u žutom rahu. Samo stabla gola šume. Evo stigla jesen žuta Preko polja, preko šume.

Smučanje v Kaprunu

V petek sem šel z alpsko šolo na smučanje v Kaprun. Ob šestih zjutraj smo se zbrali pred šolo in se s kombijem odpeljali v Avstrijo. Tam so nas razdelili po sobah. Preoblekl smo se in šli takoj na smučanje. S kombijem smo se peljali do parkirnega prostora. Potem smo šli na vlnki, ki je peljal po polovici poti, naprej pa z gondolo. Smučali smo na zelo strmem smučšču. Vreme je bilo sončno in toplje. Po smučanju smo se odpeljali v hotel na kosišo, potem pa speli na sneg. Škoda, ker je bilo v soboto in nedeljo bolj slabo vreme, saj je v soboto tudi snežilo. Domov sem prišel malo utrujen v nedeljo zvečer.

**Damir Erznočnik, 3. c r.
osn. šole Peter Kavčič
Škofja Loka**

Moda**PIŠE BOŽA REGOVEC****Pestra, velikodušna**

Kaj obleči, da bomo izgledale lepe, da bomo dobro počutile, da nas ne bo zeblo in seveda, da ne bo predrago, je vprašanje, ki si ga v začetku jesensko-zimske sezone nastavlja vsaka od nas.

Moda na jesen-zimo 81 je pestra in velikodušna. Ponuja nam mnogo različnih stilov, od zelo športnega, klasično elegantnega, do romantičnega. Vendar, ustvarile smo si svoj stil oblačenja in tega se bomo držale. Kupile bomo tisto, kar nam zares pristaja.

in ki se bo vključilo v garderobo, ki jo imamo že doma. Toda vedeli moramo, da je konec z nevečer zaštimi, improviziranimi oblačili, ki si narejeni iz ostankov. Zdaj morajo biti materiali kvalitetni (največkrat volna ali svila), roka, ki jih šiva, pa skrbna in natančna.

Ko gledamo novo modo, vidimo, da nam ponujajo mnogo klasičnih angleških kostimov, ki so v večini narejeni iz tweeda in imajo ravna krila. Nato kostime v avstrijskem slogu iz zelenega lovskega lodna. Kostime z oprijetimi krajsimi jaknami, ki imajo na ramah nabранa rokava, zraven pa široka, včasih v pasu nabran, zvončasta krila.

Veliko je hlač, ki so nepogrešljiv del garderobe in so vseh mogočih dolžin in širin; gauči, pumparice, bermuda, dolge, zgoraj širše ali otje, iz vseh materialov. Lahko jih nosite dopoldne, popoldne in zvečer.

Krila so ravna, zvončasta, nagubana ali hlačna. Bluze, ki jih običemo zraven, so skrbno krojene iz boljših materialov (crêpe de chine) z volanci, naborki, pentljami, žaboji in podobno.

Plašči so večinoma zelo široki, udobni, topli, z ruskimi, kitajskimi ovratniki, fazonami ali kapuco. Mnogo je pelerin, marsovcev in pondere.

Seveda bomo nosile tudi najrazličnejše obleke, športne in elegantne, vseh dolžin, od tistih, ki odkrivajo več kot koleno, do tistih, ki koleno še vedno pošteno pokrijejo.

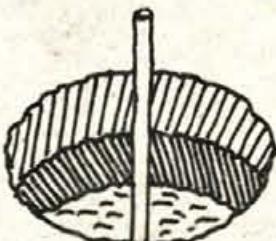
Jasno je, da jeseni in pozimi ne moremo brez pletenin. Toda v pleteninah prihodnjic.

Zdaj si poglejmo še barve. Francozi so jih razdelili v tele skupine: gzdne, meglene, ognjene, sivkine in stepne.

Nepogrešljivi pa sta črna in bela!

KDAJ SADIMO

Sadno drevo lahko sadimo od jeseni, ko odpade listje, do pomlad, ko začne dreve brsteti. Pogoji za uspešno sajenje je, da temperatura zraka in zemelje ne pada pod ničlo. Vendar je primernejše sajenje jeseni,

bodoče jame. Na mesto, kjer želimo posaditi drevo, započimo kol, na kol privzememo vrvice z dolžino 1 m in zarišemo okoli kola krog s premerom 2 metra. Tako imamo označeno velikost jame, ki jo moramo izkopati.

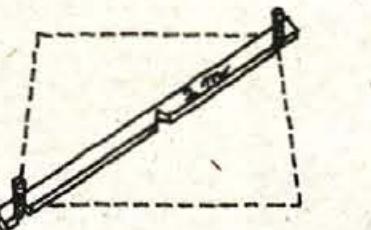
Pri izbiri mesta za sajenje moramo paziti, da dreves ne sadimo preblizu skupaj. Ne smemo pozabiti, da se drevesa v teku let razrastejo in se zagnenčujejo, če so sajenja preblizu.

Ce sadimo drevo ob steni ali ograji, izkopljemo jamo v obliku pravokotnika. Ce je mogoče, izkopljemo jamo v obliku kvadrata z diagonalom 2 metra; če je pa zemlja zelo slaba in mislimo, da bi bilo potrebno prehrabljati in izboljšati večjo površino zemelje, izkopljemo večjo jamo, tako da bo stranica kvadrata dolga 2 metra.

Ce nameravamo saditi na vrtu več dreves, za katera želimo, da stojijo v vrsti in se med seboj krijejo, si pomagamo s količki in vrvice, ki jo potegnemo v črti sajenja. Vrste naj po možnosti potekajo v smeri sever-jug zaradi boljše osvetlitve.

Ob kopanju jame nas količki, ki označujejo vrsto in mesto sajenja, motijo, zato jih moramo odstraniti. V tem primeru uporabimo sadilno lato.

Sadilna lata je 2 m dolga deska, ki ima v sredini in na vsaki strani po eno zarez. Preden pričnemo s kopanjem jame, položimo sadilno lato nazaj na krajinu količka, medtem ko nam srednja zarez kaže mesto, kjer mora biti posajeno drevo. In kako na vsto lahko naredimo jame? Ce ameravamo saditi drevesa v goistem sistemu (kot vidimo na planatažah), je dovolj razdalje med drevesi že od 1 do 1,5 metra, pač glede na bujnosc sajenje sorte. Za večje drevesne sorte mora biti razdalja temu primerno večja.

sadiko posadimo. To pomeni, da moramo pričeti s kopanjem jame sredi septembra, nakar pustimo jamo do sreda oktobra odprtjo, jo sredi oktobra do dveh tretjin zasujemo in sadimo v začetku novembra. Ce nas vreme prehitni in ne moremo saditi v jeseni, nas tako pripravljena jama počaka tudi do spomladanskega sajenja.

Ce ameravamo saditi drevesa v goistem sistemu na šibkih podlagah, lahko izkopljemo nekoliko manj globoke jame, ker drevesa, cepljena na šibko podlogo, ne poženejo tako bujnega in globokega koreninskega sistema. V tem primeru zadostuje, ce izkopljemo prvo plast do 15 cm, drugo pa do 30 cm. Dno jame enako kot prej potresemo z 1/3 umetnega gnojila in prepolatimo do globine 45 cm.

KAKO IZKOPLJEMO JAMO

Pri kopanju jame zgornjo plast zemelje do globine 20 cm mečemo na eno stran jame, medtem ko drugo spodnjo plast zemelje do globine 40 cm mečemo na drugo stran jame. V tako izkopano jamo stresem 1/3 (okrog pol kilograma) pripravljenega umetnega gnojila in ga z lopato zakopljemo do globine 60 cm. Tako smo opravili tako imenovan založno gnojenje.

Ce ameravamo saditi drevesa v goistem sistemu na šibkih podlagah, lahko izkopljemo nekoliko manj globoke jame, ker drevesa, cepljena na šibko podlogo, ne poženejo tako bujnega in globokega koreninskega sistema. V tem primeru zadostuje, ce izkopljemo prvo plast do 15 cm, drugo pa do 30 cm. Dno jame enako kot prej potresemo z 1/3 umetnega gnojila in prepolatimo do globine 45 cm.

RADIJSKI SPORED

Sobota, 31. OKT.

Prvi program

13.30 Dobro jutro! - 8.08 Pionirski tečnik - 9.05 Z radiom se poti - 10.05 Pojo amaterski zbori - 10.30 Sobotna maščba - 11.05 Zapojmo pesem OPZ OS Danile Kumarski - 11.20 Po republiki in pokrajini - 11.40 Za poti z nami - 12.10 Godala v temu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Veseli domaći uspevi - 13.00 Danes do 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Glasbena panorama - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 Zunanjopolitični magazin - 18.00 Skatlica z godbo - 18.30 Zborovska pesemnica - Koncertna priredba starih pesmi - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Mladi postovi - 19.55 Domovina je ena - 20.00 Sobotni zabavni večer - 21.00 Za projekt razvedrilo - 21.30 Odjava za naše izseljence - 21.45 Lirični utrinki - 23.10 Zabavni notami po naši domovini - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

13.00 Sobota na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Radi ste jih poslali - 13.35 Glasba iz Latinske Amerike - 14.00 Iskanja republik in pokrajin - 15.20 Hitri prati - 15.45 Mikrofon za Janka Ropreta - 16.00 Naš podlistek - Teozit - Značaji - 16.15 Lepo izdelje - 16.40 Glasbeni čas - 17.40 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev - 18.00 Pol ure za chanson - 18.35 Naši kraji in ljudje - 18.50 Glasbena mediga - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.15 Stereoama - 21.15 Naša nočna glasba - 21.45 22.00 V soboto obujamo pesmine - 22.45 Zrcalo dneva - 23.55 Glasba za konec programa

NEDELJA, 1. NOV.

Prvi program

13.00 Dobro jutro! - 8.07 Radijska igra za otroke - Aleksander Marodić: Smeh - 8.48 Mladinski zbor RTV Ljubljana - 9.05 Se želite, tovariši! - 10.05 Ob novem spominov - 11.30 Slovenski majhnični ansambl - 12.10 Opoldanski sočitaj melodij - 12.45 Regen za talca - zborovska glasba - 13.10 Obvestila in zabavna glasba - 13.20 Za kmete proizvajalce - 13.50 Glasbeni interzmezze z velikimi revijskimi orkestri - 14.05 Posebna oddaja - 14.45 Slovenski Panteon - 15. Pesem jeseni - iz kolonoglasbene literature - 15.10 Pri naš doma - 15.30 Radijska reportaža - 15.55 Leti iz notesa - 16.20 Gremo zato - 17.05 Z našimi operativnimi solisti - 17.50 Radijska igra - Miodrag Djurdjević - Metulj - 18.36 Na zgornji poti - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Glasbene razlednice - 20.00 V nedeljo zvezek - 22.20 Glasbena trijunt mlačih - Skupni program JRT - studio - 23.06 Lirični utrinki - 23.10 Mozaik melodij - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

13.00 Nedelja na valu 202 - 13.00 V nedeljo se dobimo, sport, glasba in še kaj - 19.30 Stereoama - 20.30 Glasba iz urega gramofona - 21.30 Lepa melodija - 21.45 Nove zvezde - 22.45 Zrcalo dneva - 23.55 Glasba za konec programa

RADIO TRIGLAV JESENICE

Ponedeljek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Ponedeljkov športni pregled - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Naši odmevi - Cestitke ali Izbor domače glasbe

Torek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Oddaja za mlade - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Delegati sprašujejo - Oddaja o NNNP - Cestitke

Sreda:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Stop zeleni luf - Morda vas bo zanimalo - Cestitke

Četrtek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Naše zrcalo

PONEDELJEK, 2. NOV.

Prvi program

13.00 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.25 Ringaraja - 8.40 Pesemica za mlade risarje in pozdravi - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za ... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki revijski orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odrvu - 13.00 Danes do 13.00 Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 V gosteh pri zborih jugoslovenskih radijskih postaj - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Na ljudsko temo - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Toneta Zagarija - 20.00 Kulturni globus - 20.10 Iz naše diskoteke - 21.05 Glasba velikanov - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Popevke z jugoslovanskimi studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Za ljubitev jazza

Drugi program

8.00 Ponedeljek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Radi ste jih poslali - 13.35 Glasbena mediga - 14.00 Revijski mediji in plesni orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Ponedeljkov križemka - 14.20 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Svet v mi - 16.10 Spanske popevke - 16.40 Od ena do pet - 17.40 Iz partitur ritmosimfoničnega orkestra RTV Ljubljana - 17.55 Filmski zasuk - 18.00 Pesmi svobodnih oblik - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereoama - 20.00 Jazz na II. programu - Shirley Scott - George Shearing - 20.30 Popularnih dvajset - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

TOREK, 3. NOV.

Prvi program

13.00 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Iz glasbenih sol - Koper - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za ... - 11.05 Z našimi opernimi umetniki - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 V korak z mladimi - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času - 18.15 Nas gost - 18.30 Radijsko tekmovanje mladih pianistov III. kategorije - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Dobri znanci - 20.00 Naj narodi pojo - Mednarodno tekmovanje zborov - 20.30 Rossini in Verdi na koncertnem odrvu - 21.05 Wolfgang Amadeus Mozart: Odlomki iz opere »Beg iz Seraja« - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Besede iz zvoki iz logov domačih - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Petkov glasbeni mozaik - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Sreda na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Jazz v komornem studiu - John Taylor - Billy Taylor - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 Glasbena mediga - 15.45 Vroče - hladno - 17.10 Odrasli tako, kako pa mi? - 17.40 Odmevi z gora - To in ono s plainskega sesta - 18.00 Iz musicalov in glasbenih revij - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereoama - 20.00 Top pops 20 - 21.30 Veterni radio - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

ČETRTEK, 5. NOV.

Prvi program

13.00 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Mladina poje - Mladinski festival Celje 81 (6) - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za ... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Znane melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Enajsta sola - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - Kodaly: Plesi iz Galante - 14.40 Jezikovni pogovori - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela ... - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 Iz solističnega opusa Janeza Matičiča - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute s kitarristom Bojanom Drobežem - 20.00 Četrtek vočer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni vočer - Slovenski roman - IV: Janko Kresnik: Cilamen in Agitator - 21.45 Lepa melodija - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Paleta popevki jugoslovanskih avtorjev - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Torek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Iz obdobja swinga - Orkester Jimmy Lunceford - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Vpletene pesmi z orkestrom Mike Theodore in ansamblom Mellow

Disco - 16.00 Pet minut humorja - 16.05 Popevke italijanskih avtorjev - 16.40 Spektor - 17.40 Iz partitur revijskega orkestra RTV Ljubljana - 17.50 Ljudje med seboj - 18.00 Danes vam izbiha - 18.40 Koncert v ritmu - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereoama - 20.00 V živo - 21.00 Zavrtite, uganite - 22.00 S festivalo jazzu - 22. Mednarodni festival jazzu - Ljubljana-81 - 5. del: Bigband RTV Beograd - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

SREDA, 4. NOV.

Prvi program

13.00 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Pisani svet pravljič v zgodbah - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za ... - 11.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vlotljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času - 18.15 Nas gost - 18.30 Radijsko tekmovanje mladih pianistov III. kategorije - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Dobri znanci - 20.00 Naj narodi pojo - Mednarodno tekmovanje zborov - 20.30 Rossini in Verdi na koncertnem odrvu - 21.05 Wolfgang Amadeus Mozart: Odlomki iz opere »Beg iz Seraja« - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Besede iz zvoki iz logov domačih - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Petkov glasbeni mozaik - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Petek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Jazz v komornem studiu - John Taylor - Billy Taylor - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 Glasbena mediga - 15.45 Vroče - hladno - 17.10 Odrasli tako, kako pa mi? - 17.40 Odmevi z gora - To in ono s plainskega sesta - 18.00 Iz musicalov in glasbenih revij - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 18.55 Razgledi po kulturi - 19.25 Stereoama - 20.00 Top pops 20 - 21.30 Veterni radio - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PETEK, 5. NOV.

Prvi program

13.00 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Mladina poje - Mladinski festival Celje 81 (6) - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za ... - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Znane melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Enajsta sola - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - Kodaly: Plesi iz Galante - 14.40 Jezikovni pogovori - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela ... - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 Iz solističnega opusa Janeza Matičiča - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute s kitarristom Bojanom Drobežem - 20.00 Četrtek vočer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni vočer - Slovenski roman - IV: Janko Kresnik: Cilamen in Agitator - 21.45 Lepa melodija - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Paleta popevki jugoslovanskih avtorjev - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Četrtek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Vedri zvoki - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Pet minut humorja -

NAGRADNA KRIŽANKA

OLAS	PRIČA SAMICA V GREZDU	FR. DRA-MATIK SP. RODU	ST. NOD-ZEMSKO MESTO	HAPLAČILO PREDIJEM	ZENSKO IME	GOROVJE BURMI</th
------	-----------------------	------------------------	----------------------	--------------------	------------	-------------------

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA, 31. 10.

8.00 Poročila - 8.05 Glasba za cibane: Naša četica koraka - 8.20 Lolek in Bolek, poljska risana serija - 8.30 Nihče kar kar jaz, mladiška serija TV Novi Sad - 9.00 Jelenček, otroška serija TV Zagreb - 9.30 Sesti krog, športna reportaža - 9.55 Šah v svetu, izobraževalna oddaja - 10.00 T. Hardy: Župan v Canterbury, angleška nadaljevanja - 11.15 Poročila (do 11.20) - Nogomet Dinamo Radnički, prenos - v odmoru Propagandna oddaja - Košarka Škola Olimpija: Zadar, prenos - v odmoru Propagandna oddaja - Poročila - Potovanje Charlesa Darwina, angleška dokumentarna serija - Naš kraj - 19.05 Zlata ptica: Kmet zvezdogled - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 R. Cvetičanin: Sedem sekretarjev SKOJ, nadaljevanja TV Beograd - 21.00 Zanimanje - 21.35 Športni pregled - 22.20 V znamenju

Slovenski oktet - 17.40 Športna poročila - 17.50 Izgnanci, dokumentarni film - 19.10 Risanka - 19.22 TV in radio noč - 19.24 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 R. Cvetičanin: Sedem sekretarjev SKOJ, nadaljevanja TV Beograd - 21.00 Zanimanje - 21.35 Športni pregled - 22.20 V znamenju

Slovenski film Čudoviti prah je posnet po istoimenskem romanu Vekoslava Kaleba. Predstavlja dogoditve dveh mladih partizanov (Ljubiša Samardžić in Silvo Božić), ki sta izgubili stik s svojo enoto.

Čeprav sta slabo oborožena, jima ne manjka poguma in volje do boja.

1. novembra, prav ob 40. obljetnici izgona številnih Slovencev iz Pošavske in Obsotelja v Srbiju, na Hrvatsko ter v Nemčijo, zlasti Stezijo, ljubljanska televizija uvršča na spored celoveterni dokumentarni film Izgnanci. Režiser Milan Ljubić ga je posnel po motivih istoimenske knjige Franca Šetinca.

Oddajniki II. TV mreže:
9.00 Oddaje za JLA (do 12.00) - 16.00 Nedeljsko popoldne - 17.30 Maščevalci, ameriški film - 19.00 Risanka - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Hoffmannove pripovedke, reportaža o baletni predstavi - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.25 Hvala za pozornost, ponovitev zabavno glasbene oddaje

PONEDELJEK, 2. 11.
8.45 TV v šoli: TV koledar, Geometrija, Kultura branja, Sodobna afriška književnost - 10.00 TV v šoli: Materinčina, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Iz arhiva Šolske TV, Zadnje minute - 15.30 TV v šoli: S. Pavlović-Strašni volk, Geometrija, Matematika, Biologija (do 16.35) - 17.10 Poročila - 17.15 Ciciban, dober dan: Kako pravljica oživi - 17.30 Nobelovci: Marie Curie, zadnji del dokumentarne serije - 18.05 Za zdravo življenje II - 18.15 Igrjava se, oddaja iz cikla Otrok in igra - 18.35 Obzornik - 18.45 Kontra ritem,

mladiška oddaja - 19.15 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Ivan Mrak: Blagor premagancev, drama - 21.10 Kulturne diagonale - 21.50 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Pot okoli sveta, otroška oddaja - 18.00 Miti in legende - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Športni grafikop - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Pot poteh spoznani - 20.50 Zagrebka panorama - 21.15 Skag, serijski film

TOREK, 3. 11.
8.55 TV v šoli: TV koledar, G. Vitez: Zrcalce, Rišemo, Dnevnik 10 - 10.00 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasheni pouk, Zadnje minute - 16.00 Šolska TV: Vsta-ja, Živa bitja so odvisna drug od drugega - 17.30 Poročila - 17.35 Lolek in Bolek, LR Kitajska, Zamislov potovanje - 10.00 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kocka, kockica; Mali program, Ručina, Telesna vzgoja, Zadnje minute - 17.25 Poročila - 17.30 Cirkus - 17.55 Romantička proti klasicizmu, angleška kulturno-dokumentarna serija - 18.25 Obzornik - 18.40

Obramba in samozuščita - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Študent naj bo, dokumentarna oddaja - 20.55 A. S. Puškin: Male tragedije, 1. del sovjetske nadaljevanke - 22.15 V znamenju - 22.30 Za lahko noč z Martalom Solalom, 3. del

V tem šolskem letu smo v vsej Jugoslaviji uveljavili usmerjeno izobraževanje. Zanj smo se zadnji odločili Slovenci. Vendar pa namen oddaje Student naj bo ni predstaviti raznolikost zasnove in izvedbe novega sistema izobraževanja, temveč bo skušala ugotoviti, koliko in če sploh je izpoljen osnovni razlog za preoblikovanje izobraževalnega sistema - zahteve in potrebe združenega dela. Sedanje stanje - zaposlitvena struktura, brezposelnih, predvideni obseg izobraževanja - namreč kaže, da smo od uresničitve tega načela že zelo daleč.

Aleksander Sergejevič Puškin (1799-1837) je bil prvi ruski romantični pesnik. Vzgojen je bil v spoštovanju do francoske književnosti, odkrivale so ga duhovitost in premišljenos. Sprva je posnel Voltair, potem je odkril Shakespearea in Byrona. Njegovo najboljše delo je "Jevgenij Onegin", dolga moderna pesništev. Nadaljevanja v treh delih Male tragedije je posnet po motivih iz Puškinovih del.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Mi smo srečni, otroška oddaja - 18.15 Živiljenje knjige - 18.45 Zeleni kabaret - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Bing Crosby: Živiljenje in legenda, 1. del glasbene oddaje - 20.55 Trgatve v župi, dokumentarna oddaja - 21.25 Zagrebka panorama - 21.50 Tadž Mahal, indijski dokumentarni film

SREDA, 4. 11.
9.00 TV v šoli: TV koledar, Učenci v samoupravnim dražbi, LR Kitajska, Zamislov potovanje - 10.00 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kocka, kockica; Mali program, Ručina, Telesna vzgoja, Zadnje minute - 17.25 Poročila - 17.30 Cirkus - 17.55 Romantička proti klasicizmu, angleška kulturno-dokumentarna serija - 18.25 Obzornik - 18.40

Student naj bo, dokumentarna oddaja - 20.55 A. S. Puškin: Male tragedije, 1. del sovjetske nadaljevanke - 22.15 V znamenju - 22.30 Za lahko noč z Martalom Solalom, 3. del

CETRTEK, 5. 11.
8.55 TV v šoli: TV koledar, Mesto, v katerem živim; Taurus, Mehkuči - 10.00 TV v šoli: Risanka, Zdrženi na-

Balec za vsakogar, kako so rečili balet, angleška serija - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Ivan Mrak: Blagor premagancev, drama - 21.10 Kulturne diagonale - 21.50 V znamenju

Zahodnonemški film Prijatelj iz Amerike pričuje o neozdravljivo bolnem izdelovalcu okvirjec iz Hamburga. Njegovo že tako nesrečno življenje razburkajo se gangsterji, ki od njega zahtevajo, da ubije topo iz nasprotni bande. Okvirjar zmami visoko plačilo, a posla se ne zna prav lotiti. Na poti mu priskoči neznan profesionalec. Med moškima se splete čudno prijateljstvo, ki ga je težko opisati.

Oddajniki II. TV mreže:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Suncokrili, otroška oddaja - 18.15 Živiljenje knjige - 18.45 Zeleni kabaret - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Bing Crosby: Živiljenje in legenda, 1. del glasbene oddaje - 20.55 Trgatve v župi, dokumentarna oddaja - 21.25 Zagrebka panorama - 21.50 Tadž Mahal, indijski dokumentarni film

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Mi smo srečni, otroška oddaja - 18.15 Živiljenje knjige - 18.45 Amaterji - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Športna sreda - 22.00 TV dnevnik (do 22.15)

CETRTEK, 5. 11.
8.55 TV v šoli: TV koledar, M. Držić: Dundo Maroje - 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Izobraževalna redportaža, Zadnje minute - 13.25 Reka: Nogomet Rijeka: Sloboda, prenos - 17.20 Poročila - 17.25 Čebelik Hlašek, japonska risana serija - 19.30 TV dnevnik - 20.45 Zeč tri gore: Octet Marles - 18.15 Obzornik - 18.45 Nekaj prezrite - 19.10 Risanka - 18.25 Lepote Hilandara, od-

rodi, Risanka, Pravljica, Zadnje minute (do 11.55) - 15.50 Šolska TV: Vstaja, Živa bitja so odvisna drug od drugega - 17.20 Poročila - 17.25 Jelenček, otroška serija TV Zagreb - 17.55 Mozaik kratkega filma: Čiprska poroka, čiprski film - 18.30 Obzornik - 18.40 Misli za mlade: Mornar naj bo - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Studio 2 - 21.30 Orgelski koncert Huberta Berganta s solistom Antonom Grărjem in Stankom Arnoldom - 21.50 V znamenju

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Mi smo srečni, otroška oddaja - 18.15 Živiljenje knjige - 18.45 Evrogol - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Teleskopija - 21.00 Po izbiri - 23.00 24 ur (do 23.05)

PETEK, 6. 11.

8.50 TV v šoli: TV koledar, TV gledališče - M. Držić: Dundo Maroje - 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Izobraževalna redportaža, Zadnje minute - 13.25 Reka: Nogomet Rijeka: Sloboda, prenos - 17.20 Poročila - 17.25 Čebelik Hlašek, japonska risana serija - 19.30 TV dnevnik - 20.45 Zeč tri gore: Octet Marles - 18.15 Obzornik - 18.45 Nekaj prezrite - 19.10 Risanka - 18.25 Lepote Hilandara, od-

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Mali svet, odsotna oddaja - 18.15 Namesto ljube - 18.45 Njegov angleščka humoristična serija - 19.30 TV dnevnik - 20.45 Zeč tri gore: Octet Marles - 18.15 Obzornik - 18.45 Nekaj prezrite - 19.10 Risanka - 18.25 Lepote Hilandara, od-

19.24 TV in radio noč - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 P. Hamill: Meso in kri, ameriške nadaljevanja - 21.35 V znamenju - 22.5 Nočni kino: Podobe v pokojini

Nova ameriška nadaljevanja v dveh delih: Meso in kri govor izponi in padcu mesta ga boksarja, fant pride v ring naravnost ceste.

Joseph Losey je zato po sejtevremenu pristopal k obravnavanju filmske tematike. Film Podobe v pokrajini prikazuje zgodbo dveh ubežnikov, ki ju zastreljujejo vojak, ki celo helikopterji. Vendar pa gre za nekoliko parabolico, v kateri ima prave, tudi narave, simboličen pomen. Igrata Robert Shaw in Michael McDowell.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:
17.10 TV dnevnik v madžarskini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Mali svet, odsotna oddaja - 18.15 Namesto ljube - 18.45 Njegov angleščka humoristična serija - 19.30 TV dnevnik - 20.45 Zeč tri gore: Octet Marles - 18.15 Obzornik - 18.45 Nekaj prezrite - 19.10 Risanka - 18.25 Lepote Hilandara, od-

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in tista

MATEVŽA VINDIŠARJA

Primoškovega ata iz Tenetišča št. 30

se iskreno zahvaljujemo dobrom sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Iskrena zahvala dr. Mencingerju ter zdravstvenemu in strežnemu osebu Internega oddelka bolnišnice Jesenice. Posebno zahvalo kolektivu KŽK TOZD Klavnicu in sodelavcem poslovnične na Maistrovem trgu, nadalje tudi Komunalnemu podjetju Tržič. Hvala tudi pevskemu zboru iz Kokrice za žalostinke in g. župniku za lepo opravljen obred.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

ZALUJOČI: žena Ana, sinova Francelj in Lojze ter hčerka Mari z družinami

Tenetišče, 28. oktobra 1981

NOVO V KINU

Ameriški film Furija je delo uspešnega režiserja Briana de Palme, novega Hitchcocka. Pripoveduje o dekletu in fantu z neobičajnimi, nadnaravnimi silami, ki ju neka tajna služba hote izkoristiti v svetovnem boju za prevlado. Načrte ji prepreči mladeničev oče (Kirk Douglas), ki obvlada špijonske metode, se otrese zasledovalcem in sledi sinu in inštitut.

McVicar pripoveduje resnično zgodbo o enem od najslavnejših angleških kriminalcev, Johnu McVicaru, ki ga je tisk označil kot najnevarnejšega človeka v Britaniji in državnega sovražnika številka ena. McVicar je bil zaradi oboroženega ropa najprej obsojen na osem let zapora. Trikrat mu je uspel pobegniti, kazen pa je narasla na 23 let. Zdaj je pogojno na svobodi. Napisal je knjigo McVicar o sebi, po kateri je posnet tudi film, ki so ga gledalci povsod izjemno dobro sprejeli.

...

Domači film režiserja Petra Kreple Z vlakom proti jugu je vesela ljubezenska komedija. Junaki so stanovniki osmega nadstropja v modernem bloku, ki žive povezani drug z drugim. Tu so Marina in Branko z 18-mesečnim sinčkom, osamljeni sosedji Biba in Gogi, glavnina pa je upokojenec Biškup, vsevednež in simpatični humorist. Igralska ekipa je odlična in bo spravila v smeh še tako kislega gledalca.

V kinu Center se v četrtek, 5. novembra, začenja jesenski ciklus filmskega gledališča, ki bo predstavil osem del, nagrjenih na festivalih v Cannesu. Normi Rae bodo sledili Kitajski sindrom, Ta norvali v jazzu, Igalec na žiči, Kagemusha, Posebna obravnavava, Dvojbojevalca jazz, Carstvo strasti, ki smo jih pri nas sicer v glavnem že videli. Predstave bodo vsak četrtek, do 24. decembra, v Centru ob 18. uri za mladinske abonante (100 dinarjev) ter ob 20. uri za odrasli abonante (150 dinarjev).

KINO

KRANJ CENTER

30. oktobra amer. barv. akcij. film POBESNELI MAKSI ob 16. in 20. uri

Zares, kratko življenje. Človeku bi lahko privočilo, da ga preživi veselo od jutra do večera
Goethe

Menda je že deset let in več, odkar predstavniki Ljubljanske banke – Temeljne banke Gorenjake – vsakokrat v oktobru, mesecu varčevanja, obišejo vse malčke na Gorenjskem, ki so se rodili na svetovni dan varčevanja, 31. oktobra. Simbolično je, seveda. Kar temu tem redkim izbrancem, bi radi posredil prav vsem otrokom. Pa je res skoraj počutje... Toda tudi vsi ostali otroci ne morejo praznih rok. Vsak novorojenec se prične le roditi s hranilno knjižico in petimi starijimi štečaki na njej. Da bo lahko že od prevega svojega življenja varčeval... Po novem letu, obetajo v banki, bo na tej knjižici po sto dinarjev. To bo pa že kar dober start. Kaj? Se vedno bo malo, toda, kako že pravimo pri nas: kdor z malim ni zadovoljen, veliča vreden ni.

Toliki časi prihajajo, ko bo varčnost vsakega od nas še kako potrebna. Se bolj pomembno pa bo, da bomo k varčnosti navajali tudi vse otroke. Pa k skromnosti. Saj jim želimo najboljše, najlepše v življenju, toda dobro želimo, da življenje prinaša vsakomur od nas, hude preizkušnje. Bo torej znal živeti, če mu se bomo pripravili nanje? Ce se že v rani dobi ne bo znal odpovedati tej ali oni želitvami, se starejši tudi velikim željam ne bo ustal. Kitajci pa pravijo, da je srečen le tisti, ki ima majhne želje...

Zakončka že, želimo, da bi se vsem našim otrokom, tistim, ki smo jih obiskali, pa tistim, ki nismo mogli, lepo godilo v življenju, da bodo v njihovih domovih za polne mernike in zadovoljstva. Da bi jim še dolgo iz očkova tako sreča, kot jim zdaj, ko so še v varčnojih mamicah.

Svet »oktobrčkov« smo obiskali letos. Dva jesenih, enega na Trsteniku, dva v Krajinah, enega v Škofji Loki.

Jasenčeva Maja, svetlostala punčka z sedanje poti 27 na Jesenicah se je pravkar vrnila, ko smo prišli z rožicami, hranilno knjižico s tristo dinarji in čisto novo, veliko, še pikapolonico z vsemi črnimi pikami in temi. Kaj hitro je bila budna kot le kaj in da je nabrala nosek, ko je ugledala novo knjižico. In če tiste črne noge ne bi bile takoj pritrjene na pikapolonico, bi bile kmalu kontirane... Za dinarčke bo pikapolonica, doprovodimo mi pa mama, pa mama, pa je pa prav vseeno, za kaj, le tiste noge ne dobiti proč. Ko ne gredo, pa s celo pikapolonicom v usta k prvemu dvemu zobkom. Kam drugam? Ko bodo v njej dinarčki, ko bo bilo zažvenketalo, kadar jo bo potresla, tudi Maja počasi spoznavala, da se s tem hranilnikom tudi varčuje...

Elvis Crnkić s Ceste v Rovte 3 je bil ta od Ljubljanske banke najbolj iskanata zadevost. Koliko potov smo naredili zaradi

MAJA JAZBEC

ALJA KURALT

ALENKA DOBRIN

ELVIS CRNKIĆ

ŽIGA PRIMOŽIČ

nasmeh, ko mora za slikanje v praznjo pleteno oblekico. Ko smo odhajali, se je že lotila njenih pik...

Alja Kuraltova iz Kranja nam je v razliko od ostalih prišla kar sama nasproti. Stirinajst dni že sama hodí. Ej, ko bi vi vedeli, kako je to imenitno! Kaj bi to, da te mora kdo vedno za rokico peljati. Tako, sam, je veliko bolje. Greš, kadar sam hočeš. In kamor hočeš! Tudi k štedilniku. Le tako hitro te dobe. Uf, kako so sittni vsi po vrsti! Pa jih bom že ugnala, obetajo njene velike očke in prodorni glas, kadar kaj hoče od mame ali bratca. Kar naj vedo, da je zdaj ona gospodar tule notri.

Primožičev Žiga z Ručigajeve 24 v Kranju je kot kakšen veliki raziskovalec ždel med svojimi avtomobili in slišanicami, ko smo prišli k njemu. Pa je hitro popustil vse skupaj, ko je dobil v roke pikapolonico. Tudi z njo ni bil dolgo zadovoljen. Mimogrede, da smo ga le malo spustili izpred oči, je bil v mamičinih kuhihinskih omarah in posodah. Nak, čez tole igro je pa ni. Saj ne rečem, tistale pikapolonica, saj je lepa, pa mar zapoje tako kot tale dva lončka skupaj?

Tudi v Škofjo Loko k malemu Marku Masnecu smo šli na obisk, pa ga, žal, ni bilo doma. Prepričani smo, da je tudi mali Marko vesel in zdrav kot vsi ostali »oktobrčki«, ki smo jih imeli priložnost ta dan spoznati.

Vsem še enkrat vse najboljše za prvi rojstni dan!

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

vabi k sodelovanju mladince in mladinke, ki jih zanima poklic miličnika in se želijo zanj usposobiti –

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da niso starejši od 27 let
- da imajo končano poklicno šolo ali uspešno zaključene najmanj tri razrede srednje šole
- da popolnoma obvladajo slovenski jezik
- da imajo ustrezne psihofizične lastnosti
- da niso bili obojeni za kaznivo dejanje zoper temelje socialistične samoupravne družbeno ureditve in varnost SFRJ, zoper človečnost in mednarodno pravo ali zoper uradno dolžnost
- da so zavzeti in družbeno aktivni pri uveljavljanju in razvijanju socialističnega samoupravnega sistema
- da imajo kandidati odslužen vojaški rok.

Kandidati opravijo tudi zdravniški pregled in preizkus znanja iz slovenskega jezika, družbenopolitične ureditve SFRJ ter telesnih zmogljivosti.

Sprejeti kandidati sklenejo delovno razmerje v republiškem sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije in pričnejo z delom v milici kot pripovedniki.

Pridobljeno znanje v šoli za miličnike je šteto za sredno strokovno izobrazbo. Z nadaljnji izobraževanjem, ki ga nudi in organizira republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije pa lahko vsakdo svoje znanje razširi tudi na druga področja dela organov za notranje zadeve.

Vloge z dokazili o izobrazbi kandidati vložijo na pristojni postaji ali oddelku milice, kjer lahko dobijo tudi podrobnejše informacije.

Republiški sekretariat za notranje zadeve

Pri »oktobrovčkih«

murka

posl. Železnina Lesce
tel. (064) 75-194

NAJUGODNEJŠE V MURKI

za graditelje v mesecih novembru, decembru in januarju pri nakupu cementa

PC 450 Trbovlje v vrečah s predplačilom 2.810,— din za tono, fco tovarna in s ceno na dan dobave.

PC 450 Anhovo v vrečah s predplačilom 2.917,— din za tono, fco tovarna in s ceno na dan dobave.

Vagonske pošiljke cementa so omejene, zato še danes pokličite poslovalnico ŽELEZNINA LESCE, kjer se priporočajo za nakup.

Osnovna šola
prof. dr. JOSIPA
PLEMLJA
Bled

Komisija za MDR
razpisuje prosta dela
in naloge

PREDMETNEGA
UČITELJA

slovenskega in
srbohrvatskega jezika
(12 ur slovenskega jezika in
8 ur srbohrvatskega jezika)
za določen čas do 31. avgusta 1982.

Razpis velja do zasedbe
delovnega mesta, naj-
kasneje do 30. 11. 1981.

Osnovna šola
LUCIJAN SELJAK
Kranj

Komisija za delovna
razmerja objavlja prosta
dela in naloge

VARUHINJE
VVV ODDELKU

na podružnični šoli Orehek
za določen čas od 23. 11.
1981 do 31. 7. 1982, s pol-
nim delovnim časom. (Na-
domeščanje delavke med
porodniškim dopustom).

Prijave poslajte v 15
dneh po objavi.

PODGETJE ZA PTT
PROMET KRAJN
n. sol. o.
Kranj, Poštna ul. 4

Delovna skupnost
skupnih služb

objavlja prosta dela in na-
loge

VODENJE TT IN TG
PROMETA

Pogoj:

– diplomiran elektro inženir
Delovno razmerje se sklene za
nedoločen čas. Poskusno delo
traja en meseč.

Kandidati naj naslovijo
prošnje na komisijo za de-
lovna razmerja D888. Pri-
jave sprejemajo 15 dñ po ob-
javi. Prijavljeni kandidati
bodo obveščeni o izidu izbi-
re v 15 dñ po opravljeni
izbiri.

MARTINOVANJE

na Stajerskem, dva dni z avtobusom, odhod 7. 11.

PANONSKI SAFARI

v rezervat Kopački rit, avtobus, odhod 13. 11.

ŠIBENIK

s slapovi Krke za dan republike, 4 dni, odhod 28. 11.

ZIMA 81/82

— zimske počitnice v Bohinju, na Krvavcu, v Sorici, na Starem vrhu, v Dolomitih in drugih krajih; oddih na morju pozimi in spomladni.

BEograd

— programi potovanj z obiskom Hiše cvetja in okolice Beograda

Eno- in večnevni izleti po domovini in v tujino za kolektive in zaključene skupine, programi izletov in potovanj drugih agencij, mednarodne in domače letalske vozovnice.

Informacije in prijave v vseh Alpetourovih turističnih poslovalnicah.

TURISTIČNA POTOVANJA:

Rab, 3 dni, 13., 20/11, 4., 11., 18/12 cena 1.680.—

Ohrid, 3 dni, 20/11

Novi Vinodolski, 4 dni, Kompasova srečanja, 27/11

Ohrid, 5 dni, 27/11

Budimpešta, 3 dni, 6/11, 14/11, 28/11

Praga, avtobus-letalno, 3 dni, 27/11, 29/11

Dunaj — Praga, 4 dni, 26/11

Vzhodni Berlin, 4 dni, 27/11

Korzika, 1 dan — posebno letalo, 1/12

Grčija, 2 dni — posebno letalo, 29/11 — možnost ogleda nogometne tekme Grčija : Jugoslavija

NA VOLJO JE ZBIRNIK POTOVANJ ZA 29. NOVEMBER in SILVESTROVANJE!**STROKOVNA POTOVANJA:**

Pariz — Intercima — Batimat, razstava gradbenih strojev, elementov in konstrukcij, razstava klimatskih ogrevalnih in hladilnih naprav, 4 dni, 17/11

Barcelona, »Expoaviga«, med. razstava perutninarnstva, prašičereje in zajednico, 4 dni, 3/11

München, Productronica, 4 dni, 10/11

Birmingham, Interbuild, 4 dni, 1/12

London, Compec, 4 dni, 17/11

KOMPAS JESEN — ZIMA OB MORJU

Hoteli v Portorožu — Poreču — Vrsarju — Rovinju — Medulinu — Rabu — Opatiji — Crikvenici — Selcah — Malem Lošinju — Rabu — Dubrovniku — Primoštenu — Makarski — Baški Vodi — Bledu — Kranjski gori — Bohinju

Posebni popust za upokojence v Bohinju — hotel Stane Žagar, v Rabu, Rabu in Poreču v hotelu Parentium!

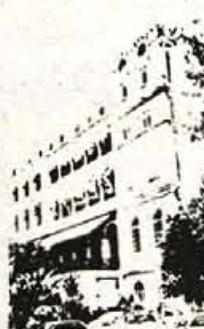
Silvestrovanje na snegu:
Visoke Tatre, 8 dni, 28/12
Nizke Tatre, 8 dni, 28/12

Na voljo je bogat program smučanja v šolskih počitnicah od 8/1 do 7/2-1982 in spomladanske smuke.

CRIKVENICA

je eno najstarejših letovišč na severnem delu Jadrana.

V tem prijetnem mestu z ugodnim podnebjem je Kompas rezerviral za vas hotel THERAPIA, v katerem vam je na voljo poleg udobnih sob s TWC tudi restavracija, kavarna, aperitiv bar, pokriti BAZEN z ogrevano MORSKO vodo in igrišča za tenis v bližini hotela.

IZ KOMPASOVEGA TRADICIONALNEGA PROGRAMA

jesen zima pomlad 81/82

CENA TEDENSKEGA BIVANJA: 3.150 din

— 7 polnih penzionov, turistična taksa, kopanje v bazenu

INFORMACIJE IN PRIJAVE poslovalnice Kompa in pooblaščene turistične agencije cije

ZA 1 DAN S POSEBNIM LETALOM NA KORZIKO

Kompas organizira 1. decembra enodnevni izlet s posebnim letalom na Korziko, »otok lepote«. Letalo bo poletelo z Brnika ob 7.30 in po pristanku v Ajacciu si bodo izletniki ogledali mestne znamenitosti: katedralo, Napoleonovo rojstno hišo in muzej ter muzej Fesch z bogato zbirko italijanskih mojstrov. V primeru, da se ne bodo udeležili enega od dveh izletov, ki jih bo organizirala po Korziki domača turistična agencija, bodo imeli izletniki dovolj časa za individualne oglede. Cena izleta po osebi je 3.420 din. vanjo pa je vračanjan prevoz s posebnim letalom Inex Adrie Avioprometa, letališke takske, prevoza z letališča in nazaj ter organizacija in vodstvo potovanja. Prijave sprejemajo turistične poslovalnice do 20. novembra.

ZA SLADOKUSCE:**Kostanjev in Martinov teden v Tržiču**

Do ponedeljka, 2. novembra vam v Petrolovi restavraciji na Deteljici v Tržiču postrežejo s puranom s kostanjevimi pirejem, z nadevanim piščancem, s kostanjevo torto, s kostanjevim desertom, kostanjevo roldado in kostanjevo rezino. V sredo, 4. novembra pa se prične v restavraciji Martinov teden, trajal pa bo do 12. novembra. V času Martonovega tedna boste lahko poskusili orehe z zaseko, gosko z mlinci, vinski zelje, ragu juho, šunko z zaseko, sirove štruklje z zeljem in grozdno pogačo.

Petrolovi kulinarčni tedni pa se vrstijo tudi v njihovih obratih v: Čatežu, Podlehniku, Tepehanah in Lomu.

emona globtour**GLOBTOUR VABI NA SMUČANJE****JUGOSLAVIJA, ČSSR, POLJSKA, ITALIJA, AVSTRIJA****HOTELI - APARTMAJI KONKURENČNE CENE****KUPON ZA PRIJAVO**

Ime in priimek .....

Naslov .....

Zaposlen(a) .....

Številka os. izkaznice ..... izdana od SOB .....

se nepreklicno prijavljaj za smučarski aranžma v .....

v času od .. do .....

Kraj in datum .....

(podpis)

NA EN KÚPON SE LAHKO PRIJAVI SAMO 1 OSEBA!

Kupon izrežite in ga najkasneje DO 20. NOVEMBRA 1981 pošljite v kuverti na eno izmed naslednjih Globtourovih poslovalnic: LJUBLJANA, Gospodarska 4; MARIBOR, V. Kraigherja 4; NOVO MESTO, C. Kom. Staneta 19; NOVA GORICA, Delpinova 24; BLED, Cesta svobode 9; PORTO ROŽ, Obala 33; RADENCI, Hotel Radin.

Če pa se boste prijavili za gornji kupon, boste če vam bo žreb naklonjen, prejeli eno izmed naslednjih nagrad:

1. nagrada: 5.000 din popusta na prijavljen aranžma

2. nagrada: 3.000 din popusta na prijavljen aranžma

3. nagrada: 2.000 din popusta na prijavljen aranžma

4. do 13. nagrada: 10 vikend paketov v znanih turističnih krajih in zdraviliščih.

ŽREBANJE BO PRVI TEDEN V DECEMBRU! NE ZAMUDITE IZJEMNE PRILOŽNOSTI!

GLAS

Paketni nakup — prihranek za novo knjigo!**DELAVSKA ENOTNOST**

Ljubljana, Dalmatinova 5

Predstavljamo vam drugi in tretji paket družboslovnih knjig, katere lahko kupite z dvajset odstotnim popustom.**Drugi paket**

Ana Kranjc: IZOBRAŽEVANJE NAŠA DRUŽBENA VREDNOTA	220 din
Stevan Bezdanov: ZDRUŽENO DELO IN IZOBRAŽEVANJE	190 din
Ana Kranjc: METODE IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH	260 din
Emil Rojc: IZOBRAŽEVANJE ZA DELO IN SAMOUPRAVLJANJE	360 din
— 20 % popust	1.030 din
	206 din
	824 din

Drugi paket vsebuje knjige s področja izobraževanja, in bodo v vsakodnevno pomoč pedagoškim delavcem, zapošlenim za njihovo lastno izobraževanje, ter po mnenju strokovnjakov s spoznanji in usmeritvami prispevajo k uveljavljanju in izpeljavi usmerjenega izobraževanja, v tem trenutku najaktualnejše naloge na področju vzgojno-izobraževalnih dejavnosti.

Tretji paket

Več avtorjev: INVENTIVNA DEJAVNOST V ZDРUЖENEM DELU	150 din
Gabriel Devetak: TEHNIČNE INOVACIJE	550 din
Lojze Sočan: POT V GOSPODARSKO RAZVITOST	360 din
M. Bunc: MARKETING V ZDРUЖENEM DELU	390 din
Cveta Mlakar: EKONOMSKI PROBLEMI NAŠE GRADITVE SOCIALIZMA	250 din
	1.700 din
	340 din
	1.360 din

Knjige tretjega paketa so v obdobju največjih naporov za stabilizacijo gospodarstva nepogrešljiv pripomoček za pravilno informiranost in usmerjenost vseh subjektov. Za informacije ali naročila se obrnite na Delavsko enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, ali knjigarno DE v Ljubljani, Tavčarjeva 5, ter druge knjigarne po Sloveniji.

vezenine bledTOVARNA ČIPK, VEŽENIN IN KONFEKCIJE
Bled, n.solo.
Bled, Kajuhova 1

Razpisna komisija pri delavskem svetu delovne organizacije razpisuje dela in naloge

1. VODJE KADROVSKO SPLOŠNEGA SEKTORA

Kandidati morajo poleg zakonskih izpolnjevati sledeče pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo družboslovne smeri.
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na ustreznih delovnih področjih.
- da je družbenopolitično aktiven in da ima moralno-polične kvalitete.

Izbran delavec bo razporen na razpisana dela in naloge za mandatno dobo štirih let.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe ter dokazila o izpolnjevanju razpisanih pogojev v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov Tovarna čipk, vezenin in konfekcijske Bled, n.solo. Bled, Kajuhova 1.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sprejemu odločitve.

TEKSTILNA TOVARNA
ZVEZDA p. o. Kranj, Savska cesta 46

Razpisna komisija pri delavskem svetu objavlja razpis za imenovanje delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za dela oziroma naloge:

1. VODENJE TEHNIČNO-PROIZVODNE SLUŽBE
2. VODENJE SPLOŠNE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka strokovna izobrazba tekstilne ali kemijske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj v tektalni industriji.
- visoka strokovna izobrazba tekstilne ali kemijske smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj v tekstilni industriji.
- aktivno znanje enega tujega jezika.
- moralno-politične kvalitete in organizacijske sposobnosti ter pozitiven odnos do samoupravljanja.

- diplomirani pravnik in najmanj 3 leta delovnih izkušenj s področja samoupravne zakonodaje, gospodarskega prava in splošno-kadrovskih del oziroma nalog.
- pravnik in najmanj 5 let delovnih izkušenj s področja samoupravne zakonodaje, gospodarskega prava in splošno-kadrovskih del oziroma nalog.
- moralno-politične kvalitete in organizacijske sposobnosti ter pozitiven odnos do samoupravljanja.

Kandidati bodo izbrani oziroma imenovani za mandatno dobo 4 leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, z opisom do sedanjih delovnih izkušenj, sprejema 15 dni po objavi DO TT Zvezda, Kranj, Savska cesta 46, pod oznako »za razpisno komisijo«. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po sprejetju dokončne odločitve na delavskem svetu.

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu objavlja prosta dela oziroma naloge

1. TEHNOLOGA V RAZVOJNI SLUŽBI

Pogoji:

- diplomirani inženir tekstilne tehnologije in 3 leta delovnih izkušenj v tekstilni industriji.

2. TKALKE - 2 DELAVKI

Pogoji:

- KV tkalka in 1 leto delovnih izkušenj.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje, naj oddajo pismene prijave s kratkim opisom dosedanjih del oziroma nalog na DO TT Zvezda, Kranj, Savska cesta 46, v 15 dneh od objave.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n. sol. o.

Delavski svet TOZD TOVARNA MERILNIH NAPRAV Kranj

razpisuje prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. VODJE GOSPODARSKE PRIPRAVE PROIZVODNJE

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba ekonomske, elektrotehnične, strojne ali organizacijske smeri,
- 5-letne ustrezne delovne izkušnje,
- znanje svetovnega jezika.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z delovnimi izkušnjami in manjem s področja vodenja priprave proizvodnje, vodenja projektov, organiziranja in teamskega reševanja gospodarske problematike. Zaželeno je širše strokovno poznavanje področij ekonomike, komerciale, planiranja, tehnologije, skladiščenja in kooperacije.

2. VODJE PROIZVODNJE

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba elektrotehnične, strojne ali organizacijske smeri,
- 5-letne ustrezne delovne izkušnje,
- znanje svetovnega jezika.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z delovnimi izkušnjami in manjem s področja vodenja proizvodnje, organiziranja realizacije sistemov in teamskega reševanja gospodarske problematike. Zaželeno je širše strokovno poznavanje področij obdelave kovin ter montaže elektronskih in električnih naprav.

3. VODJE VZDRŽEVANJA

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba elektrotehnične smeri,
- 5-letne ustrezne delovne izkušnje,
- znanje svetovnega jezika.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z delovnimi izkušnjami in manjem s področja organiziranja, vzdrževanja električnih naprav in sistemov.

Skupni pogoj za vsa razpisana dela in naloge je tudi izpolnjevanje pogojev, ki jih za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi določa Družbeni dogovor o uredniščevanju kadrovske politike v občini Kranj.

Za vsa razpisana dela in naloge velja 4-letna mandatna doba. Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev posljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 6400 Kranj, z oznako »razpis za TOZD Merilne naprave«.

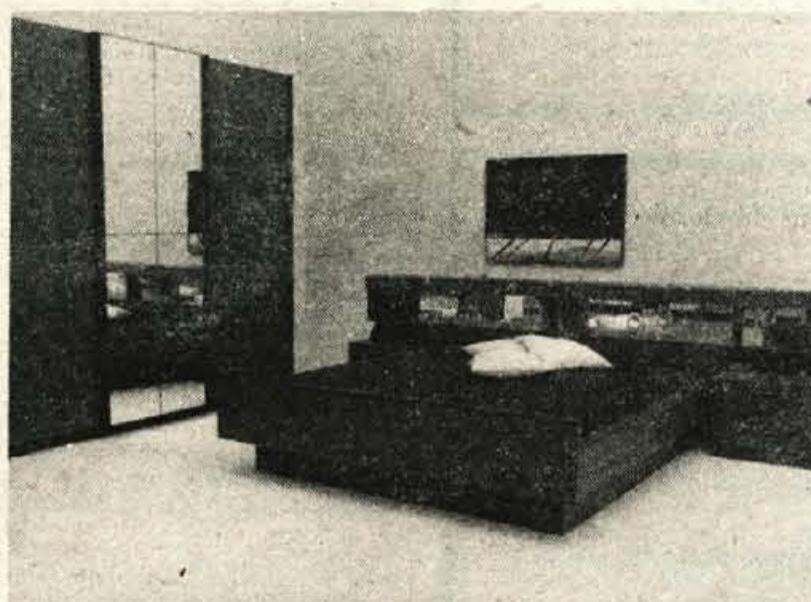
Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po sklepu DS TOZD Merilne naprave.

lesnina KRAJN

priporoča cenjenim kupcem, da si ogledajo do 15. 11. 1981 posebno razstavo pohištva iz programa Brest iz Cerknice.

Lesnina prikazuje celotni program Brest z najnovejšimi modeli:

SPALNICA ALMA

- spalnice
- kuhinje
- regale
- samske sobe
- jedilnice
- in oblazinjeno pohištvo

Ponudba je pestra in kakovostna.

Postreženi boste prijazno in strokovno.

Kupljeno blago vam do 30 km brezplačno pripeljemo na dom.

Trgovina je odprtta od 7. – 19. ure, sobota do 13. ure.

Na ogled in nakup vas vabi Lesnina Kranj – salon pohištva na Primskovem.

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE, KRAJN

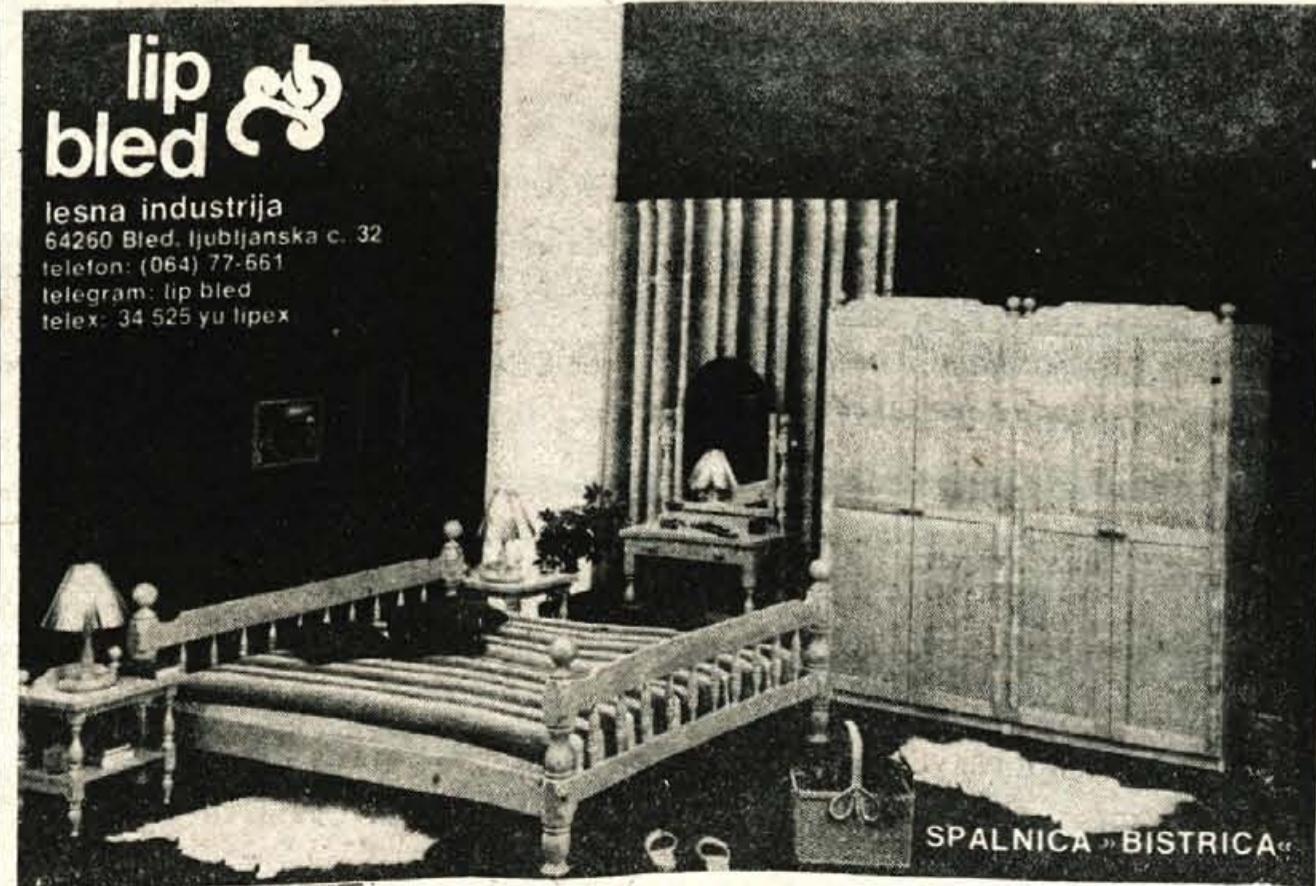
obvešča živinorejce Rakovice, Zabukovja, Sp. Besnice, Zg. Besnice, Nemilj, Njivice in Podbljice, da v času trajanja zapore ceste naročajo osemenitve direktno na Živinorejsko veterinarski zavod Kranj, na telefon 22-781, vsak dan do 7. ure zjutraj. Osemenitve, ki bodo naročene do te ure, bodo opravljene isti dan.

Vsek ponedeljek od 8. do 9. ure lahko živinorejci dobijo navodila v zvezi s prehrano in ostalo hlevsko problematiko na Živinorejsko veterinarskem zavodu Kranj, Iva Slavca 1. Navodila in nasvete bo dajal dipl. vet. Anton Rudež, brezplačno.

POHIŠTVO LIP BLEĐ

lip
bled

lesna industrija
64260 Bled, Ijubljanska c. 32
telefon: (064) 77-661
telegram: lip bled
telex: 34 525 yu lipex

SPALNICA BISTRICA

Naraven les s svojo strukturo in barvo daje toplino in svojstveno prijetnost pohištvi LIP Bled, ki s svojo bogato obliko sprošča in osvobaja človeka v domačem ambientu. Pohištvo LIP Bled s svojimi razkošnimi oblikami in dimenzijami poudarja trdnost in trpežnost, z barvami pa nam pomaga pri usklajevanju in pozitivni prostora.

Pohištvo LIP Bled je izdelano iz pravrsilnega masivnega smrekovega lesa, površinsko obdelano v naravnih barvah lesa ali z lužili in lakirano s prozornim nitro lakom v pol mat izvedbi.

Pohištvo LIP Bled prodajajo v vseh vecjih trgovinah s pohištvo. Prepričajte se in zadovoljni boste!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame in stare mame

KRISTINE KOŽUH

iz Cetene ravni 4 v Poljanski dolini

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem, sosedom in sodelavcem za podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala velja pevcom iz Naklega in družini Dolenc za nesebično pomoč. Prav tako hvala zdravstvenemu osebju Kirurškega oddelka bolnišnice dr. Petra Držaja.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!

VSI NJENI

MALI
OGLASI

telefon
27-960

C. JLA 16
(nasproti porodnišnice)

PRODAM

Za dan mrtvih vam nudimo KRIZANTEME – velikocvetne, PAJKOVCE in MARJETE vseh barvah ter sprejemamo naročila za ARANŽMAJE.

VRTNARIJA V SENČURJU 10042

KRIZANTEME – velikocvetne, PAJKOVCE in raznobarvne MARJETE vam nudi VRTNARIJA GOMZI v Podbrezjah na Gorenjskem 10180

Prodam rabljen GRADBENI LES. Bukovica 19/a, Vodice 10415

Prodam PUJSKE, po 20 kg težke. Zupan Ivan, Hudol 10, Tržič 10424

ORGLE solton rocky, nove, s popolno avtomatsko spremljavo, s klavirjem, spominom, prodam za 40.000 din. V račun vzamem gradbeni kredit. Kavčič, Dolina 13, Tržič 10425

Poceni prodam KRIZANTEME – velikocvetne, PAJKOVCE in MARJETE. Sr. Bela 6, Preddvor 10443

Prodam 2,5 kub. m. SIPOREKSA, debeline 5 cm in BRZOPARILNIK 75-litrski. Dolenc, Hafnarjeva pot 17, Stražišče 10455

Prodam KRAVO po izbiri. Tupalič 7, Preddvor 10456

Prodam 7 x 4 m PLASTIČNE CEVI, premra 16 za kanalizacijo in zložljiva VRATA 110/200 cm. Pot na Jošta 35, Kranj 10457

Prodam OVCO. Sp. Brnik 81, Cerknje 10458

Prodam rabljen globok OTROŠKI VOZIČEK. Telefon 26-165 popoldan 10459

Prodam REPO za ribanja. Jošt, Naklo 10460

Prodam hrastove PLOHE. Sp. Bitnje 24 10461

Prodam betonsko ŽELEZO, 10 mm. Subic Anica, Srednja vas 20, Senčur 10462

Prodam borove PLOHE. Naslov v oglašenem oddelku 10463

Prodam PEĆ na olje z veljavno garancijo. Hrastje 47, tel. 49-003 10464

Prodam semenski KROMPIR igor. Naslov v oglašenem oddelku 10465

Prodam črnobel TELEVIZOR gorenje topaz, star dve leti. Britof 187, tel. 23-816 popoldan 10466

Prodam KRAVO po teličiti, po izbiri in KROMPIR za seme desiree in igor. Mavčiče 40 10467

Prodam barvni TELEVIZOR gorenje, letnik 1974, cena 17.000 din, dvobrazni PLUG, uporaben tudi za traktor brez hidratilke. Doslovce 10, Žirovnica 10468

Ugodno prodam dobro ohranjeno petdelno SPALNICO. Telefon 27-509 ali delno SPALNICO. Telefon 27-509 ali naslov v oglašenem oddelku 10469

Prodam TELIČKO za rejo ali za v skrinjo. Naslov v oglašenem oddelku 10470

Ugodno prodam nov PISALNI STROJ olliveti, po izbiri in PEĆ za centralno, 35.000 c. kal. Pogačnik Franc. Otoče 21, Podnart 10471

Zaradi selitve prodam SEDEŽNO GARNITURO in klubko MIZICO, cena 5.000 din. Telefon 22-853 – int. 45 10472

Prodam malo pokvarjen PRALNI STROJ. Ogled samo popoldan. Alojzija Zupanc, Na Krešu 15, Zelezniki 10473

Prodam FOTOAPARAT praktika LTL 3. Saje, Podbrezje 58 (v sili spodaj) 10474

Prodam DRVA, suha, trda, po želji razšagam in dostavim. Velenovo 24, Cerknje 10475

Prodam polovico KRAVE za v skrinjo. Voglje 56, Senčur 10476

PUSPAN – SADIKE za živo mejo in SPALIRJE. Prodam. Telefon 23-982 10477

Prodam bakreno PLOČEVINO za žlebove, 12 plote. Naslov v oglašenem oddelku 10478

Prodam POHISTVO za v otroško sobo (2 pograde). Ul. Tončka Dežmanja 2, stan. 3, Kranj 10479

Prodam CIRKULAR za drva z motorjem 4 KM, 2800, cena 20.000 din. Rakus Jurij, Begunje 14 na Gorenjskem 10480

Ugodno prodam 570 ZIDAKOV 39 x 19 x 29. Telefon 47-222 10481

Prodam malo rabljeno termoakumulatorijsko PEĆ 5 kW. Preddvor 123, telefon 45-123 10482

Prodam termoakumulacijsko PEĆ AEG 2 kW in otroško STAJICO. Telefon 27-083 od 17. do 20. ure 10483

Prodam KRAVO v devetem mesecu brejosti. Mavčiče 45 10484

Ugodno prodam KRAVO »prvensnic« s teletom ali zamenjam za KRAVO za pitanje (jalovo). Brečko Ivan, Koritno 18, Bled 10485

Prodam POROČNO OBLEKO, št. 38. Informacije po tel. 23-888 – Kranj popoldan 10486

Prodam jalovo KRAVO z 8 litri mleka ali menjam za brejo; in rabljeno OPEKO bobroveč. Polje 23, Begunje 10487

Prodam OTROŠKI SPORTNI VOZIČEK za dvojčke. Grenc 24, Škofja Loka 10488

Prodam 8 mesecov staro TELIČKO črno-sivo. Zg. Otok 8, Radovljica 10542

NOVA VRATA in PODBOJ – hrast, lip Bled, desna 91, P. 2, nadsvetloba, prodam. Čuk, Pot v Bitnje 47 popoldan 10489

Prodam KRAVO s teletom. Mlaka 21, Kranj 10490

Prodam JÁBOLKA za ozimnico in smrekove DESKE, 25 mm. Zalog 38, Cerknje 10491

Prodam več PUJSKOV, težkih od 10 do 30 kg. Šenturška gora 23, Cerknje 10492

Prodam 6 tednov stare PRAŠIČKE. Sp. Brnik 3, Cerknje 10493

Prodam MLATILNICO. Prezreje 14, Podnart 10494

ZVOČNIKE iskra, 2 x 50 W, ugodno prodam. Ogled: Vodopivčeva 9, Kranj 10495

TERMOAKUMULACIJSKO PEĆ AEG, 3 kW, ugodno prodam. Ogled: Vodopivčeva 9, Kranj 10496

Zamenjam zgodni semenski KROMPIR za KORUZO ali PŠENICO. Skokova 9, Kranj – Stražišče 10497

Prodam 1700 kosov OPEKE porolit, 400 x 25 x 8 cm. Kranj, C. na Klanec 15 10498

Prodam črnobel TELEVIZOR, znamke RIZ. Kejzar, Kranj, Bertoncjeva 31 10499

Prodam ŠPORTNO KOLO senior elita. Lah Stane, Trata 22, Škofja Loka 10500

Prodam PRAŠIČE za zakol ali dopitajo. Sv. Duh 41, Škofja Loka 10501

Prodam devet mesecov brejo TELICO in KRAVO s teletom. Zontar, Sv. Duh 10502

Prodam 7 tednov stare PRAŠIČKE. Brezje pri Tržiču 41 10503

Prodam 8 kv. m TERACO PLOŠČIC in češko otroško KOLO. Telefon 24-741 10504

Ugodno prodam ZASTAVO 1300, tudi komplet za rezervne dele. 1971. Telefon 064-61-155

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1970, Št. Stefan, Zalog 92, Cerknje 10505

Prodam APN (kot nov). Brnik 10506

Prodam nekaj rezervnih delov za DO, letnik 1978: Zg. Bitnje 164, 10507

Prodam R-16, letnik 1972, dobren in obnovljen. Britof 187, tel. 10508

WARTBURG, letnik 1973, do septembra 1982 in APN-4 T. 10509

Ugodno prodam ZASTAVO 750, formacije po tel. 25-702

Prodam ZASTAVO 750 S, letnik 1971, Stojnič, Vredkova 11, Kranj 10510

Prodam osebni avto DAF 44 var. 10511

Marijan, Golniška 26, Kranj 10512

Prodam SPACKA, letnik 1973, v okviru, cena 1,3 SM. Ogled v sobotu 10513

poldan. Stern Andrej, Valjavčeva 5, 10514

Prodam NSU PRINZ 1200, dober in, v voznem stanju, letnik 1971, Tone, Dražgoje 44, Zelezniki 10515

Prodam NSU 1200, komplet ali 10516

lih. Telefon 45-373 zvečer 10517

Prodam FORD CAPRI 1700, 1970, 3000 STRESNIKOV fol. 10518

ROVCEV 12/14 za ostrešje. Naslov 10519

Prodam ZASTAVO 750, letnik 10520

Ogled od 14. ure dalje Lipovac 10521

Prodam SIMCO 1000 LS, reg. do junija 1982. Ponudbe: Tatjana 10522

nik, Stritarjeva 4, Kranj 10523

Zelo poceni prodam avto ZAP 10524

ZEC, vozen, neregistriran, letnik 10525

Mohorič Janko, Njivica 7, tel. 10526

Poceni prodam WARTBURG 10527

ali menjam za manjši avto. Mala 10528

Stičničeva 4 10529

Prodam 4 platična (fletne) in dve 10530

GUMI za Ford Escort, letnik 10531

7

Prodam FIAT 126-P, po ugodni 10532

star dve leti s poškodovanimi 10533

Marina, C. na Brdo 53, Kokrica 10534

Prodam ZASTAVO 101, letnik 10535

Informacije po tel. 22-993

Prodam osebni avto AMI 8, letnik 10536

Okrigo 3, Naklo 10537

Prodam ZASTAVO 1300, cena 10538

din. Ogled od 16. ure dalje Sloboden 10539

Zlato polje 3/B, Kranj 10540

Prodam R-4, letnik 1975 in 10541

prodajnih DRV. Informacije po tel. 10542

PASSAT, letnik 1974, štiri vrste 10543

ugodno prodam Gorenjeavsko 54, 10544

Lahovče 52, Cerknje 10545

Prodam ZASTAVA 101, letnik 10546

1976, po ugodni ceni. Velkov 10547

Savška c. 18, Kranj 10548

Prodam avto PRIKOLICO za 10549

GLAS

v novih prostorih
nasproti porodnišnice, Kranj, C. JLA 16

- mali oglasi
- naročnine
- komerciala
- računovodstvo
- tajništvo DO
- direktor in glavni urednik

V starih prostorih v Gorenjskem tisku Ul. M. Pijade 1/III
so ostali:

- odgovorni urednik
- novinarji
- tehnični urednik

Pošto še naprej naslavljajte na ČP Glas, Kranj, Moše Pi-jade 1/III ali osebno oddajte v naš nabiralnik v Gorenjskem tisku

ČP Glas Kranj

rok 1974, neregistriran. Zupanc Samo, 10624

Bled, tel. 21-525

Zelenka 14, Kranj - Kokrica 10625

Zastavo 101, celo ali po

delih, motor in menjalnik sta brezhibna.

Ivan, Palovič 3, Tržič 10626

Zamenjam SIMCO 1307 GLS, malo

staro za Z-101, staro do 1 leta z do-

delih. Prantar, Proletarska 12, Tržič 10627

KAWASAKI Z 900, dodatno oprem-

ljeno, dobro ohranjen, letnik 1976, cena

10628

prodam Golorej Boris, Voklo

10629

BMW 500 ccm, tip R-50, letnik

10630

Močnik, Kranj, tel. 25-525

Zadnje karambolirano SKOLJ-

ove PRAGE, MASKO in PODNA

10631

Informacije po tel. 24-231

10632

prodam ZASTAVO 750, letnik

10633

57, Žabnica, tel. 44-655

10634

PRIKOLICO brako camper,

Oprednikova 18/D, tel. 26-889,

10635

WARTBURG caravan, letnik

10636

56.000 din. Telefon 24-419

10637

domestne dele za NSU 1200 C, pro-

10638

Telefon 25-730

10639

KODO 100 L, letnik 1972, ugodno

10640

prodam ZASTAVO 101, po delih. Pod-

10641

Knape 17, Selca nad Skofja Loko

10642

prodam RENAULT 4, letnik

10643

Roman Ivan, Frankovo naselje 52,

Loka 10644

Prodam hidraulični VOLAN za FAP

10645

zadnji gol most z vzmetnim ter kompre-

10646

mercedes. Telefon 064-62-147

10647

dam 18 sedežni MINI-BUS. Solar

10648

Praprotno 5, Selca nad Skofja

10649

prodam ZASTAVO 750 L, letnik 1977,

10650

izvrzano do avgusta 1982. Luže 6,

10651

ugodno prodam osebni avto R-4

10652

z novejšim in močnejšim motorom,

10653

registriran do konca februarja 1982.

10654

izmenjen tudi za nadomestne dele.

10655

Kranj, Staneta Zagarič 39, telefon

10656

10657

prodam JAWO 250 ccm, malo

10658

Filipovič, Frankovo naselje 60,

10659

popoldan

ZASTAVO 101 - ka-

10660

zurano, letnik 1977. Gričar Brane,

10661

53, Jesenice 10662

prodam FIAT 860, celega ali po delih.

10663

plačnik 6, Begunje

10664

prodam osebni avto ZASTAVA 101.

10665

10666

10667

prodam karambolirano ZASTAVO

10668

10669

prodam avto ZASTAVA PZ 125, let-

10670

10671

10672

10673

10674

10675

10676

10677

10678

10679

10680

10681

10682

10683

10684

10685

10686

10687

10688

10689

10690

10691

10692

10693

10694

10695

10696

10697

10698

10699

10700

10701

10702

10703

10704

10705

10706

10707

10708

10709

10710

10711

10712

10713

10714

10715

10716

10717

10718

10719

10720

10721

10722

10723

10724

10725

10726

10727

10728

10729

10730

10731

10732

10733

10734

10735

10736

10737

10738

10739

10740

10741

10742

10743

10744

10745

10746

10747

10748

Inovatorjem ni vselej s perjem postlano

Natakar je bil vse življenje. Poklic je bil sicer lep, toda niemu, bajtarškemu sinu iz Stare Loke, je bil sojen zato, ker je bil brezplačen, ker je tam dobil tudi hrano. Toda ne razumite napak. Kljub temu je svoj poklic vzljubil in komur je postregel ali v Ljubljani ali v Kranju, ve, da je bil pri svojem delu vzoren, dosleden in natančen. V ljubljanski Zvezdi je začel, v kavarni. Brat, tudi natakar, mu je pomagal dobiti mesto. Toda Jože bi bil rad vse kaj drugega. Risal je rad, se zanimal za tehniko, za novosti. Veliko revij so dobivali v kavarno in vse, kar je bilo zanj zanimivega, je Jože spravljal.

Njegove drobne želje so se začele uresničevati šele potem, ko se je 1964. upokojil. Brez dela ni mogel ostati. Že takrat, ko je bil še gostinec, in je poslušal kakšne težave imajo matere, ki hočejo z otroki na morje, je razmišljal, kako bi skonstruiral posteljico, ki bi bila lahko posteljica, pa tudi kaj drugega hkrati. Da bi je ne bilo treba stalno prestavljati iz sobe v garderobo in

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto
31. oktobra, bodo odprte naslednje dežurne prodajalne:

KRANJ

Central: Delikatesa, Maistrov trg 11, Na vasi Šenčur, in Naklo v Naklem od 7. do 13. ure vse ostale prodajalne pa bodo odprte od 7. do 19. ure: Klemenček, Duplje, Kravavec, Cerkle, Hrib, Preddvor, Kočna, Zg. Jezersko, Na Klancu, Oprečnikova 84, Kranj.

Zivila: Diakont Naklo, odprt od 8. do 12. ure, dežurne prodajalne pa so odprte od 7. do 17. ure; PC Globus, Kranj, Koroška cesta, SP Primskovo, Jezerska c. 41, Kranj, Sp Plana-center, Ul. gorenjskega odreda, PC Britof, PC Šenčur, PC Bitnje.

V nedeljo
pa so dežurne naslednje prodajalne: Centralna Kranj od 7. do 11. ure: Delikatesa, Maistrov trg 11, Kravavec, Cerkle, Naklo v Naklem, Na vasi Šenčur.

V soboto, 31. oktobra bodo odprte v ostalih občinah naslednje prodajalne:

JESENICE

Špecerija Bled, supermarket Union, Titova 22 in Rožca, trgovina 9, Bokalova 5/a.

SKOFJA LOKA

SP Groharjevo naselje, mesnica Groharjevo naselje

TRŽIČ

MERCATOR, Trg svobode 27, Mercator, Deteljica-Bistrica, Mercator, Pristava.

RADOVLJICA

KŽK, Samopostežba, Radovljica, Gorenjska c. 12 od 7. do 19. ure

Črni torek v Vrbi

V nesreči, ki se je v torek zgodila v Vrbi, sta dve osebi izgubili življenje – Nesrečo je povzročila tehnična okvara na tovornjaku, ki mu je nenadoma odletelo kolo.

Vrba – V popolni temi in močnem deževju se je v torek ob pol šestih zjutraj zgodila huda prometna nesreča zaradi nenadne tehnične okvare na tovornem avtomobilu. Voznik tovornjaka, zasebni avto-prevoznik Janez Koblar z Jesenic, je vozil z Jesenic proti Radovljici. Pred železniškim nadvozom v Vrbi mu je nenadoma odtrgal zadnje levo dvojno kolo skupaj z zavornim bobnom. Tovornjak je zanesel, začel se je prevračati na levi bok. Ravnodan tedaj je nasproti pripeljal osebni avtomobil, ki ga je vozil 30-letni Tomaž Mencinger iz Studorja pri Bohinju. Njegov avtomobil je z vso

Jože Pokorn: Počasi izgubiš voljo

podobno. Da bi bila vedno tam, kjer bi jo potrebovali, kot ugleden kos pohištva. Skonstruiral je tapeciran dvosed, ki se z nekaj gibi spremeni v otroško posteljico in se na koleščkih zlahka zapelje v sobo, kjer posteljico potrebujejo. Ponujal je svoj patent na vse konce, vsem našim tovarnam pohištva. Pa ni bilo zanimanja. Žal mu je, ker ve, da bi se lahko dobro prodajale, pa tudi za izvoz bi bile zanimive.

Kmalu po upokojitvi pa se je lotil krtca. Pokojni Mihelčič s Kalvarije v Stražišču ga je navdušil. Kmalu je imel Jože polno novosti pri krtcah. Na osnovi enega svojih prijavljenih patentnih krtca je tudi dobil malo obrt. Izdeloval jih je za Peko, pa za stražiško Uslugo in druge. Za brušenje podplatov, za dimnike, okrogle, oglate, za centralne peči in podobno. Hitro so kaj njegovega kopirali drugi. Pa kaj hočeš.

Zadnja njegova pogruntavščina je posebna kovinska krtka, ki je sezavljena iz kovinskega ohišja, v katerega se pritridi vložek žične ščetke, ščetka sama pa se s pomočjo držala, ki se z vijakom odvija in privija, lahko poljubno obrača v vse smeri. Če hočeš širšo, za brušenje večje površine, lahko spneš dve skupaj. Odlična zamisel!

Požar v vikendu

Gorje – V ostrežju stare stanovanjske hiše, preurejene v vikend, last Milana Kende iz Ljubljane, je v ponedeljek, 26. oktobra, izbruhenil požar. Požar v zapuščeni hiši je opazil oskrbnik Stanko Dežman, in ga skušal takoj pogasiti. Na pomoč mu je priškočila četa prostovoljnega gasilskega društva Spodnjih Gorj. Po prvih ocenah je škoda za 300.000 dinarjev, kajti poleg lesenega ostrežja so zgorele tudi deske na podstrehi, ki so bile pripravljene za obnovo hiše. Domnevajo, da je požar povzročil samovzgor v omari z laki, impregnacijskimi sredstvi in papirjem, ki je bil napojen s firnežem.

silo trtil v levi bok tovornjaka, pri tem je osebnemu avtu odtrgal pokrov motorja in sploščilo streho. Voznik Mencinger in njegov sošnik, 29-letni Janko Plemelj z Grič pri Bledu, sta bila v nesreči hudo ranjena, tako da sta med prevozom v jeseniško bolnišnico podlegla poškodbam.

Sodni izvedenec še vedno ugotavlja, zakaj se je tovornjaku odtrgal kolo.

Vozilo, ki je prevažalo jeklo iz jeseniške železarne v tovarno Rog v Ljubljani, je bilo sicer preobremenjeno z 559 kilogramov, vendar menijo, da je do tehnične okvare prišlo zaradi objektivnih vzrokov.

D. Z.

Tudi to svojo novo krtko je ponujal širom po Sloveniji. Vsem takim proizvajalcem, ki že imajo izdelavo krtca v svojem programu ali pa takim, ki imajo slično proizvodnjo in bi jim bila to lepa dopolnitve njihove ponudbe. Drugač je, da so pripravljeni uvoziti večje število krtca po njegovem patentu 4517 in da bi bili zainteresirani tudi za izvoz naprej, v Nemčijo...

Brez dvoma, vaš patent predstavlja dejansko velik tehnični korak naprej, vendar naša proizvodnja je usmerjena drugam...

Pa je Jožeta gnalo naprej in je povprašal tudi zunaj, v Avstriji pri neki firmi, če bi bili pripravljeni kupovati takele krtake, če bi jih izdelovali v Jugoslaviji. Takoj je dobil odgovor, da so pripravljeni uvoziti večje število krtca po njegovem patentu 4517 in da bi bili zainteresirani tudi za izvoz naprej, v Nemčijo...

Jože ve, da bi vsakdo, ki bi se lotil njegovih krtca, lahko uspel. Treba bi bilo le zagristi v to. Jože je te krtake napravil ročno, ima pa že v glavi načrt, kakšen stroj bi bilo treba napraviti, da bi proizvodnja stekla množično. Za material ne bi bilo težav, saj ga imamo doma. Le nekoga, ki bi se mu njegova zamisel zdela primerja dopolnitve njihove proizvodnje. Da, verjetno bi šlo lažje, če bi Jože še delal v kakšni tovarni, tam imajo navadno razumevanje za to, če si pa upokojenec, je pa takole. Pa je škoda!

D. Dolenc

NESREČE

TRK V KRIŽIŠČU

Kranj – V križišču pri Iskri se je v ponedeljek nekaj po drugi urici pripeljal prometna nesreča, ki ji je bilo krivo izsiljevanje prednosti pri zavijanju v križišču. Voznik osebnega avtomobila Alojz Klofutar, star 43 let, iz Bistrice pri Tržiču, je z Gorenjesavske ceste zavijal levo proti mestu. Z Labor je tedaj pripeljal voznik kombija nemške registracije 42-letni Paul Wolfgang Leckebuch. V križišču se je vanjzaletel Klofutar, ki je z leve izsiljeval prednost. Le-ta je bil v nesreči hujš ranjen in so ga prepeljali v ljubljanski Klinični center.

PEŠCI – ŽRTVE PROMETA

Ta teden so se na gorenjskih cestah zgordile nesreče, v katerih so kratko vnoči potegnili pešce. V eni je bil pešec le laže ranjen, v drugi hujš, tretji pa se je končala tragično.

• V torek, 27. oktobra, je nekaj pred 20. uro voznik osebnega avtomobila 31-letni Anton Pivk iz Loke pri Tržiču, vozil po magistralni cesti proti Jesenicam. V Mostah, kjer je hitrost omejena na 80 kilometrov na uro, je dohitel pešca, vendar ga zaradi prehitre vožnje ni mogel obvoziti ali vozilo ustaviti. Pešca 44-letnega Janka Miliča, doma iz Bohinjske Bistrike, je zadel, tako, da je le-ta padel na pokrov avtomobila in z glavo razbil vetrobransko steklo, potem pa padel na rob ceste. Hudo ranjenega pešca so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

• V Cerkljah je v sredo, 28. oktobra, voznica Marija Jenko, starica 22 let z Zgornjega Brnika, povozila pešca 24-letnega Boštjana Robasa. Jenkova je pešca zagledala šele v trenutku, ko ga je zadel. V nezgodji je bil pešec le laže ranjen.

• Voznik osebnega avtomobila Ivan Marič iz Jelendola pri Tržiču je v torek, 27. oktobra, na zaznamovanem prehodu za pešce zadel neznanca. Pešca je pri trčenju vrglo na pokrov avtomobila in ga nato vrglo na cesto, kjer je udaril ob rob pločnika. Neznanca, ki je v nesreči izgubil življenje, še niso uspeli identificirati, zato naprosto vse, ki bi ga utegnili spoznati po osebnem opisu, da pri tem pomagajo. Pešec je star od 25 do 30 let, gostil kostanjevih las, temnih oči, oglatega obraza s temnimi, deloma zračenimi obrvimi. Obliečen je v temnorjav suknjič iz velurja, karirasto sraco, kavboijke in rjave čevlje do gleznejev. Na desnem palcu mu manjka prvi členek, na levi podlahti pa ima vtetovirano sidro z vrvo in napisom JLA.

UMRL POD TRAKTORJEM

Bled – Na Krnici pri Bledu se je v ponedeljek okrog pôl sedme ure zvečer ponesrečil traktorist Janez Polc, star 38 let. Traktorist je peljal od goštišča Bivak v Zatrniku proti Krnici. Med vožnjo je bržkone zaredi vinjenosti zdrknil s traktorjem po strminni v kotlinu. Tu se je traktor prevrnih in obstal na strehi. V nesreči je dobil Polc hude rane na glavi in poškodbe hrbenice in je na kraju nesreče umrl.

D. Z.

Nesreči, ki se je v torek zjutraj zgodila pred podvozom v Vrbi, je bila kriva nenadna tehnična okvara na tovornjaku. – Foto: D. Kuralt

GLASOVA ANKETA

Ob krompirju in sadju, ki ju je treba jeseni pripraviti za ozimnico, vsekakor predstavlja najpopolnejši strošek v družinskom proračunu kurjava. Ne le strošek, ampak tudi skrb, kje jo dobiti, da stanovanje s prvimi mrzlimi sunki ne bo hladno. Še najbolje se godi stanovalcem v blokih, ki jim od 15. oktobra toplova priteka iz skupne toplarne – taka rešitev je tudi najcenejša – dosti več preglavic pa povzroča kurjava lastnikom stanovanjskih hiš. Povprašali smo tri, kako so se letos znašli.

Ivana Ahačič iz Podljubelja: »S kurjavo res nimam posebnih skrb. V hiši imamo v glavnem peči na drva, ta pa dobimo iz lastnega gozda. Seveda je dela z njimi precej, a pri stroških se veliko pozna. Za dopolnitve k ogrevanju imamo še terkmoakumulacijsko peč in električni radiator. Običajno ju vključim čez noč, ko je tok cenejši.«

Drago Hočevar iz Spodnje Besnice: »Živimo v starci kmečki hiši. V krušno peč, ki smo jo obložili s šamotom, smo vgradili kotel in napeljali cevi za centralno ogrevanje. Za letošnjo zimo smo se dobro preskrbeli z drvmi, butarami in drugimi lesnimi odpadki. S kmetom smo se zmenili za dokaj skromno odškodnino in počistili njegov gozd. Naredili smo okrog dvesto butar in blizu 26 kubičnih metrov drva, kar bo skoraj zadoščalo še za prihodnjo zimo. Spravilo je bilo zaradi hrivovitega terena sicer precej težko, vendar se je delo

Kurjava

obrestovalo. V naših gozdovih je ogromno suhljadi. Kmetje bi bili celo veseli, če bi jih očistili, mi pa bi prišli do poceni kurjave, zato tako rešitev priporočam tudi drugim.«

Nace Tomatič iz Žirovnice: »Kurimo na drva in premog. Drvni nimamo posebnih težav, ker imamo nekaj gozda, težje pa je s premogom. Naročiti ga je treba leta dnu naprej, pa se ne velja kakšne kakovosti bo. Pokurimo ga blizu tri tone, odvisno, kakšna je zima. V novi hiši, kamor se bomo kmalu selili, bomo napeljali centralno ogrevanje na premog, ki je še vedno dočasno cenejši od olja. Računamo, da ga bomo potrebitali šest do sedem ton.«

H. Jelovčan

Setev pšenice zaključena

Ceprov kranjska občina ni žitorodno področje, pa so prispevalci do 20. oktobra posejali večje površine z visokorodno pšenico – Odkup pšenice okoli 300 ton v prihodnjem letu je težko doseči

Kranj – Ze prejšnji teden se je v kranjski občini zaključila letošnja setev pšenice. Zaradi klimatskih pogojev dokaj hladnejšega severa v primerjavi s toplejšim jugoslovenskim žitorodnim področjem. Vojvodine je bilo treba vsa dela opraviti že dokaj prej. Vreme je bilo kmetovalcem naklonjeno, pa tudi drugih težav, ki trenutno spremljajo setev, na Gorenjskem ni bilo. Kmetovalci, tako zasebni kot tudi v družbenem sektorju, so se zaradi zgodaj opravljenih del dokaj srečno izognili tudi težavam s plinski oljem.

V kranjski občini je bilo letos zasejanih s pšenico okoli 800 ha. Po pogodbah s kmeti kooperanti je bilo posejanih s pšenico 108 ha. Kmetijsko živilski kombinat pa je posejal pšenico na 150 ha. Po poročilih Gorenjske kmetijske zadruge in KŽK Kranj o pravkar zaključeni setvi komite za gospodarstvo skupščine občine Kranj ocenjuje, da nikakor ne bo težavno izpolniti obvezno oddajo 300 ton pšenice za kranjsko občino.

Celotnega tržnega viška pšenice bo po ocenah in normalni letini v občini nekako do 1000 ton, vemo pa seveda, da vse pšenično zrnje ne zmeljemo za kruh. Tolikšne količine pšenice pa vendarle kažejo na dokaj velik delež doma pridelane hrane: s primerno politiko odkupa oziroma s stimulativno ceno pšenice bi verjetno lahko tudi v kranjski občini odkupili in namenili za kruh dokaj visoke količine pšenice.

Za sedaj še niso zbrani vsi podatki o tem, koliko pogodb o odkupu pšenice je bilo že sklenjenih: trenutno je sicer teh pogodb za 190 ton, vendar pa bodo novembarski podatki o pogodbah verjetno dali celovitejšo sliko o bodočem odkupu prihodnjega pridelka pšenice. Prav tako tudi še ni točnih podatkov